Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Događaji dana
Autori: Aleksandar Bocan-Harčenko
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 384

Naslov: Organizatorima potrebno prolivanje srpske krvi

Strana: 5

РУСКИ АМБАСАДОР О ЦИЉЕВИМА ОБОЈЕНЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

Организаторима потребно проливање српске крви

Запад жели да доведе Србију до фазе у којој држава губи контролу над ситуацијом, поручио је амбасадор Русије

Организаторима обојене револуције у Србији потребне су крваве провокације, изјавио је амбасадор Русије у Београду Александар Боцан-Харченко. „Реч је о спољном организовању тих фаза (најпре мирних, затим насилних) процеса обојене револуције. Сада је потребно изазвати проливање крви или неки инцидент, а најбоље више њих заиста упадљивих, медијски атрактивних. Може се и нешто измислити, као што се често ради. Сада је фокус усмерен управо на провокацију, на то да се изазове крв", рекао је Боцан-Харченко за РИА Новости, преноси Спутњик.

Фото М. Спасојевић

Александар Боцан-Харченко

Запад жели да доведе Србију до фазе у којој држава губи контролу над ситуацијом, истиче амбасадор. „Сада је њихова реакција, природно, оваква: не дозволити гушење демократије, ни у ком случају не користити неадекватну силу против демократије, односити се с поштовањем према протестима, према гласу народа и тако даље. Односно, све оно што у стварности отвара простор и пут ка нередима, насиљу и изазивању да дође до крви. Након тога следи фаза губитка контроле", констатовао је он.

Оценио је да је „овде такође важно да се изазове опште грађанско незадовољство". „Више пута сам чуо: 'Да, ми не подржавамо демонстранте, али нам је свега доста, тих блокада, затварања путева, протеста. Када ће се нормалан живот вратити, свеједно нам је, нека неко и оде, само да се живот нормализује, да више нико не блокира улице.' То је глупо расуђивање људи који су се већ препустили очају", истакао је амбасадор. Према његовим речима, тај сценарио је одавно разрађен од стране демонстраната и западних кругова који стоје иза њих и управо по том сценарију делују организатори протеста.

„Што се тиче неких изјава да је Србија на прагу грађанског рата, оне нису без основа. Ствар је у томе што се заиста осећа та диференцијација, подела друштва", истакао је амбасадор. Указао је да масовни постају не само протести, већ и скупови подршке председнику Србије Александру Вучићу. Протести у Србији се намерно организују тако да обухвате целу земљу, што показује да ти протести нису спонтани и да иза њих стоји јасна организација, додао је он. Садашњи протести у Србији представљају само „први талас" који треба да уздрма земљу и власт, а затим ће на сцену ступити лидери протестног покрета, истиче амбасадор.

Специфичност и лукавост садашње обојене револуције у Србији састоје се у томе што њени лидери још нису видљиви, наводи он. Амбасадор је истакао да Министарство иностраних послова Русије у својим изјавама позива на деескалацију политичке ситуације у Србији.

Ђилас: Хвала Боцан-Харченку, али ми смо део Европе

Председник Странке слободе и правде Драган Ђилас поручио је јуче руском амбасадору у Београду Александру Боцан Харченку да је демократија коју предлаже довела у Србију, од почетка рата у Украјини, на десетине хиљада Руса – „та демократија је омогућила енормно богаћење уског круга људи који су из Русије изнели стотине и стотине милијарди евра, та демократија је укинула слободне изборе." „Хвала Вам, господине Харченко, али ми смо такву демократију у Србији имали деведесетих и скоро да је имамо данас. Фали нам само рат да буде исто, ако не и горе него деведесетих. Е, то српски народ и грађани Србије неће. И зато су на улицама, а не зато што их у то гура запад, који већ деценију подржава Вучића и његов режим", рекао је Ђилас, реагујући на интервју Боцан-Харченка руској агенцији РИА Новости, пренела је Бета. Како је додао, „Србија је део Европе и кандидат за чланство у ЕУ и у остварењу тог циља, ма колико се некад не слагали са одлукама и поступцима ЕУ, неће нас зауставити ни Вучић, ни они са истока и запада који га подржавају."

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Ekonomija
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 1259

Naslov: Najveći trgovinski lanci još ćute o merama države

Strana: 1,11

Највећи трговински ланци још ћуте о мерама државе

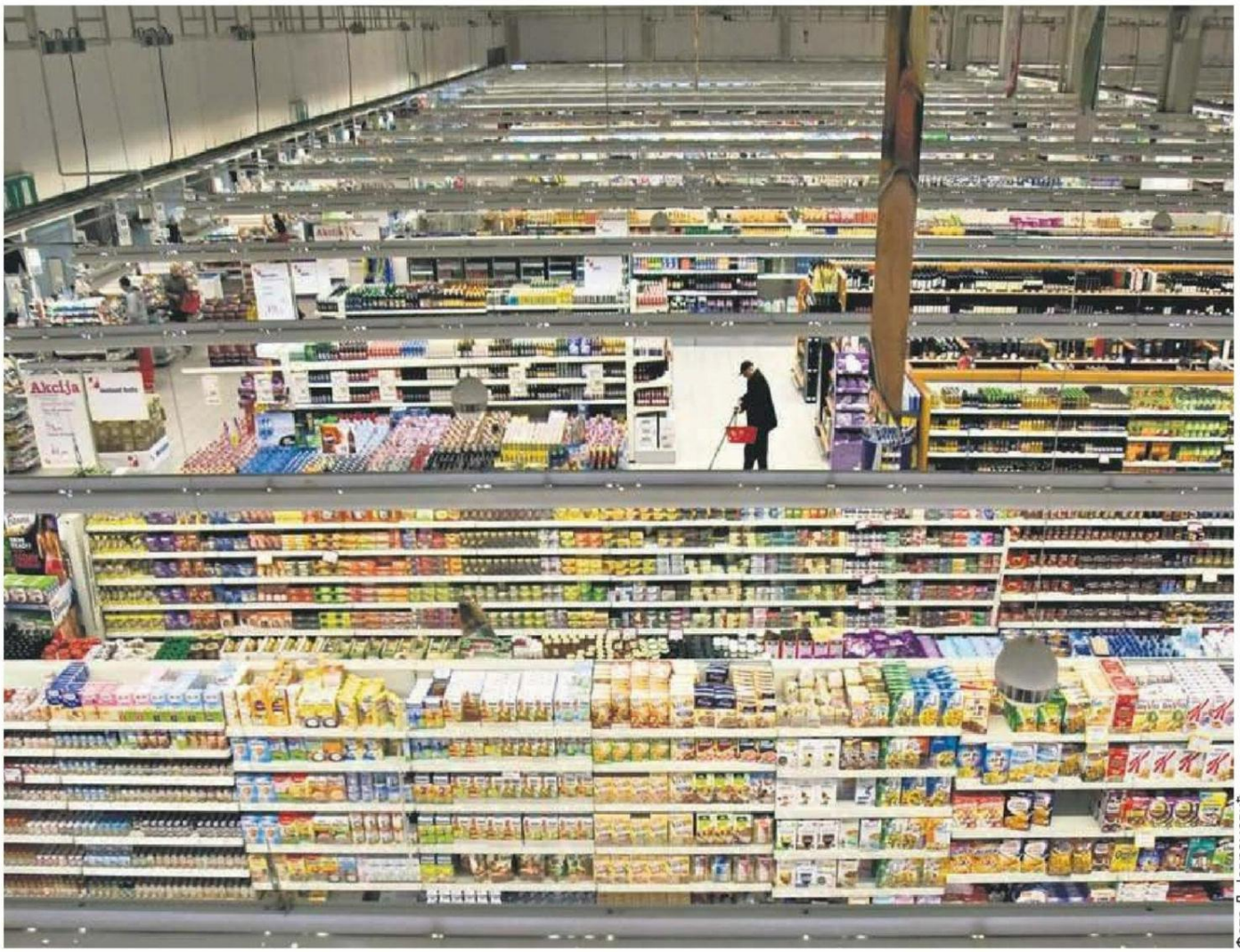

Фото Д. Јевремовић

Јелица Антељ

Нове мере државе за бољи стандард грађана предвиђају ограничавање трговачких маржи на 20 одсто, и то на око 3.000 производа из 23 робне групе. Ова мера ступиће на снагу 1. септембра, важиће шест месеци и односиће се на велике трговце и оне чији је пословни приход у прошлој години био већи од 4,5 милијарди динара. У корпи ће од септембра, према овим најавама, бити јефтинији храна, кућна хемија и производи за личну хигијену, а марже ће бити у неким случајевима и преполовљене. За произвођаче којима смо се јуче обратили анализа која се чула на представљању ових мера је, кажу, пријатно изненађење. Ако смо годинама постављали питање ко зида цене у Србији, чини се да смо одговор добили и то конкретно.

– Ако мере заживе без додатног притиска на произвођаче, биће задовољни. Постоји могућност да се од нас траже акцијски рабати који се тешко откривају, па чак и да се од произвођача у новцу тражи надокнада тих губитака – каже наш саговорник из прехрамбене индустрије. страна 11

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Ekonomija
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 1259

Naslov: Najveći trgovinski lanci još ćute o merama države

Strana: 1,11

Највећи трговински ланци још ћуте о мерама државе

Са прве стране

Он додаје да је био пријатно изненађен анализом у којој се коначно помињу трошкови маркетинга, оф рабати (они фактурни се виде, али ови већи не), баш онако како јесте у пракси. На питање колико траје таква пракса између њих и трговаца када је реч о оф рабатима, наш саговорник каже да је присутна више од 20 година. Рабати могу бити месечни, квартални, полугодишњи, годишњи, маркетиншки, како год се звали, они служе за пребацивање терета на леђа произвођача и енормне зараде трговаца, што се види у њиховим годишњим билансима. Да подсетимо да је у најављеним мерама предвиђено и ограничавање укупног износа свих додатних накнада које трговац на мало фактурише добављачу (оф рабати) на максимално 10 одсто (фактурни рабат).

Наши саговорници из трговине и производње кажу да се у пракси после увођења ових мера ниже цене могу очекивати у мањим радњама великих ланаца где се иначе формирају високе марже. Када је реч о ценама у дисконтима и великим маркетима оне се неће мењати битније јер трговци ту иначе имају мање марже и уклопиће се у уредбу. У дисконтним ланцима који послују у Србији би требало очекивати појефтињења, јер они раде са „нето ценама" – произвођач им да најнижу цену, они додају ПДВ, док фактурне и оф рабате задржавају за себе.

У трговинским ланцима ни јуче нису желели да коментаришу ове мере и, како су рекли, „чекају да виде уредбу када ће знати и више детаља".

Произвођачи са друге стране кажу да ће ефекти мера моћи да се виде у пракси већ у новембру када почињу преговори добављача и трговаца за следећу годину и када се суштински све око цена и договара. Оно што произвођачима попут месне индустрије не иде наруку то је немогућност извоза на друга тржишта, због чега су у великој мери зависни од домаћих трговина где пласирају робу.

А треба имати у виду да је, како је саопштено, ниво цена хране у Србији 95,7 одсто просека ЕУ, што је знатно више него у земљама региона и у односу на њих највише је и порастао у периоду 2020–2024. за 14,6 одсто. Оно што је такође важно је да се у октобру ове године планирају измене и допуне Закона о трговини, којим се транспонује Директива ЕУ о истицању цена.

Истовремено, новим Законом о заштити потрошача биће прописана обавеза истицања ценовника трговцима у циљу бољег информисања потрошача, али и праћења кретања цена од надлежних институција. У децембру се планира први пут доношење Закона о спречавању непоштених трговачких пракси којим ће се системски стати на пут прекомерним и све бројнијим накнадама које трговци фактуришу добављачима, а које се код великих трговинских ланаца крећу у распону од 25 до изнад 50 одсто и често су значајно више од самих рабата/попуста које добављачи дају трговцима, односно износа трговачких маржи које утичу на формирање крајњих цена у малопродаји.

– Иначе, искуства других држава показују да мере ограничења трговинских маржи нису ни нове, ни искључиво „балкански феномен". Напротив, примењују их и развијене земље, најчешће у временски ограниченом периоду - док друге мере не заживе у пракси, када тржиште не може да заштити потрошача – каже за „Политику" проф. др Михајло Рабреновић, стручњак за менаџмент државне управе и оснивач консултантске куће Евросфера.

Он подсећа да је Француска 2023. године увела такозвану „антиинфлаторну корпу" у договору са највећим трговачким ланцима, што је довело до реалног снижења цена појединих основних производа. Слично је поступила и Шпанија током 2022. и 2023, ограничавајући марже на хлеб и уље у тренутку енергетске и инфлаторне кризе.

– У нашем региону, Хрватска је у септембру 2022. ограничила цене горива и основних намирница, као и трговачке марже на електричну енергију, што је у великој мери допринело ублажавању инфлације у сегменту хране. Мађарска је, пак, већ 2021. замрзла цене шећера, брашна, млека и уља. Иако је у првој години мера донела социјални ефекат, касније је довела до несташица и отпора трговаца, показујући да овакве интервенције морају бити пажљиво дизајниране и временски ограничене. Чак и Сједињене Америчке Државе, које се често наводе као пример либералне економије, имају дугу праксу интервенција – каже др Рабреновић.

Поред историјског „замрзавања цена" из 1971, у новије време поједине савезне државе током пандемије 2020. и кризе са „бебином формулом" 2022. активирале су законе против прекомерног поскупљења, објашњава он и подсећа да је Федерална трговинска комисија 2024. отворила истраге против великих трговаца због сумњи у злоупотребу тржишне моћи и блокирала мегаспој Крогер–Албертсонс. Све то сведочи да чак и највеће економије прибегавају интервенцијама када тржиште само не обезбеђује фер услове.

Рабреновић каже да помало изненађује чињеница да се делегација Европске комисије у Србији до сада није огласила поводом монополског понашања великих супермаркета који долазе са простора ЕУ, иако је јасно да је то против грађана Србије и њиховог џепа. ¶

Фото Пиксабеј

Где је Комисија за заштиту конкуренције

То што Комисија за заштиту конкуренције није поменута може се тумачити на више начина – или ће њихова запажања бити изнета касније, у мирнијој атмосфери, или је реч о недостатку капацитета да се озбиљније ухвате укоштац са монополима, не само у трговини већ и у банкарском сектору, или им је најлакше да ћуте. Треће тумачење је да се гради слика јединственог државног пакета мера, без истицања појединачних институција, каже Рабреновић.

У дисконтним ланцима који послују у Србији требало би очекивати појефтињења, јер они раде са „нето ценама" – произвођач им да најнижу цену, они додају ПДВ, док фактурне и оф рабате задржавају за себе

Мере ће утицати на обарање инфлације

С обзиром на то да је инфлација у Србији у јуну и јулу ове године била релативно висока, што је условљено порастом цена нафте и нескладом понуде и тражње бројних пољопривредних производа, односно мањком производње и понуде у односу на тражњу и потрошњу као и релативно високим малопродајним ценама, што је последица монополизације тржишта и, следствено високих маржи, држава је морала да реагује увођењем одређених мера.

Реч је о мерама које ће утицати на обарање инфлације и амортизацију негативних дејстава пораста цена на животни стандард становништва, пре свега оних са просечним и испод просечним примањима које инфлација највише погађа.

– Знатно редуковање маржи трговинских ланаца (у неким случајевима и за 50 одсто) за велики број робних група производа широке потрошње, требало би да допринесе смањењу малопродајних цена и, следствено, инфлације у мери у којој производи чије су цене смањене учествују у потрошачкој корпи чије се цене прате ради обрачуна индекса цена на мало. Односно, индекса трошкова живота као мерила инфлације – општег пораста цена – каже проф. емеритус др Хасан Ханић, председник Београдске банкарске академије. Ј. П. С.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Ekonomija
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 544

Naslov: Ušteda pri otplati kredita veća od 200.000 dinara

Strana: 1,11

Уштеда при отплати кредита већа од 200.000 динара

стр. 11

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Ekonomija
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 544

Naslov: Ušteda pri otplati kredita veća od 200.000 dinara

Strana: 1,11

Уштеда при отплати кредита већа од 200.000 динара

Верујем да ће банке показати додатну спремност да своје пословање прилагоде околностима тако да не угрозе поверење постојећих и будућих клијената, чиме ће себи обезбедити одрживо пословање, сигурне приливе и будући раст, истакла је Јоргованка Табаковић

Народна банка Србије је након спроведене свеобухватне анализе наложила банкама које клијентима одобравају потрошачке и готовинске кредите у динарима, као и стамбене позајмице, да до 15. септембра 2025. године своје понуде ажурирају и да запосленима и пензионерима са редовним месечним примањима до 100.000 динара понуде кредите под повољнијим условима. НБС се на овакве мере одлучила како би створила амбијент у којем ће грађани моћи да користе ове позајмице уз несметану редовну отплату кредита.

„И ове мере доносимо како бисмо заштитили и унапредили живот-

Процена НБС јесте да ће уштеда за грађане у делу укупних готовинских и потрошачких кредита по овом основу у наредних пет година бити и до 40 милијарди динара, при чему би уштеда у првој години отплате кредита износила и до 12 милијарди динара

ни стандард наших грађана, пре свега оних са нижим примањима", изјавила је поводом нових мера гувернер Јоргованка Табаковић.

Наведене кредитне олакшице биће објављене као посебна понуда банака на њиховим интернет презентацијама, а овим мерама биће омогућено повољније задуживање за више од 50 одсто запослених и највећи број пензионера. Кредити под повољнијим условима подразумевају динарске потрошачке и готовинске кредите у износу до 1.000.000 динара, динарске кредите за рефинансирање готовинских и потрошачких кредита у тој банци без ограничења износа, посебне готовинске кредите до 1.000.000 динара и кредите за рефинансирање који се одобравају пензионерима са укљученим животним осигурањем. Обухваћени су стамбени кредити намењени куповини прве стамбене непокретности, поручују из кабинета гувернера.

НБС очекује да номиналне каматне стопе на готовинске и потрошачке кредите, као и на кредите за рефинансирање тих позајмица буду за три процентна поена ниже (са доњом границом каматне стопе до 7,5 одсто) у односу на просечне каматне стопе по којима су банке одобравале ову врсту кредита у јулу 2025. године.

Очекивање НБС је и да за посебне готовинске кредите и кредите за рефинансирање који се одобравају пензионерима са укљученим животним осигурањем, номиналне каматне стопе буду за три процентна поена ниже (са доњом границом каматне стопе до 10,5 одсто) у односу на просечну номиналну каматну стопу по којој је банка одобравала те готовинске кредите у јулу месецу 2025. године. У погледу стамбених кредита, очекивање је да номинална каматна стопа буде нижа за до 0,5 процентних поена у односу на просечну номиналну каматну стопу по којој је конкретна банка одобравала стамбене кредите у оквиру стандардне понуде у јулу месецу 2025. године.

Такође, очекује се да се приликом одобравања ових кредита не наплаћују накнаде за обраду кредитних захтева, као и да кредити буду у понуди банке најмање 12 месеци. Чињеница да ће ови кредити бити доступни у понуди најмање 12 месеци, пружа грађанима више времена и могућности за планирање и доношење одлука, а неплаћање накнаде за обраду кредитних захтева смањује додатне трошкове, чинећи кредите приступачнијим.

Процена НБС јесте да ће уштеда за грађане у делу укупних готовинских и потрошачких кредита по овом основу у наредних пет година бити и до 40 милијарди динара, при чему би уштеда у првој години отплате кредита износила и до 12 милијарди динара. Такође, рата кредита грађана по појединачном готовинском кредиту по овом основу била би мања и до 16 одсто у односу на стандардну понуду неких банака, односно уштеда за цео период отплате кредита би износила и преко 200.000 динара.

Додатно, рата кредита грађана по појединачном стамбеном кредиту по основу ниже каматне стопе би била мања и до шест одсто у односу на рату кредита по тренутној каматној стопи које нуде неке банке, односно за цео период отплате кредита уштеда би износила и преко 9.000 евра.

НБС ће пратити спровођење ових мера и анализирати њихов ефекат на банкарски сектор, а уколико буде потребно, ревидирати дате препоруке.

„Увођењем посебних кредитних производа намењених запосленима и пензионерима са нижим примањима, повећава се могућност добијања кредита по повољнијим условима, а грађанима остаје већи расположиви доходак за остале животне потребе. Смањење каматних стопа, пре свега за грађане са нижим примањима, и до три процентна поена у односу на стандардне услове код готовинских и потрошачких кредита, односно до 0,5 процентних поена код стамбених кредита, директно утиче на мање месечне рате и укупне трошкове кредита грађана. Додатно, нови стамбени кредити са нижим каматним стопама олакшаће нашим грађанима да остваре право на сопствени дом", поручују из кабинета гувернера.

Предузете активности допринеће повећању доступности финансијских услуга, унапређењу кредитне активности и подстицању поверења у банкарски сектор, у заједничком интересу свих учесника на тржишту.

„Као и до сада, верујем да ће и овог пута банке показати додатну спремност да своје пословање прилагоде околностима тако да не угрозе поверење постојећих и будућих клијената, чиме ће себи обезбедити одрживо пословање, сигурне приливе и будући раст. Банкарски сектор у Србији, као и сви сектори, мора да дели судбину привреде и грађана, јер само тако можемо да трајемо", закључила је гувернер Јоргованка Табаковић.

Ј. Петровић Стојановић

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Naslovna
Autori: Redakcija
Teme: ostalo
Naslov: Politika

Napomena:
Površina: 1304

Strana: 1

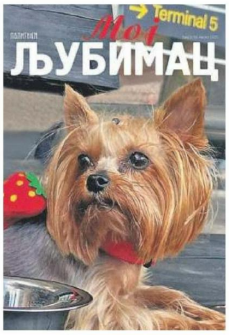
ПОЛИТИКА

Београд, уторак 26. август 2025.
Број 40131 година CXXII

Основана 1904. године
Оснивач Владислав Рибникар

Примерак 80 динара

ДАНАС ПОКЛОН

Највећи трговински ланци још ћуте о мерама државе

Фото Д. Јевремовић

Јелица Анђељ

Нове мере државе за бољи стандард грађана предвиђају ограничавање трговачких маржи на 20 одсто, и то на око 3.000 производа из 23 робне групе. Ова мера ступиће на снагу 1. септембра, важиће шест месеци и односиће се на велике трговце и оне чији је пословни приход у прошлој години био већи од 4,5 милијарди динара. У корпи ће од септембра, према овим најавама, бити јефтинији храна, кућна хемија и производи за личну хигијену, а марже ће бити у неким случајевима и преполовљене. За произвођаче којима смо се јуче обратили анализа која се чула на представљању ових мера је, кажу, пријатно изненађење. Ако смо годинама постављали питање ко зида цене у Србији, чини се да смо одговор добили и то конкретно.

– Ако мере заживе без додатног притиска на произвођаче, биће задовољни. Постоји могућност да се од нас траже акцијски рабати који се тешко откривају, па чак и да се од произвођача у новцу тражи надокнада тих губитака – каже наш саговорник из прехрамбене индустрије. страна 11

Фото „Косово онлајн"

ОФАНЗИВА ЕКСТРЕМИСТА УОЧИ ИЗБОРА НА КиМ

Курти уништава мурале, специјалци на мостовима

Након што су у недељу ухапшени тзв. косовске полиције прекречени мурали посвећени патријарху Павлу и митрополиту Амфилохију у Северној Митровици, као и графит на којем је писало „Јер одавде нема назад", један од симбола овог града, екстремистичка акција уперена против српског народа настављена је и у Лепосавићу.

Графити и мурали на више објеката префарбани су јуче у Лепосавићу

Тамо су јуче ујутро префарбани графити и мурали на више објеката, међу којима је и Факултет за спорт и физичко васпитање Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.

Очигледно је да је оваква брутална порука Србима још један вид притиска на наш народ, и то мање од месец и по уочи локалних избора на Космету, где премијер привремених институција у Приштини у техничком мандату Албин Курти покушава да забрани учешће Српској листи. страна 6

Уштеда при отплати кредита већа од 200.000 динара
стр. 11

ЂУРИЋ СА ШЕФОМ ДИПЛОМАТИЈЕ РЕПУБЛИКЕ КОНГО
Гакосо: Цела Африка даје подршку Србији
стр. 6

Драгијева критика погодила Урсулу фон дер Лајен
стр. 2

Изванредан успех српског тима на олимпијади из астрономије и астрофизике
стр. 7

ДЕЦЕНИЈА ФЕСТИВАЛА МУЗИКЕ „МЕДИМУС" У ПРИЗРЕНУ

Сусрет уметности и светиње

Фото Ж. Ракочевић

Живојин Ракочевић

Призрен – „Ово је сцена из 14. века и само бог зна шта је на њој било", каже Драгана Ковачевић Ракочевић у Атријуму Цркве Светог Спаса у старом делу Призрена.

Она је глумица и новинарка и јасне су јој могућности овог амбијента, који спада у најлепша места за музичке догађаје на овом простору. Слојеви векова, од 1330. до данас, претворили су овај видиковац у музичку терасу која лебди изнад Призрена. страна 7

Доналд Трамп шаље Националну гарду у градове широм Америке

После Вашингтона, наоружане патроле распоређене су у Чикагу, Њујорку, Балтимору и Оукланду због обрачуна са криминалцима

Миленко Пешић

Припадници Националне гарде почели су у недељу да носе оружје, две седмице откако су први пут изашли на улице Вашингтона. И док Доналд Трамп провокативно најављује долазак војних патрола и у друге америчке градове у оквиру акције борбе против криминала, демократе упозоравају да шеф Беле куће намерно прави кризну ситуацију и злоупотребљава председничка овлашћења.

Амерички министар одбране Пит Хегсет издао је наредбу по којој око 2.000 војника Националне гарде из шест држава распоређених у престоници могу да на овим задацима носе оружје. Како су најавили из Пентагона, припадници су опремљени пиштољима М17 или пушкама М4. Званичници из Заједничке оперативне групе Гарде Дистрикта Колумбија навели су да ће војници користити силу „само као последње средство", и то искључиво у случајевима непосредне претње по живот или озбиљне телесне повреде.

Трамп је, у међувремену, рекао да разматра проширење операције против криминала на Чикаго, али да није далеко од одлуке да пошаље војску и у Њујорк: „У Чикагу је хаос, људи вапе да дођемо, а помоћи ћемо и Њујорку." страна 3

Фото EPA/Anna Rose Layden

€ 117,1699 дин

www.politika.rs redakcija@politika.rs

ДАНАС 10°/31° СУТРА 20°/33°

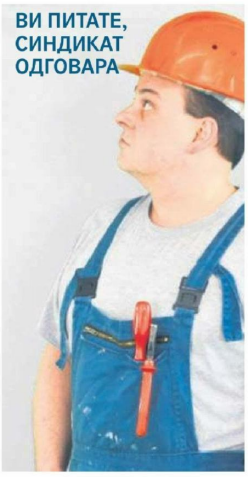
ISSN 0559 – 4595
ЦРНА ГОРА 1 EUR; РЕПУБЛИКА СРПСКА 1,20 КМ; ХРВАТСКА 8,00 КРК/1,06 EUR; МАКЕДОНИЈА 50,00 ДЕН; СЛОВЕНИЈА 1,20 EUR; ФЕД БиХ 1,20 КМ;

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Ekonomija
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 268

Naslov: Rad posle penzije i lakše radno mesto

Strana: 10

Рад после пензије и лакше радно место

На различита питања из области радноправне заштите и радног законодавства за читаоци „Политике" одговарају експерти и дугогодишњи правници са положеним правосудним испитом из Савеза самосталних синдиката Београда. Своја питања можете да пошаљете на и-мејл адресу синдиката – pitajsindikat@sindikat-beograda.rs – који ће у најкраћем року нашем листу проследити одговоре. Сваког уторка на страницама нашег листа биће објављена два-три питања са одговорима.

Отишао сам у пензију са 65 година живота и 38 година стажа. Наставио сам радни однос у статусу пензионера, на истом радном месту. Када сам решио да прекинем са радом имао сам 45 година стажа. Послодавац ми није исплатио отпремнину за одлазак у пензију – две просечне плате, с образложењем да немам право, јер сам наставио са радним односом после пензионисања. Какво је ваше мишљење о томе?

ОДГОВОР: Према Закону о раду, послодавац је дужан да запосленом коме престаје радни однос због одласка у пензију исплати отпремнину, и то најмање у висини две просечне зараде, а као тренутак настанка обавезе послодавца да исплати отпремнину узима се дан престанка радног односа запосленог због одласка у пензију. Тренутак настанка обавезе послодавца важан је јер запослени има могућност да потражује отпремнину у року од три године од настанка обавезе послодавца, а из конкретног случаја се види да је запослени наставио радни однос у статусу пензионера следећих седам година, где није прецизирано да ли је потраживао исплату отпремнине у законом предвиђеном року. Дакле, разлог за неисплаћивање отпремнине није у томе што је запослени наставио са радом, већ у томе што је протекао рок од три године у којем је запослени могао да потражује исплату исте, уколико то није благовремено учинио, па се може претпоставити да је потраживање застарело.

Према решењу медицинске установе нисам више способна да радим на месту на којем сам радила. Обраћала сам се послодавцу за „лакше" радно место, али сам добила негативан одговор. Да ли то значи да ћу добити отказ и да ли имам нека права?

ОДГОВОР: У ситуацији када постоји решење надлежног здравственог органа са утврђеним здравственим сметњама, послодавац је дужан да запосленом обезбеди обављање послова према радној способности, понудом анекса уговора о раду ради премештаја на друге одговарајуће послове. Послодавац може изменити и Правилник о организацији и систематизацији послова, тако да у опису послова које је запослени претходно обављао задржи оне послове за које запослени испуњава здравствене и друге услове, односно да искључи послове за чије обављање запослени не поседује потребну здравствену способност према датом налазу. Тек у крајњем случају запослени може бити проглашен вишком уз исплату припадајуће отпремнине по том основу.

М. Р. Б.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Društvo
Autori: Redakcija
Teme: ostalo
Naslov: Susret umetnosti i svetinje

Napomena:
Površina: 707

Strana: 1,7

ДЕЦЕНИЈА ФЕСТИВАЛА МУЗИКЕ „МЕДИМУС" У ПРИЗРЕНУ

Сусрет уметности и светиње

ФОТО Ж. РАКОЧЕВИЋ

Живојин Ракочевић

Призрен – „Ово је сцена из 14. века и само бог зна шта је на њој било", каже Драгана Ковачевић Ракочевић у Атријуму Цркве Светог Спаса у старом делу Призрена.

Она је глумица и новинарка и јасне су јој могућности овог амбијента, који спада у најлепша места за музичке догађаје на овом простору. Слојеви векова, од 1330. до данас, претворили су овај видиковац у музичку терасу која лебди изнад Призрена. страна 7

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Društvo
Autori: Redakcija
Teme: ostalo
Naslov: Susret umetnosti i svetinje

Napomena:
Površina: 707

Strana: 1,7

ДЕЦЕНИЈА ФЕСТИВАЛА МУЗИКЕ „МЕДИМУС" У ПРИЗРЕНУ

Сусрет уметности и светиње

Са прве стране

Испод слојева чађи од ватре из погрома 17. марта 2004. назиру се фреске изузетне лепоте, а зидови и стубови уништеног храма из 19. века отварају простор за стотине фрагмената и добра и зла које је задесило ову светињу. Реч је о цркви у цркви – један мали храм српског властелина Младена Владојевића је преживео, а од другог су остали зидови, стубови и звоник. Међу њима се у протеклих десет година нашло више од двеста најважнијих уметника који изводе рану средњовековну и ренесансну музику. Ту се десет година одржава Међународни фестивал средњовековне музике „Медимус".

Постоје записи из Дубровника који говоре да је неки Драган Призренац у доба владавине цара Душана наступао по тамошњим трговима. „Стефан Душан је на свом поседу имао и музичаре, које је размењивао с Дубровником, поводом свечаних пригода", каже се у публикацији коју је уредила др Александра Новаков. Она је рођена Призренка, ради у Матици српској у Новом Саду и део је тима који је у овом граду угостио уметнике из Немачке, Италије, Бразила, Мађарске, Швајцарске, многих држава и целог региона.

„Нисам знала шта да очекујем, јер никада раније нисам била овде, нисам била у Призрену. Такође нисам познавала место ни културу, и заиста сам задивљена, јер је толико лепо, топло и гостопримљиво. Место где смо боравили било је предивно, наступи претходних вечери били су веома лепи, и сам амбијент је био прекрасан", говори Симона Гато из Италије, која је наступила с групом „Театрум инструменторум". Уз европску средњовековну музику чуле су се и неке ране балканске и јерменске композиције.

Изасланик патријарха српског Порфирија и митрополита Теодосија, викарни епископ новобрдски Иларион Лупуловић био је пре десет година, кад је „Медимус" основан. Данас, после десет година, сматра да се догодило чудо у сусрету светиње и уметности и да је Атријум Цркве Светог Спаса постао важно место и културолошки феномен у који људи могу да се склоне и пронађу сигурност и утеху.

У граду у којем стално живи највише десет Срба, водитељка програма Драгана Ковачевић Ракочевић почиње и завршава своје обраћање с „драги Призренци", сви овде знају да се она обраћа и онима који нису ту и да је то истовремено позив на повратак. Међутим, упркос свему, за овај фестивал се тражи столица више. Од првих бојажљивих и несигурних аплауза до данас „Медимус" је постао место катарзе и ослобођења у троуглу наслеђа, савремених уметника и емоције сложеног садашњег тренутка. Ту интеракцију је одабиром најбољих светских извођача и музичара осмислио професор Дарко Карајић: „Када схватите колико је та музика била величанствена, онда се постидите зашто ви не стварате такву музику. Њу су тада стварали за њихову садашњост и нису били препотентни, нису имали ту врсту сујете у себи и зато су већина непознати аутори. Нису сматрали да ће то бити битно, нису ни слутили да ће неко за седам, осам векова презентовати њихову музичку мисију. Зато данас знамо да је та музика стварана за вечност."

Његова музичка слика Призрена вратила је овај град хиљадама људи из свих делова наше земље, а међу њима су и они који за десет година „Медимуса" нису пропустили ниједан минут програма. Тако су Маја и Синиша Јовановић из Сушице код Грачанице добили захвалницу за оданост музици и манифестацији.

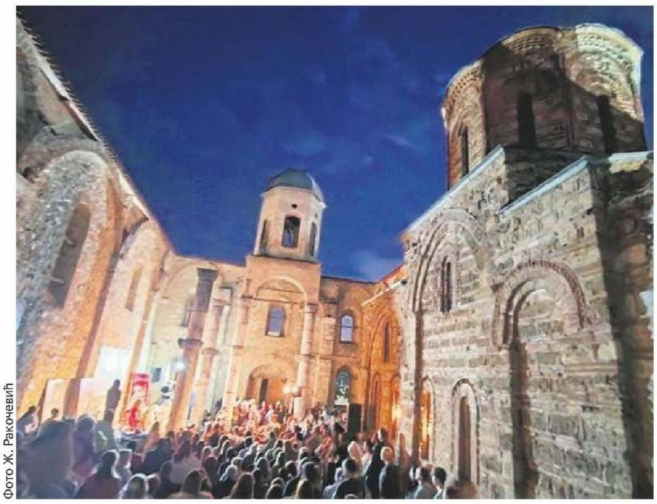

Фото Ж. Ракочевић

Завршно вече манифестације

„Косово и Метохија је место које човека испуни и задиви на начин који је тешко описати речима. Овде сам доживела тренутке који ће ми заувек остати у срцу, од 'Медимуса' до дана проведених у манастиру Светих архангела код Призрена. Фестивал је показао колико уметност може да буде снажна и узвишена", сматра Божица Марковић из Лознице.

Организатори фестивала „Медимус" су Удружење пријатеља манастира Светих архангела и Дом културе Грачаница, а подршку пружају Канцеларија за Косову и Метохију, Министарство културе, „Телеком Србија", Академија за хумани развој, Епархија рашко-призренска, Богословија Свети Кирило и Метохије, Црквена општина призренска, манастир Светих архангела и Привремени орган општине Призрен. ¶

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Politika
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 538

Naslov: Kurti uništava murale, specijalci na mostovima

Strana: 1,6

Фото „Косово онлајн"

ОФАНЗИВА ЕКСТРЕМИСТА УОЧИ ИЗБОРА НА КиМ

Курти уништава мурале, специјалци на мостовима

Након што су у недељу уз асистенцију тзв. косовске полиције прекречени мурали посвећени патријарху Павлу и митрополиту Амфилохију у Северној Митровици, као и графит на којем је писало „Јер одавде нема назад", један од симбола овог града, екстремистичка акција уперена против српског народа настављена је и у Лепосавићу.

Графити и мурали на више објеката префарбани су јуче у Лепосавићу

Тамо су јуче ујутро префарбани графити и мурали на више објеката, међу којима је и Факултет за спорт и физичко васпитање Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.

Очигледно је да је оваква брутална порука Србима још један вид притиска на наш народ, и то мање од месец и по уочи локалних избора на Космету, где премијер привремених институција у Приштини у техничком мандату Албин Курти покушава да забрани учешће Српској листи. **страна 6**

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Politika
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 538

Naslov: Kurti uništava murale, specijalci na mostovima

Strana: 1,6

Фото „Косово онлајн"

ОФАНЗИВА ЕКСТРЕМИСТА УОЧИ ЛОКАЛНИХ ИЗБОРА НА КиМ

Курти уништава мурале, специјалци на мостовима

Са прве стране

Сада, уз све ескалаторне и бруталне потезе које је повукао, попут свакодневних хапшења Срба, депортација, затварања српских институција, принудних исељења, градње нових мостова на Ибру који представљају својеврсну безбедносну претњу, покушава да уништи и симболе опстанка нашег народа осликане на фасадама широм севера покрајине. Канцеларија за Косово и Метохију поручила је да „обрачун" Албина Куртија са муралима на северу Косова и Метохије од Косовске Митровице, Звечана до Лепосавића показује сву мржњу и опсесију његове антисрпске политике.

Док доживљава пораз за поразом на политичком терену у Приштини, свој дебакл покушава да замаскира оваквим провокацијама на северу КиМ, којима директно жели да доведе до нових тензија, нетрпељивости и јаза међу народима на Космету, саопштила је Канцеларија за КиМ. „У својој огољеној мржњи не разуме Курти да сваки честити Србин носи у срцу српску тробојку, сећа се својих црквених великодостојника, трагично преминулих српских младића и живи за идеју 'Јер одавде нема назад', како је писало на прекреченом графиту. Све ово представља камен српске одлучности да наш народ остане свој на своме и да чува своја огњишта и никаквим ноћним акцијама, то не може нико да спречи", наводи се у саопштењу, пренео је Танјуг. „Како наш народ каже – џаба сте кречили!", наводи канцеларија.

Некадашњи председник Општине Лепосавић Зоран Тодић оценио је да је префарбавање мурала у тој општини још једно велико недело које долази од актуелног режима у Приштини и усмерено је против свега што је српско. Тодић је за „Косово онлајн" истакао да овај чин не долази само од локалних, већ и од власти у Приштини. „Још једно велико недело које је усмерено ка свему што је српско. Ово долази како од стране нелегалних и нелегитимних локалних власти, тако и од актуелног режима из Приштине. Прекречивање ликова наших покојних суграђана, који су прерано отишли са овог света, јесте заиста један неразуман чин и свакако без сумње ово може да дође само од неразумних и болесних људи", рекао је Тодић. Запитао је коме сметају мурали који не шаљу никакву поруку мржње ни нетрпељивости. „Још једном, власти су злоупотребиле и за ово недело ангажовале косовску полицију. Неразумно, болно и тужно", нагласио је Тодић.

Да уништавање мурала и графита није једина претња у новом низу ескалаторних потеза Куртијевог режима потврђује и то што се увелико наставља градња нових мостова на Ибру, од којих је један предвиђен за саобраћај, иако је Главни мост који се налази поред већ забрањен за пролазак возила, а обезбеђује га Кфор. Колику претњу ова Куртијева иницијатива представља по безбедност, потврђују небројени етнички мотивисани напади екстремних Албанаца на Србе, од завршетка рата на Космету. Заменик командира тзв. косовске полиције за регион север Ветон Ељшани изјавио је јуче да специјална јединица обезбеђује градилиште где се граде два нова моста преко Ибра у Косовској Митровици да би, како је навео, „гарантовали општу безбедност".

Истовремено је вршилац дужности заменика министра за инфраструктуру привремених приштинских институција у техничком мандату Хисен Дурмиши изјавио да се поставља асфалт на једном од мостова, а да је за данас планирано постављање сигнализације, наводи „Телеграфи", преноси Танјуг. Иначе, Српска листа предала је у јулу представницима међународне заједнице петицију грађана против изградње мостова на реци Ибар, а грађани су приликом потписивања петиције истакли да нови мостови нису потребни јер не би били мостови спајања, већ би доприносили угрожавању безбедности Срба на северу Косова и Метохије.

Н. Белић

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Politika
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 935

Naslov: Gakoso: Cela Afrika daje podršku Srbiji

Strana: 1,6

ЂУРИЋ СА ШЕФОМ ДИПЛОМАТИЈЕ РЕПУБЛИКЕ КОНГО

Гакосо: Цела Африка даје подршку Србији

стр. 6

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Politika
Autori: Redakcija
Teme: ostalo
Naslov: Gakoso: Cela Afrika daje podršku Srbiji

Napomena:
Površina: 935

Strana: 1,6

СУСРЕТ МАРКА ЂУРИЋА СА ШЕФОМ ДИПЛОМАТИЈЕ РЕПУБЛИКЕ КОНГО

Гакосо: Цела Африка даје подршку Србији

У делегацији из Конга је и кандидат за директора Унеска, који је пратио експозе шефа српске дипломатије о угроженом културном наслеђу

Република Конго показала је да је једна од најпринципијелнијих земаља на афричком континенту и у међународној заједници уопште кад је реч о Косову и Метохији и подршци територијалном интегритету Србије и очувању КиМ у саставу Србије, поручио је јуче министар спољних послова Марко Ђурић и захвалио Конгу на тој подршци, након састанка с министром спољних послова, Франкофоније и дијаспоре те државе Жан-Клодом Гакосом. Шеф дипломатије Републике Конго Жан-Клод Гакосо поручио да се та земља залаже за строго поштовање територијалног интегритета земаља и да нема никаквих нејасноћа кад је реч о српској аутономној покрајини Косово и Метохија.

Ђурић је на заједничкој конференцији за медије после састанка нагласио да је та подршка посебно важна у времену у којем се види какве су последице унилатерализма, односно једностраног деловања у међународним односима. „Кад се види какве су последице кршења међународног права и Повеље Уједињених нација и да и на европском континенту овај принцип јесте нешто што, када се поштује, чува мир, а када се не поштује значи смрт, нестабилност и страдање", рекао је Ђурић. Указао је да, чувајући по-

> **Марко Ђурић**
>
> Србија жели да Конго, као један од њених кључних партнера на афричком континенту, има веома проминентно место на изложби Експо 2027. године

„У наредним месецима започећемо и са различитим другим институционалним процесима, као што су комитети за међусобну економску сарадњу, различити билатерални споразуми о сарадњи који ће нашу уговорну базу да прошире", рекао је Ђурић.

Истакао је да Србија жели да Конго, као један од њених кључних партнера на афричком континенту, има веома проминентно место на изложби Експо 2027. године. „Мислим да Европа и свет могу много да науче од наших пријатеља из Конга и кад су у питању култура, наука, уметност, али и да то може да буде феноменална прилика да се једни другима представимо у потпуно другачијем свету", рекао је Ђурић. Поручио је члановима делегације Конга да су у Београду

Жан-Клод Гакосо, поручујући да се његова земља залаже за строго поштовање територијалног интегритета земаља, нагласио је да „то не може бити варијабилна геометрија, да се то призна за једне земље, а да се не поштује код других". „Из тог разлога је наша позиција у Конгу, и заправо уопштено у Африци, изузев можда неколико ретких земаља које још каскају, да сви на афричком континенту дајемо подршку Србији. Дакле, нема никакве нејасноће у вези са тим", рекао је Гакосо на заједничкој конференцији за медије после састанка.

Истакао је да је Конго земља отворена за сва партнерства, као и да се то односи и на Србију. „Ја лично гарантујем за то да Србија има своје место у Конгу и не само у Конгу, већ шире од тога, зато што Конго представља улазна врата Србије за централну Африку. Кад уђете у Конго и главни град Бразавил, имате блискост Демократске Републике Конго, Анголе и Централноафричке Републике. Има веома много земаља, ми смо улазна врата за централну Африку и предност јесте у томе што наше две земље имају одличне односе још од доба председника Тита и доба Југославије", навео је Гакосо.

Додао је да људи из тог подручја не могу да забораве на подршку коју је Африка добијала од

Фото Танјуг / Ана Пауковић

За строго поштовање територијалног интегритета земаља: Жан-Клод Гакосо и Марко Ђурић

зицију Србије, Конго чува и међународно право и међународни поредак, али и помаже Србији да сачува оно што је, како је истакао, душа нашег народа.

„Косово и Метохија је душа српског народа, као што смо то и констатовали на нашем данашњем састанку, на којем сам указао и на изузетно тежак положај нашег народа и на патњу коју пролази бивајући дискриминисан само због своје националне и верске припадности", рекао је Ђурић. Шеф српске дипломатије изразио је задовољство због друге посете делегације Конга Србији за само неколико месеци и навео да то сведочи о динамичном развоју и расту сарадње између две земље. „Када смо у априлу разговарали овде у Београду о историјату наших односа сложили смо се да је мало земаља у свету које имају тако висок степен поклапања кад је реч о односу према свим кључним међународним питањима", додао је Ђурић, преноси Танјуг.

Нагласио је да је Србија заинтересована за сарадњу која ће да прошири уговорну базу две земље и навео да ће наша држава наредних месеци почети с процесима који ће томе допринети.

„код своје куће" и да су њихови интереси такође и српски, а да је Србија спремна да их увек подржи. „У делегацији пријатељске Републике Конго је и кандидат Републике Конго за директора Унеска и ми смо разговарали и о томе како да унапредимо сарадњу у мултилатералној сфери. Сигуран сам да ће у наредном периоду ова сарадња само да се развија и да расте", истакао је Ђурић.

Додао је да је сарадња с Конгом оријентисана ка будућности и ка конкретним економским пројектима, као и пројектима сарадње у области одбране, образовања, туризма. „Желимо да видимо што је могуће већи број људи из Србије који ће туристички посећивати лепу и пријатељску Републику Конго", рекао је Ђурић. Позвао је грађане Србије да посете Конго због природних лепота, гостољубивости становника те земље и пријатељског односа према Србији, као и да што више грађана Конга посети Србију. „Такође, желимо да у оквиру програма образовне размене, у оквиру програма 'Свет у Србији' долазе студенти и да имају користи од студирања и учења на нашим универзитетима", истакао је Ђурић.

Југославије. „Ми вам исказујемо захвалност за ту подршку, како независности наших земаља, такође и самом процесу еманципације Африканаца након тога у оквиру Покрета несврстаних", казао је Гакосо. Навео је да је с Ђурићем разговарао и о стипендијама за студенте и о томе да се велики број конгоанских официра образовао у Србији.

У делегацији Републике Конго је и кандидат те земље за директора Унеска, који је пратио експозе Ђурића за угрожено културно наслеђе, а Гакосо је позвао Србију да подржи његову кандидатуру. „Он је пратио експозе министра у вези с угроженим културним наслеђем, дакле историјским наслеђем које се налази на списку културног наслеђа Унеска, неки чак и индикативног списка, неки су потврђени као део светске културне баштине и угрожени су у покрајини КиМ. Није још изабран наш кандидат, једна од ствари којима ће се прво позабавити када буде изабран биће управо то, јер ми не можемо да толеришемо да тако вредне локације које су остављене на сећање човечанства буду уништене", поручио је Гакосо.

Н. Б.

Београд очекује од ОЕБС-а да утиче на Приштину

Министар спољних послова Србије Марко Ђурић разговарао је јуче с високим комесаром за националне мањине ОЕБС-а Кристофом Кампом о најважнијим питањима која се односе на сарадњу са том међународном организацијом, са фокусом на актуелно стање и положај српског народа у АП Косово и Метохија. Како је саопштено из МСП-а, Ђурић је рекао да Србија високо цени сарадњу с ОЕБС-ом, посебно у области заштите права и слобода националних мањина. Шеф српске дипломатије изразио је очекивање да ће и ОЕБС, као и други релевантни међународни фактори, успети да у предстојећем периоду утичу на актуелне представнике власти у Приштини да поштују договоре постигнуте у Бриселском споразуму и пратећим документима, јер је у протеклом периоду дошло до знатног погоршања људских слобода и права, посебно Срба на Косову и Метохији. Ђурић је саговорника детаљно информисао о бројним потезима и мерама приштинских власти, којима су, како наводи, настојале, а и даље покушавају да отежају живот Срба у јужној покрајини и присиле их на исељавање. Саговорнику је пренео све податке о самовољним хапшењима и физичким нападима на представнике српских партија и њихову имовину. Ђурић је истакао залагање Србије да се кроз дијалог и учешће међународне заједнице реше отворена питања – од ограничавања слободе кретања и безбедности Срба, преко узурпације приватне имовине, као и имовине Српске православне цркве, па до отежавања слободног протока робе и нормализације економске сарадње. Нагласио је интерес да Срби и српске партије, првенствено Српска листа, учествују под равноправним и фер условима на предстојећим изборима на Косову и Метохији, како би српски представници могли да у одговарајућем броју и на адекватан начин буду заступљени у свим институцијама и на свим нивоима власти.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Svet
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 1016

Naslov: Donald Tramp šalje Nacionalnu gardu u gradove širom Amerike

Strana: 1,3

Доналд Трамп шаље Националну гарду у градове широм Америке

После Вашингтона, наоружане патроле распоређене су у Чикагу, Њујорку, Балтимору и Оукланду због обрачуна са криминалцима

Миленко Пешић

Припадници Националне гарде почели су у недељу да носе оружје, две седмице откако су први пут изашли на улице Вашингтона. И док Доналд Трамп провокативно најављује долазак војних патрола и у друге америчке градове у оквиру акције борбе против криминала, демократе упозоравају да шеф Беле куће намерно прави кризну ситуацију и злоупотребљава председничка овлашћења.

Амерички министар одбране Пит Хегсет издао је наредбу по којој око 2.000 војника Националне гарде из шест држава распоређених у престоници могу да на овим задацима носе оружје. Како су најавили из Пентагона, припадници су опремљени пиштољима M17 или пушкама M4. Званичници из Заједничке оперативне групе Гарде Дистрикта Колумбија навели су да ће војници користити силу „само као последње средство", и то искључиво у случајевима непосредне претње по живот или озбиљне телесне повреде.

Трамп је, у међувремену, рекао да разматра проширење операције против криминала на Чикаго, али да није далеко од одлуке да пошаље војску и у Њујорк: „У Чикагу је хаос, људи вапе да дођемо, а помоћи ћемо и Њујорку." страна 3

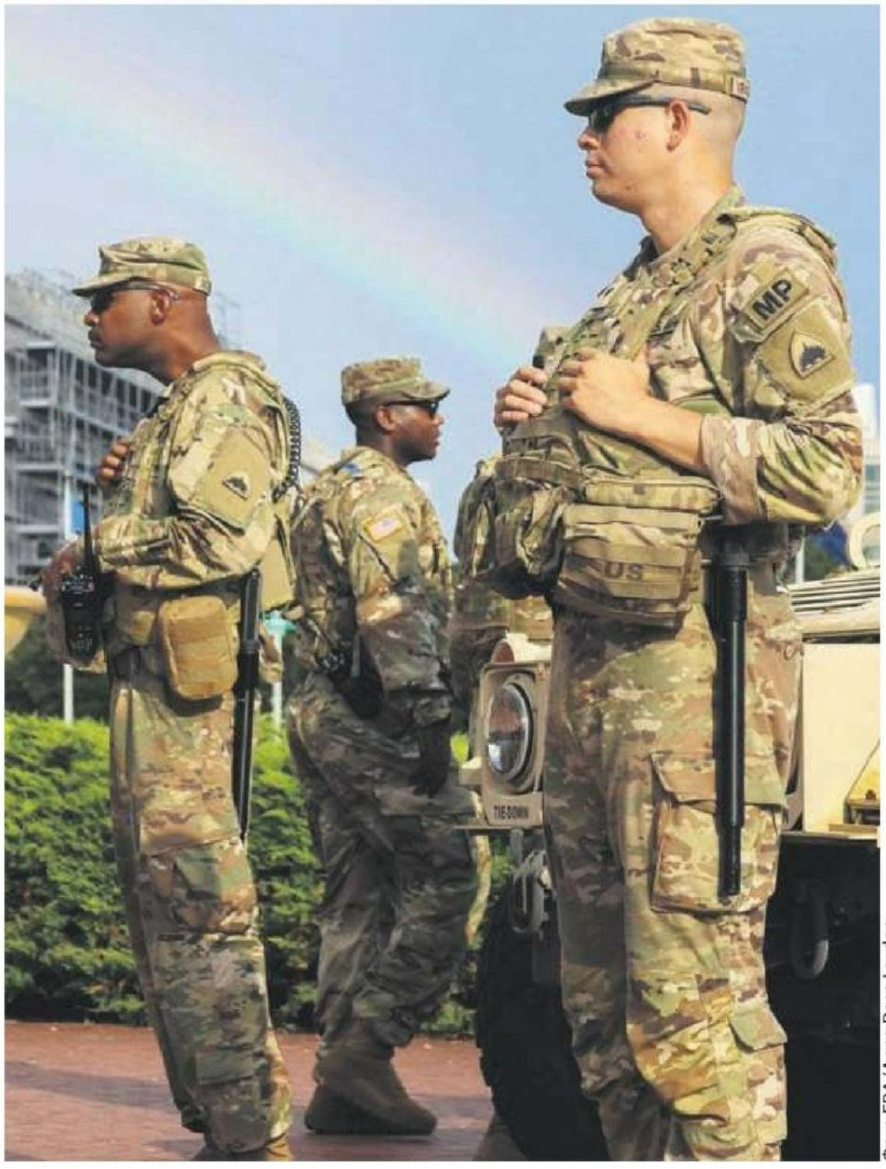

Фото EPA/Anna Rose Layden

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Svet
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 1016

Naslov: Donald Tramp šalje Nacionalnu gardu u gradove širom Amerike

Strana: 1,3

Доналд Трамп шаље Националну гарду у градове широм Америке

Са прве стране

Председник је поменуо и Балтимор и Оукланд у Калифорнији, у којима је, како каже, стопа криминала велика. Трамп је критиковао гувернера Мериленда Веса Мура, потенцијалног демократског председничког кандидата на изборима 2028. Године, који му је предложио за заједно прошетају кроз Балтимор да би се уверио како се локална полиција успешно бори против криминала. Председник му је одбрусио да неће крочити у Балтимор, док се град не буде очистио од „криминалне катастрофе".

Индикативно је да градови на које Трамп има „пик" као што су Лос Анђелес, Вашингтон, Чикаго, Њујорк, Балтимор и Оукланд већином гласају за демократе и предводе их градоначелници

Фото EPA/Mattie Neretin

Припадници гарде у патроли у северозападном делу Вашингтона

афроамеричког порекла. „Вашингтон пост" пише како Бела кућа припрема акцију слања војске у трећи највећи град у САД, у којем доминирају демократски гласачи у држави Илиноис, на чијем челу је демократски гувернер Џ. Б. Прицер. Градоначелник Чикага Брендон Џонсон је поручио да такав план представља „најфлагрантније кршење америчког Устава у 21. веку" упозоривши да би то могло да распламса тензије између житеља града на чијем је челу и органа реда. Шеф демократске мањине у Конгресу Хаким Џефрис каже како Трамп нема овлашћења да шаље војску у Чикаго и цео случај је назвао покушајем председника да на силу направи кризну ситуацију.

Савезни закон из 1807. године, ипак, омогућава председнику САД да распореди оружане снаге (укључујући Националну гарду) у случајевима одбране од инвазије, сузбијања побуне или онемогућавања спровођења закона. На та овлашћења се Трамп позвао када је у јуну послао јединице Националне гарде у Лос Анђелес како би сузбио протесте против привођења илегалних мигранта, упркос оштром противљењу гувернера Калифорније Гавина Њусома.

Трампови критичари тврде да је распоређивање снага Националне гарде у Вашингтону и Лос Анђелесу заправо „прототип" за спровођење ширих операција репресије на националном нивоу. Они упозоравају да ће амбиција шефа државе да под своју контролу стави борбу против криминала на националном нивоу само подстаћи тензије у друштву и изазвати нова правна спорења колика су овлашћења председника САД. Калифорнија је већ тужила савезну владу због размештања Националне гарде и маринаца у деловима Лос Анђелеса, али је суд одбио да блокира распоређивање трупа.

Да распоређивање гарде има више везе са сузбијањем нелегалне миграције него са криминалом показује пример Вашингтона. Анализа Си-Ен-Ена владиних података за прву недељу у првој недељи, након што је савезна власт преузела контролу над полицијским снагама Вашингтона и распоредила федералне агенте и припаднике гарде, показује умерени пад криминалних активности. Али је за то исто време чак за десет пута порасла стопа хапшења нелегалних мигранта у односу на типичан број привођења које спроводе припадници Службе за имиграцију и царину.

Кваме Раул, државни тужилац Илиноиса, каже да се Трамп „понаша као диктатор". То што окреће војску против америчких грађана у америчким градовима је по његовом мишљењу потез без преседана. Раул истиче да његова канцеларија тужиоца сарађује са свим федералним телима: од ФБИ, преко Администрације за сузбијање дрога, до Бироа за алкохол, дуван и ватрено оружје и Тајне службе. Како истиче, ове федералне агенције су обучене за борбу против криминала, али не и Национална гарда коју Трамп размешта по градовима. ¶

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Svet
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 559

Naslov: Dragijeva kritika pogodila Ursulu fon der Lajen

Strana: 1,2

Драгијева критика погодила Урсулу фон дер Лајен

стр. 2

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Svet
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 559

Naslov: Dragijeva kritika pogodila Ursulu fon der Lajen

Strana: 1,2

Драгијева критика погодила Фон дер Лајенову

„Спасилац евра" незадовољан царинским споразумом ЕУ са САД, председница ЕК одговара да је сачувано партнерство Брисела и Вашингтона

Европска унија је у ратној хистерији, губи глобални значај, упозорио је почетком априла у ексклузивном интервјуу за „Политику" Петер Сијарто, мађарски министар спољних послова. Готово идентично мишљење изразио је крајем прошле седмице Марио Драги, некадашњи премијер Италије и председник Европске централне банке (2011–2019), чије су речи 2012. године да ће „учинити шта год је неопходно да сачува евро" тада судбоносно убедиле берзе да престану са кршењем валуте еврозоне.

ЕУ у данашњем формату, предвођена наднационалном структуром у Бриселу, реликт је прошлих времена, мора да се мења како би се суочила са светом који напушта мултилатерална правила, односно да из текућег статуса посматрача, или у најбољем случају, актера споредне улоге, постане водећи играч. Отприлике овим речима, Марио Драги је у петак у Риминију поручио да ЕУ нема превише времена за радикални обрт ка збијању финансијских редова, прихватању заједничког задуживања за стратешке пројекте, новом односу према технолошким иновацијама као и значају мишљења Европљана у креирању заједничке политике.

„Европска унија је годинама веровала да њена економска димензија, са 450 милиона потрошача, доноси са собом геополитичку моћ и међународне трговинске односе. Ова година биће запамћена као она у којој ће та илузија ишчезнути. Морали смо да се помиримо да тарифама које нам је наметнуо наш највећи трговински партнер и дугогодишњи савезник САД... Доналд Трамп је донео брутално буђење", нагласио је Драги уз дуги аплауз публике, на скупу

Фото EPA/Olivier Hoslet

Марио Драги и Урсула фон дер Лајен

утицајне католичке активистичке групе „Communione e Liberazione", јавила је италијанска агенција АНСА.

Маргинална улога ЕУ у преговорима око прекида рата у Украјини, очигледни сигнали Кине да у унији не види равноправног саговорника, остајање по страни у случају бомбардовања нуклеарних постројења Ирана и „масакра у Гази" – за Драгија значе једно: „Политичка организација ЕУ мора да се мења, што је неодвојиво од способности да се постигну економски и стратешки циљеви уније."

Према његовим речима, ЕУ ће морати да се креће ка новим формама интеграција и да коначно почне да решава проблеме унутрашњих трговинских баријера, одбрамбене индустрије, улагања у технолошки развој... То су, иначе, теме на које је детаљно скренуо пажњу и прошле јесени, када је на лични захтев Урсуле фон дер Лајен сачинио упозоравајући „Извештај о будућој конкурентности ЕУ". Хваљен широко, тај Драгијев документ у међувремену није нашао неко значајније место у пракси ЕУ.

У међувремену, од свега на шта је Драги овог пута у Риминију скренуо пажњу поводом глобалних и унутрашњих изазова ЕУ, Урсулу фон дер Лајен је изгледа највише погодила његова оцена да су „морали да се помире" са тарифним диктатом Америке.

„Много је писано о овом споразуму, разматрања која заслужују директан одговор", истакла је Фон дер Лајенова у ауторском тексту објављеном у недељу у више европских дневних новина. Према Фон дер Лајеновој, ЕУ је прихватајући „несавршен, али солидан" царински договор са САД у ствари сачувала трансатлантско трговинско савезништво у арени глобалних противника.

„Замислите за тренутак да две највеће економије демократског света нису успеле да склопе споразум и да су отпочеле трговински рат. То би се славило само у Москви и Пекингу", поручила је Фон дер Лајенова. Фон дер Лајенова је успут ипак истакла да су царине таксе које оптерећују потрошаче и бизнис повећавајући трошкове, сужавајући избор, уз подривање конкурентности економија. Да ли Вашингтон данас уопште интересује ова процена председнице ЕК, након што је прихватила „плус 15 одсто" царине на аутомобиле, полупроводнике, дрвну грађу, фармацеутске производе?

Негирајући Драгијеву процену да је ЕУ све више скрајнути „глобални актер", Фон дер Лајенова је истакла уверење Брисела да за унију има још света, поред партнера са оне стране Атлантика. Утаначени трговински споразум са Мексиком и латиноамеричком групацијом Меркосур, продубљени економски односи са Швајцарском и Великом Британијом, преговори са Индонезијом и нада да ће са Индијом „до краја године" постићи договор, Фон дер Лајенової личе на шансу за нови продор ЕУ на глобалну сцену.

Тања Вујић

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Ekonomija
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 771

Naslov: Kakav je uticaj minimalca na ostale zarade u našoj zemlji

Strana: 10

Какав је утицај минималца на остале зараде у нашој земљи

Репрезентативни синдикати настоје да се упоредо с преговорима око минималне плате разговара и о висини просечних примања

У наредном периоду два највећа синдиката, која иначе учествују у преговорима око минималне цене рада, настојаће да на састанцима СЕС-а упоредо разговарају и о просечним и осталим платама запослених у нашој земљи. Односно, како минимална зарада утиче на остала примања у Србији и да ли прате годишња усклађивања минималца, речено је на јучерашњем округлом столу који је организовао Савез самосталних синдиката Србије (ССС).

Како је наведено у позиву за овај догађај, то се намеће као важна тема јер досадашња искуства показују да повећање само минималне цене рада увећава број оних чије зараде, без сразмерног повећања осталих зарада, прелазе у категорију минималне зараде.

При утврђивању минималне цене рада полази се нарочито од егзистенцијалних и социјалних потреба запосленог, и то кроз вредност минималне потрошачке корпе, кретања стопе запослености на тржишту рада, раста БДП-а, кретања потрошачких цена, продуктивности рада и, на крају, просечне зараде у држави.

Др Сања Пауновић из ССС-а, једна од дугогодишњих чланица преговарачког тима, рекла је да како време одмиче видимо да раније утврђена минимална зарада „клизи" и да није једнака минималној потрошачкој корпи. Како је истакла, у овом моменту (заправо према доступним подацима из маја) минимална зарада износила је 54.208 динара и не покрива минималну потрошачку корпу – 55.869,45 динара.

– Проблем код обе корпе, и минималне и просечне, јесте то што се највећи део новца издваја за храну и безалкохолна пића, од 40 до 48 одсто. А око 20 одсто је део који се одваја за становање (струја, вода, комуналије...) – рекла је Пауновићева и додала да ово несумњиво утиче да појединци са нижим примањима штеде на осталим видовима потрошње, а нарочито рањивије категорије које су у већем ризику од сиромаштва.

Према њеним речима, један од важних елемената који се анализира током преговора јесте утицај минималца на запосленост. Напоменула је да послодавци обично као адут узимају да ће, уколико се повећа минимална зарада, ово аутоматски утицати на смањење запослености. Истиче да та „претпоставка ни код нас ни у свету никад није доказана". Ако посматрамо Србију, од 2021. до првог квартала ове године, видимо да се запосленост константно повећавала. Тренутно је запослено 2.364.216 људи, а у посматраном периоду забележен је константан пад незапослености са 12,8 на 9,1 одсто, што је, напомиње, повољан услов за раст зараде.

Пауновићева истиче да су, међутим, профити у привреди стално расли. Привредна друштва у Србији већ целу деценију послују профитабилно. Од 2020. до 2024. профити су порасли за 126,45 одсто, а просечна нето зарада номинално је увећана за 63,37 одсто.

– То значи да смо имали прерасподелу резултата рада у корист послодаваца, односно власника капитала. С друге стране, минимална зарада порасла је за 57,06 одсто у овом периоду. Односно просечна плата је мало више увећана у односу на минималну. Али када се посматра инфлација, онда је раст плата био нижи – 19,7 одсто – рекла је она.

Овај синдикат сматра да би минимална цена рада у наредној години требало да буде најмање 600 евра, односно 403 динара по сату.

Јуче су такође представљени и резултати анкете која је спроведена овог месеца, непосредно пред почетак преговора у организацији две репрезентативне синдикалне централе у Србији о реалним показатељима месечних прихода и трошкова домаћинства запослених. Резултати ће, како се могло чути, бити презентовани као основ за расправу, о утврђивању висине минималне цене рада за наредну годину. Анкетирано је 2.219, а одговарали су на 11 питања.

На једно од њих – колика је висина примања по члану домаћинства, 22,1 одсто изјавило је да је то износ до 60.000 динара. Анализа је показала да је већина (58 одсто) у „средњем" појасу од 60.000 до 100.000 динара, будући да је медијална зарада у јулу била 84.408 динара. Висока примања, између 100.000 и 150.000, има 16,9 одсто домаћинстава, а три одсто изнад тог износа.

Између осталог, занимљиво је и да 79,5 одсто анкетираних нема додатне приходе (рецимо, додатни посао, пензију, социјалну помоћ), а у синдикату коментаришу како ово значи да се огромна већина ослања само на главни извор прихода (најчешће плату) па су самим тим рањивији на губитак посла или смањење зараде.

Анкета је, између осталог, показала и да 18,5 одсто испитаника може да уштеди између пет и 12.000 динара, као и да су путовања током годишњег одмора прва на листи одрицања када је буџет ограничен.

И. Албуновић

Фото А. Васиљевић

Следи наставак преговора

Иначе, како је јуче најављено, недавно започети преговори око минималне цене рада за наредну годину, који утврђује Социјално економски савет Србије, требало би данас да буду настављени. Тај износ утврђује се по радном часу, без пореза и доприноса, најкасније до 15. септембра текуће године, а примењује од 1. јануара наредне године. У синдикату подсећају да уколико нема договора, Влада Србије до наведеног датума доноси одлуку.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Ekonomija
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 118

Naslov: ZVANIČAN DEVIZNI KURS NBS

Strana: 10

Званични девизни курс НБС

Курсеви се примењују од 8 часова 25. августа 2025. и важиће до 8 часова на дан када ће бити формирана наредна курсна листа

Земља	Ознака	Валута	Куповни	Средњи	Продајни
Евр. мон. унија	EUR	1 евро	116,8185	117,1700	117,5215
Аустралија	AUD	1 долар	64,7768	64,9717	65,1666
Канада	CAD	1 долар	72,1369	72,3540	72,5711
Кина	CNY	1 јуан	13,9433	13,9853	14,0273
Данска	DKK	1 круна	15,6484	15,6955	15,7426
Јапан	JPY	100 јена	67,7405	67,9443	68,1481
Норвешка	NOK	1 круна	9,9133	9,9431	9,9729
Руска Федерација	RUB	1 рубља	1,2388	1,2425	1,2462
Шведска	SEK	1 круна	10,4934	10,5250	10,5566
Швајцарска	CHF	1 франак	124,2354	124,6092	124,9830
Велика Британија	GBP	1 фунта	134,8321	135,2378	135,6435
САД	USD	1 долар	99,7851	100,0854	100,3857

Курс за ефективу евра износи: куповни 116,3498 продајни 117,9902.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Hronika
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 580

Naslov: Prevozio migrante, bežao od policije i probio rampu

Strana: 12

ФИЛМСКА ПОТЕРА НА АУТО-ПУТУ

Превозио мигранте, бежао од полиције и пробио рампу

Ухапшени Н. М. је негодовао, опирао се и пружао отпор приликом претреса. – Суспендована тројица полицајаца због сумње у прекорачење овлашћења

Полиција је на ауто-путу код Ниша ухапсила возача минивена који је превозио илегалне мигранте, а који није хтео да заустави возило на захтев патроле и опирао се током претреса.

Припадницима Министарства унутрашњих послова у недељу увече је, путем средстава везе, дата објава да се из правца Ниша према Београду на ауто-путу креће возило „сеат алхамбра" у којем се превозе мигранти и које прате патроле из Јагодине. Возач није хтело да стане ни полицијским службеницима ПУ Пирот и ПУ Ниш, саопштено је из МУП-а Србије.

Патрола Управе саобраћајне полиције код Умчара прикључила се потери заједно са патролом полицијских службеника Саобраћајне полицијске испоставе за Државне путеве Београд.

Испред наплатне рампе Врчин возач није хтео да заустави возило, пробио је спуштену наплатну рампу на наплатној станици Врчин, где је заустављен на тај начин што је направљена блокада непосредно после наплатне станице.

„Возач Н. М. (1984) је негодовао, опирао се и пружао активан отпор полицијским службеницима, при чему су они морали да га спрече да покрене возило и удаљи се са иregуларним мигрантима које је превозио. Н. М. је наставио са активним отпором, шутирао полицајце, при чему су полицијски службеници применили средства принуде – физичку снагу и савладали га", саопштили су из МУП-а.

Објаснили су да возач „сеата" Н. М. није поступио по више узастопних наређења полицијских службеника да се заустави и на више деоница ауто-пута угрозио безбедност саобраћаја, претичући заустављним траком и избегавајући контролу. Возило је на крају заустављено након што је, из правца Ниша, пробило спуштену рампу на наплатној станици Врчин, а у њему је затечено више страних држављана за које се сумња да су илегално ушли у Републику Србију.

„Приликом заустављања возила, возач је пружао активан отпор и дошло је до употребе физичке снаге према возачу, који је, према извршеним тестовима, био позитиван на присуство наркотика, а такође је утврђено да је управљао без возачке дозволе и да није поступао по знаку овлашћеног службеног лица", навели су из МУП-а.

Њега је на лицу места прегледала Хитна медицинска помоћ.

Н. М. је одређено задржавање до 48 часова због постојања основа сумње да је извршио кривично дело недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи и уз кривичну пријаву биће приведен надлежном тужилаштву.

На друштвеним мрежама појавио се и снимак на којем се види како неколико припадника полиције туку и вуку возача који лежи на бетону поред возила.

Принтскрин МУП Србије

Припадници МУП-а који су поступали у вези са заустављањем возила на ауто-путу Београд–Ниш, у близини наплатне рампе Врчин, по налогу надлежних старешина, привремено су удаљени са посла.

„Због сумње у прекорачење овлашћења у примени средстава принуде, Министарство унутрашњих послова је одмах покренуло поступак унутрашње контроле и донело одлуку о привременом удаљењу (суспензији) тројице полицијских службеника до окончања поступка. О свим чињеницама биће обавештено надлежно тужилаштво.

Министарство унутрашњих послова истакло је у саопштењу да ће, без обзира на околности, доследно поступати у свим случајевима могућег прекорачења овлашћења, како би се очувало поверење грађана и обезбедило законито и професионално поступање свих припадника полиције. **А. Бојовић**

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Ekonomija
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 105

Naslov: DOBROVOLJNI PENZIJSKI FONDOVI

Strana: 10

ДОБРОВОЉНИ ПЕНЗИЈСКИ ФОНДОВИ

Вредност инвестиционе јединице на дан 22. 8. 2025.

82500125-18

Raiffeisen FUTURE	Raiffeisen FUTURE 011/220 71 80 www.raiffeisenfuture.rs		3.506,28 RSD
Raiffeisen FUTURE	Raiffeisen EURO FUTURE 011/220 71 80 www.raiffeisenfuture.rs	10,93 EUR	1.280,36 RSD
GENERALI	Generali Basic Tel. 011/222-05-05 www.penzijskifond.rs		3.826,66 RSD
GENERALI	Generali Index Tel. 011/222-05-05 www.penzijskifond.rs	17,26 EUR	2.022,66 RSD
ДУНАВ	ДОБРОВОЉНИ ПЕНЗИЈСКИ ФОНД	011/3036-360 www.dunavpenzije.com	3.552,44 RSD
DDOR GARANT EKVILIBRIO Member of Prva Group		Телефон 011/3036-142 www.garant-penzije.eu	2.863,43 RSD
DDOR GARANT ŠTEDNJA Member of Prva Group		Телефон 011/3036-142 www.garant-penzije.eu	3.204,22 RSD

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Ekonomija
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 142

Naslov: U Srbiji najviše firmi sa manje od 10 radnika

Strana: 10

У Србији највише фирми са мање од 10 радника

Фото Пиксабеј

У Србији је прошле године пословало 113.161 предузеће, од чега је највише микропредузећа – 96.706, а у којима је било запослено до девет радника, објавио је јуче Републички завод за статистику. Великих предузећа са 250 и више радника било је 674, средњих са 50 до 249 запослених 2.967, а малих у којима је радило између 10 и 49 запослених – 12.814, преноси Танјуг. Гледано по делатностима, највише предузећа било је у трговини на велико и мало и поправци моторних возила – 31.823, затим у стручним, научним, иновационим и техничким делатностима – 15.761, а следи прерађивачка индустрија са 15.679 предузећа. Петоцифрен број забележен је и у грађевинарству, где су пословала 10.922 предузећа. У предузећима је 2024. године било запослено 1,33 милиона радника, од чега највише у великим предузећима – 596.633, затим средњим – 304.054 радника. У малим предузећима радило је 260.538 запослених, а у микропредузећима 176.157.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Ekonomija
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 56

Naslov: Medijalna zarada u junu 83.525 dinara

Strana: 10

Медијална зарада у јуну 83.525 динара

Просечна зарада (бруто) обрачуната за јун ове године износила је 147.947 динара, док је просечна зарада без пореза и доприноса (нето) износила 107.075 динара, објавио је јуче Републички завод за статистику. Медијална нето зарада износила је 83.525 динара, што значи да је 50 одсто запослених остварило зараду до тог износа. Раст бруто и нето зарада у периоду јануар–јун 2025. године, у односу на исти период прошле године, износио је 11 одсто номинално, односно 6,4 одсто реално, преноси Бета. У поређењу са истим месецом претходне године, просечне бруто и нето зараде за јун ове године номинално су веће за 11,8 одсто, а реално за 6,9 одсто.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Hronika
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 61

Naslov: Udario dečaka automobilom, pa pobegao

Strana: 12

Ударио дечака аутомобилом, па побегао

Београдска полиција ухапсила је јуче Д. П. (21), осумњиченог да је у суботу, у београдском насељу Крњача, возећи „рено" ударио осмогодишњег дечака А. Ћ., а потом побегао са места несреће. Повређени дечак је, према доступним информацијама, задобио повреде главе и превезен је у Дечју универзитетску клинику у Тиршовој. Према незваничним информацијама, осумњичени Д. П. је управљао возилом иако нема положени возачки испит. О догађају у Крњачи обавештено је Прво основно тужилаштво у Београду, које је наложило полицији да узме изјаву од возача, као и да прикупи све податке који су од значаја за утврђивање околности настанка саобраћајне незгоде. Према првим информацијама, дечак којег је ударио аутомобил, прелазио је улицу ван пешачког прелаза. **М. Д.**

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Hronika
Autori: Redakcija
Teme: ostalo
Naslov: Uhapšen zbog pokušaja ubistva

Napomena:
Površina: 208

Strana: 12

Ухапшен због покушаја убиства

Ниш – Полиција је по налогу Вишег јавног тужилаштва у Нишу ухапсила Д. Т. (21) из овог града, због постојања основа сумње да је извршио кривично дело убиство у покушају. Нишка полиција саопштила је и да су ухапшени и Ђ. М. (20), Н. В. (25), Л. К. (18) и Н. П. (21) из Ниша и околине, због постојања основа сумње да су извршили кривично дело учествовање у тучи.

– Д. Т. се сумњичи да је у једном ноћном клубу у Нишу, приликом туче у којој је учествовало и четворо осумњичених Ђ. М., Н. В., Л. К. и Н. П., убо двадесеттрогодишњег младића у стомак. Повређени младић је са тешким телесним повредама збринут у Универзитетско-клиничком центру Ниш – саопштила је полиција.

Ноћни клуб у којем се десила туча и убадање ножем не налази се у центру Ниша.

Осумњиченима је одређено задржавање до 48 часова и они ће, уз кривичну пријаву, бити приведени надлежном тужилаштву.

Стање двадесеттрогодишњег младића је стабилно. Како сазнајемо, он више није прикључен на респиратор, али је и даље у шок-соби због тежине повреде коју је задобио.

И даље се налази у јединици интензивног лечења Клинике за анестезију у УКЦ Ниш. **Т. Т.**

Зграда Вишег јавног тужилаштва у Нишу

Фото Сајт ВЈТ Ниш

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Hronika
Autori: Redakcija
Teme: ostalo
Naslov: Zaplenjeno osam tona nafte

Napomena:
Površina: 110

Strana: 12

Фото управа царине

Заплењено осам тона нафте

Службеници одсека за царинску контролу водних путева Управе царине спречили су прошле недеље покушај кријумчарења нафте када су запленили око осам тона ове акцизне робе, саопштила је Управа царине.

До заплене је дошло када је током редовне контроле Дунава уочен чамац који је вукао металну танк-баржу.

– Док се царинска патрола приближавала, кријумчари су се ослободили барже и оставили је, побегавши чамцем у правцу Винче. Кријумчарено гориво је заједно са баржом задржано до окончања поступка пред надлежним судом – саопштено је из царине.

М. Д.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Hronika
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 65

Naslov: Nožem povredio četvoricu mladića

Strana: 12

Ножем повредио четворицу младића

Припадници Министарства унутрашњих послова ухапсили су Н. О. (24) из Ужица, због сумње да је ножем повредио четворицу деветнаестогодишњих младића у том граду.
Он је осумњичен да је извршио кривично дело насилничко понашање, саопштено је из Полицијске управе у Ужицу.

Сумња се да је он 23. августа, у једном локалу брзе хране у Ужицу, након краће вербалне расправе, ножем нанео повреде четворици деветнаестогодишњих младића из Ужица.
По налогу Основног јавног тужилаштва у Ужицу, Н. О. је одређено задржавање до 48 сати и он је, уз кривичну пријаву, приведен тужиоцу. Судија за претходни поступак Основног суда у Ужицу одредио му је притвор до 30 дана. **Р. Х.**

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Hronika
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 408

Naslov: Odbijen zahtev da se odbaci optužba protiv Volša

Strana: 12

Одбијен захтев да се одбаци оптужба против Волша

Адвокати Брајана Волша, осумњиченог за убиство супруге Ане Волш која је пореклом из Србије, поднели су захтев да се против њега одбаци ова оптужба, али је судија у Масачусетсу у САД одбила тај захтев браниоца, пренели су тамошњи медији.

Према оптужници, Волш је убио супругу у новогодишњој ноћи 2023. године у њиховом дому у Кохасету, где су живели са троје деце. Тело Ане Волш још није пронађено.

Адвокати су тврдили да тужиоци нису изнели довољно доказа за све теорије убиства које планирају да изнесу пред судом – да је реч о намерно планираном злочину који је извршен с посебном окрутношћу.

Судија Дајан Френијер одбила је тај аргумент, нагласивши да је довољно да постоји основ макар за један од многобројних наведених теорија и доказа.

Суд је подсетио да је порота имала прилику да чује сведоке који су говорили о проблемима у браку Ане и Брајана Волша – од финансијских потешкоћа и неверства до његових правних проблема због преваре у уметности.

Објављено је да је Ана желела да се са децом пресели у Вашингтон, док је Волш, који је чекао пресуду у случају преваре с уметнинама, имао веће шансе за кућни притвор уколико би живео са породицом. Порота је такође чула да је Ана имала аферу и дала мужу ултиматум, док је он на интернету претраживао информације о разводу и трагао за њеним љубавником на друштвеним мрежама. Волш је био и корисник више полиса животног осигурања на име супруге.

„Иако докази о планирању нису превише убедљиви, довољно су јаки да покажу да је оптужени имао намеру да убије Ану и да је то одлучио након размишљања", закључила је судија Френијер, а пренели су амерички медији.

Брајан Волш је негирао кривицу, а суђење је заказано за 20. октобар. Његови адвокати су поднели још један захтев за одбацивање случаја, али о њему суд тек треба да одлучи.

Београђанка Ана Волш, рођена Љубичић, нестала је у новогодишњој ноћи 2023. у Кохасету, месту недалеко од Бостона (САД). Нестанак су полицији пријавиле њене колеге, видевши да се 4. јануара не појављује на послу.

Док је потрага за Ањом Волш трајала, Брајан Волш глумио је забринутог и ожалошћеног супруга, да би неколико дана касније, 8. јануара, био и ухапшен као главни осумњичени за убиство супруге, објавили су медији.

Суд је подсетио да је порота чула сведоке који су говорили о проблемима у браку Београђанке Ане и Американца Брајана

Према наводима оптужнице, Волш је своју супругу Ану убио, док су њихова деца спавала на спрату, а потом делове тела бацио на неколико места у околини Кохасета крај Бостона где су живели. Истрагом је утврђено да је након убиства Брајан Волш на таблету малолетног сина претраживао како се решити тела, рекли су амерички тужиоци.

Брајан Волш је на првом рочишту које је одржано прошле године изјавио да није крив, по свим тачкама оптужнице. Суд му је одредио притвор без права да буде пуштен уз кауцију и од тада је иза решетака.

Р. Х.

Фото EPA-EFE/Craig Walker

Привођење осумњиченог на саслушање

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Hronika
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 63

Naslov: Supružnici ranjeni usled nespretnog rukovanja oružjem

Strana: 12

Супружници рањени услед неспретног руковања оружјем

У Ургентни центар у Београду у недељу примљени су мушкарац Б. Б. (30) и жена М. Ђ. (25) са прострелним ранама, које су, како се незванично сазнаје, задобили услед неспретног руковања оружјем, пренели су београдски медији.

Даљом истрагом ће се утврдити да ли је мушкарац био и под дејством алкохола. Како се сазнаје, брачни пар је био на породичном окупљању, а када је Б. Б. покушао да стави оружје у касету аутомобила, пиштољ је опалио. Метак је мушкарца погодио у шаку, а жену у ногу. Ову њихову причу потврдили су и сведоци, а даља истрага ће утврдити да ли је мушкарац имао дозволу и за ношење оружја.

Б. Б. и његова супруга су због тежине повреда задржани у болници, а о случају је обавештено надлежно тужилаштво. **А. Б.**

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Beograd
Autori: D. Mučibabić
Teme: ostalo
Naslov: Novi stanovi i park na Zvezdari

Napomena:
Površina: 506

Strana: 14

Нови станови и парк на Звездари

Нацртом плана детаљне регулације између Птујске, Драгослава Срејовића и Оштрељске улице предвиђена је изградња двосмерне приступне саобраћајнице и две зоне за становање

Између Птујске, Драгослава Срејовића и Оштрељске улице површине за становање биће увећане готово седам пута, са постојећих 4.245 квадратних метара на планираних 29.272 квадрата. У том делу града, после урбанизације живеће 935 становника, што је безмало девет пута више него сада, њих 107, подаци су из нацрта плана детаљне регулације (ПДР) изложеног јавном увиду до 23. септембра, којим је обухваћено 2,17 хектара који припадају Звездари и Палилули.

То подручје делимично је урбанизовано. Североисточни део уз улице Драгослава Срејовића и Оштрељску карактерише зона густо изграђених нелегалних објеката. Југозападни део плана наслања се на границу заштићеног подручја споменика природе Звездарска шума. Терен је у паду од парк-шуме Звездара ка Улици Драгослава Срејовића. Она треба да буде проширена тако да уместо једне траке по смеру вожње има две саобраћајне траке по смеру. Ово проширење, односно реконструкција саобраћајнице Партизански пут (Драгослава Срејовића) са припадајућом инфраструктуром, доградња резервоара и реконструкција црпне станице „Пионир", у делу од Волгине до Јованке Радаковић, има упориште у планском документу из 2018. године. Од тада је неколико пута најављивано, али не и спроведено.

Уместо приземне куће – четвороспратница

Да породичне куће нестају, а на њиховом месту зидају се вишеспратанице, одавно је тренд у градитељству који није заобишао ни Карабурму. У том палилулском насељу на десној обали Дунава у Прибојској улици 22 планирана је градња стамбено-пословне зграде са 28 станова, локалом и 32 паркинг-места распоређена на два нивоа подземне гараже. Парцела на којој се налази приземни објекат који ће бити порушен како би могла да буде подигнута четвороспратница има око 660 квадратних метара. Будућа зграда имаће укупно 3.234 квадрата.

Сви ти подаци могу се наћи у Урбанистичком пројекту за изградњу стамбено-пословног објекта који ће бити на јавној презентацији од 27. августа до 5. септембра. Израдило га је предузеће „Urbicus doo" за инвеститора компанију „Архитрав". **Д. М.**

Нацртом актуелног плана између Птујске, Драгослава Срејовића и Оштрељске предвиђена је изградња двосмерне приступне улице која ће, како се види на графичким прилозима, повезати Оштрељску и Птујску улицу и у већем делу биће паралелна са Драгослава Срејовића. Зона између ње и будућег парка уз нову улицу предвиђена је за становање, односно трансформацију породичног становања у вишепородично, док је уз другу страну нове улице, у унутрашњости блока, предвиђено породично становање.

За парк је опредељена грађевинска парцела од око 2.291 квадрат. Приликом његове реализације неопходно је обезбедити минимално 75 одсто површине под вегетацијом (озелењено) у директном контакту са тлом (без подземних објеката и/или подземних етажа), док осталих 25 процената може бити под стазама, платоима, дечјим игралиштима и отвореним теренима. Урбанисти су, између осталог, предвидели да се сачува постојећа квалитетна вегетација затечена на терену и уклопи у ново пејзажно уређење; да минимално 50 одсто површине парка буде под крошњама дрвећа; отворене терене за рекреацију (дечја игралишта, отворени терени за активну и пасивну рекреацију...); садржаје за све старосне групе тематски концентрисане (миран одмор, игра, дечје игралиште, спортски терени и друго). Није дозвољена изградња надземних и/или подземних објеката или етажа и потребно је уклонити све непланске подигнуте објекте, пише у нацрту ПДР-а који је израдило друштво за урбанизам, архитектуру и инжењеринг „Урбанистички центар" из Београда, а наручила га је компанија „Edil Italiana doo Beograd". **Д. Мучибабић**

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Kultura
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 372

Naslov: Obezbeđen deo novca za vodovod u Tavankutu

Strana: 13

Обезбеђен део новца за водовод у Таванкуту

Суботица – Министарство привреде обезбедило је 150 милиона динара за изградњу магистралног водовода како би околна села Таванкут и Љутово добила пијаћу воду. Уговор о финансирању пројекта „Изградња магистралног водовода Суботица–Таванкут са резервоаром, црпном станицом у Љутову и црпном станицом на месту прикључка магистралног водовода – II деоница транзитног вода Суботица–Љутово" потписали су Адријана Месаровић, министарка привреде, а у име града Срђан Самарџић, помоћник градоначелника за област комуналних делатности и јавна предузећа. Информација о овоме објављена је на званичном сајту града.

Водоводна мрежа предвиђена је за Горњи и Доњи Таванкут и Љутово, а Министарство привреде издвојило је 150 милиона динара за почетак градње

„Вредност пројекта је непуних 300 милиона динара, а Министарство га у целости финансира. Након потписаног уговора биће спроведена јавна набавка за избор извођача радова и комплетна законска процедура", навела је Месаровићева.

Реализација посла требала би да почне наредних седмица, док ће се радови одвијати током ове и наредне године. Ова инвестиција треба да обезбеди воду за села Горњи и Доњи Таванкут и Љутово, укупно око пет хиљада мештана, што значи и око 1.800 прикључака.

Према речима министарке Месаровић, овим улагањем финансира се прва фаза пројекта за који је у претходном периоду израђена пројектно-техничка документација. „Чекају нас наредне фазе, а министарство ће се потрудити да обезбеди средства за финансирање преосталих фаза. Уверена сам да ће и град Суботица успети да обезбеди бар део средстава за овај важан пројекат", казала је Месаровићева.

Како се наводи на сајту града, Срђан Самарџић је подсетио да је пројектна документација за овај магистрални водовод завршена током 2023. и 2024. године, а да је сада иновирана и то уз подршку покрајинског Секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство, које је обезбедило 13,1 милион, док је укупна вредност радова на пројекту била 15,7 милиона динара. Прикључак за села Доњи и Горњи Таванкут и Љутово на магистралну водоводну мрежу Суботице биће код Улице Шпанских бораца. Низводно од прикључења предвиђена је црпна станица за повишење притиска са дохлорисањем, а у насељу Љутово резервоар са црпном станицом, наводи се на сајту града.

Села Љутово и Горњи и Доњи Таванкут су изразито повртарско-воћарски крај и годинама већ мештани имају проблема јер им преко лета пресушују бунари. Према пројектној документацији, како је предвиђено, изградња водовода за ова три села требало би да кошта око 1,7 милијарди динара, а за села на северу Суботице, Бачки Виногради, Шупљак и Хајдуково 1,8 милијарди динара. **Александра Исаков**

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Kultura
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 208

Naslov: Nagrađeni najbolji proizvođači i voćari u Blacu

Strana: 13

Награђени најбољи произвођачи и воћари у Блацу

Блаце – „Дани шљиве", традиционална манифестација у Блацу, одржани су у знаку музике и доброг расположења. У оквиру завршног програма проглашени су и победници такмичарског дела манифестације. Титулу најуспешније жене у пољопривреди понела је Виолета Вукашиновић из Стубла. У категорији „Најбољи млади воћар" друго место освојио је Марко Вучетић из Цепнице, док је прво припало Младену Стојановићу из Блаца.

За најбољи шљивик трећу награду поделили су Драган Панић из Чунгуле, Миладин Шљивић из Попова и Драгиша Игњатовић из Гргура, друго место заузели су Милијана Јанић из Попове и Драган Милованчевић из Блаца, а прво место припало је Игору Савићу из Стубла.

У конкуренцији за најбољу златну шљивову ракију трећа награда отишла је у дестилерију породице Цветковић из Горњих Кординаца, друго место припало је дестилерији „Нешовић продукт" из Међухане, док је Велику златну медаљу и прво место освојила дестилерија „МВ фемили" из Криваје.

Фото Љ. Митић

Међу регистрованим пољопривредним газдинствима треће место освојио је Слободан Дуњић из Горње Драгуше, друго Драган Петровић из Зајечара, а прво место Жељко Раденић из села Вранешци, општина Чајетина.

Посебне захвалнице за допринос у реализацији овогодишњих „Дана шљиве" додељене су професору куварства у Средњој школи у Блацу Мирку Савићу из Бруса и Небојши Богићевићу из Блаца.

Љ. Митић

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Kultura
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 584

Naslov: Zaštita nepokretnog kulturnog nasleđa u Vršcu

Strana: 13

Заштита непокретног културног наслеђа у Вршцу

Додељена три уговора вредна готово 20 милиона динара, за санацију дворца Влајковац, Градског музеја и археолошка истраживања на локалитету Ат

Панчево – На територији Града Вршца још интензивније ће се радити на заштити непокретног културног наслеђа. То гарантују три уговора вредна готово 20 милиона динара, која ће бити усмерена на обнову и реновирање дворца у селу Влајковац, здања Градског музеја и наставка археолошких истраживања на локалитету Ат.

Највише новца – 16.752.000 динара, Министарство културе је определило регионалном Заводу за заштиту споменика културе у Панчеву, за финансирање прве фазе санације објекта дворца „Влајковац", из друге половине 19. века, који се налази дуж пута Панчево–Темишвар и деценијама је у лошем стању.

Након интервентних радова на кровној конструкцији и тавану, затварања прозора и врата, обезбеђивања спољне стране јужног крила и осигурања дела фасадног зида објекта према парку и угаоних украсних кула, дворац „Влајковац" ће у наставку бити конструкцијски стабилизован, поново покривен, биће скинута и сачувана и спољашња пластика (декор са унутрашње стране, и код торња), а читав објекат конзервиран, како би био спреман за наставак реновирања.

„Министарство културе је претходне тре године финансирало израду пројекта техничке документације у сарадњи са регионалним Заводом за заштиту споменика културе из Панчева, а сада смо у прилици да финансирамо прву фазу на ревитализацији прелепог објекта за који сам уверен да ће након потпуне реконструкције наћи своју одрживу намену и постати једно од најпосећенијих места на територији града Вршца", истакао је министар културе Никола Селаковић.

Градски музеј у Вршцу обезбедио је 2.800.000 динара за реализацију конзерваторско-рестаураторских радова, након што је Министарство културе, током претходне две године, у оквиру конкурса у области „Непокретно културно наслеђе" већ усмерило шест милиона динара за хитну санацију уличног екстеријера здања. Завршна фаза ревитализације, планирана за 2025. годину, фокусираће се на дворишни део фасаде, чиме ће бити заокружено очувања ове знамените грађевине, у зони заштићеног језгра града Вршца.

„Ови уговори говоре о континуираном улагању у очување културног наслеђа Вршца и околине, што је од непроцењивог значаја, не само за грађане већ и за будуће генерације и све посетиоце нашег града. Трећом фазом обнове фасаде Градског музеја у улици Феликса Милекера биће заокружен процес конзервације овог значајног здања, зграда Градског музеја ће добити потпуно уређен спољашњи изглед и функционалан археолошки депо", напомиње Драгана Митровић, градоначелница Вршца.

Дворац у Влајковцу

Фото О. Јанковић

За наставак и нова систематска истраживања на локалитету Ат, који предвиђају археолошку проспекцију јужне обале Великог рита на потезу Банатски Карловац – Потпорањ – Влајковац, једног од археолошки најбогатијих делова вршачког краја, ресорно министарство је одобрило 800.000 динара. Реч је о једном од најстаријих археолошких локалитета са траговима људског присуства у Банату. Управо у околини Вршца, на обронцима Вршачких планина и назначеном локалитету, пронађени су појединачни налази оруђа од камена из периода средњег и млађег палеолита, повезаних и са Винчанском културом. **Олга Јанковић**

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Kultura
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 222

Naslov: Održan kamp za mlade iz dijaspore u Muzeju ćirilice

Strana: 13

Одржан камп за младе из дијаспоре у Музеју ћирилице

Бајина Башта – Зашто је ћирилица део српског идентитета, шта нам је дала кроз векове, како да је чувамо и што више користимо...?

Одговоре на ова и друга значајна питања српске историје и традиције дао је младима из дијаспоре и региона културно-образовни камп „Корени и крила", одржан минулих пет дана у бајинобаштанском крају. Програми су организовани у новоотвореном Музеју ћирилице у Рачи, који се управо опрема вредним улагањима Министарства културе.

Циљ кампа „Корени и крила" је очување српског језика и културних вредности, као и јачање веза младих Срба с матицом. Десетине њих, узраста од 12 до 16 година, дошли су овде из бројних земаља. Током излета упознали су овај диван крај и дружили се, уједно похађајући радионице српског језика, историје, фолклора, традиционалних вештина и спорта. Окупили су се овде у организацији кабинета министра без портфеља задуженог за односе са дијаспором, у сарадњи са општином Бајина Башта.

Б. Пејовић

Фото ТО „Тара-Дрина"

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Kultura
Autori: Redakcija
Teme: ostalo
Naslov: Završeni „Dani karanfila”

Napomena:
Površina: 113

Strana: 13

Завршени „Дани каранфила”

Врањска Бања – Традиционална 63. по реду културно-туристичка манифестација „Дани каранфила” и ове године окупила је како бањске госте, тако и становнике седам општина Пчињског округа својим програмом који је био направљен за све укусе од модерне музике до наступа естрадних звезда.

И ове године највеће интересовање владало је за Мис „Каранфил девојче”, на којем се бира најлепша девојка југа Србије, с обзиром на то да је ово најстарије такмичење ове врсте у овом делу Србије јер се организује од 1963. године.

На такмичење за најлепшу девојку ове године у Врањској Бањи пријавило се 14 девојака. Титулу мис освојила је Милена Јовчић (22), студенткиња архитектуре из Врањске Бање. Прва пратиља по одлуци жирија је Миљана Величковић из Врања, док је Наталија Станковић освојила титулу друге пратиље. За мис шарма изабрана је Катарина Јовановић из Врањске Бање. Најлепшим девојкама припале су и новчане и награде спонзора у накиту и козметичким производима.

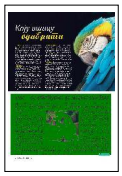
„Дани каранфила” ове године представили су културно наслеђе југа Србије, а промовисана је и здрава храна као и специјалитети домаће кухиње. Манифестација је одржана у оквиру „Врањског културног лета”, а под покровитељством овдашње градске општине.

В. Ристић

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Dodatak
Autori: B. Vasiljević
Teme: ostalo
Naslov: Pas - od statusnog do modnog simbola

Napomena:
Površina: 248

Strana: 14

Пас – од статусног до модног симбола

Лек су за тугу, али радост и љубав у дому – пси. У Србији их према регистру Министарства пољопривреде од пре три године има око два милиона, а на годишњем нивоу у нашој земљи пријави их се око 100.000. Многи од њих су сада мажени, пажени, део су породице, али није одувек било тако.

– Према мени доступним подацима из постојеће литературе, пас код нас масовније улази у станове кад су на ове просторе стигли припадници Беле гарде, односно после Октобарске револуције у Русији. Пре тога, пси су код нас били бројнији углавном само у руралним срединама, где су коришћени за чување окућнице и стада. Када је аристократија царске Русије дошла у Србију, она је са собом повела и своје љубимце. Други светски рат донео је и дисконтинуитет с буржоазијом, па је пас у кући сматран симболом једног режима, с којим се нова власт није слагала, тако да и пси нестају из станова – прича међународни кинолошки судија др Ненад Милојевић, из Института за истраживање и документацију радних паса „Качари".

Шездесетих и седамдесетих година ситуација се мења, па је високим официрима који су ишли у лов гледано кроз прсте, те су могли да имају и ловачког пса у стану. Све се променило објављивањем журнала и монографија брачног пара Јосипа (Тита) и Јованке Броз, на којима се види да они имају псе – пудлице и немачког овчара. Тако је постало прихватљиво да и остали чланови заједнице имају љубимца.

– Велику улогу у повећању броја паса у становима одиграла је и филмска индустрија. Остварења попут „Леси се враћа кући", „Бели очњак", „Вук самотњак"... утицала су на то да све више породица, преко деце, пожели да има кућног пса. А и пси у полицији својим резултатима такође су били доказ да су као јединке прихватљиви у кући. Тако су на мала врата седамдесетих година, док је још и економија била развијена, пси опет у већем броју ушли у домове. Овде није реч о ловачким псима, већ искључиво о онима који су сматрани љубимцима – каже Милојевић.

Од седамдесетих година куце се у свету користе и у „терапијске" сврхе. Лекари их препоручују за шетње, и то оне које користе здрављу.

– Касних деведесетих година прошлог века и у првим годинама 21. столећа најбољи човеков пријатељ постаје модни детаљ, одраз моћи, понекад и емоционална подршка у ситуацијама синдрома „празног гнезда". У једном моменту пас постаје и бизнис, долази до развоја „псеће индустрије" и повећања потражње за псима као статусним симболима, аксесоаром, што је утицало и на њихову цену – наводи Милојевић и истиче да пси у земљама где је кинологија уређена коштају много више него код нас или земљама у региону.

Б. Васиљевић

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Beograd
Autori: M. M.
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 63

Naslov: Porodična avantura približava učesnicima prirodu i nauku

Strana: 14

Породична авантура приближава учесницима природу и науку

Мултимедијални догађај „Финтин и пријатељи", намењен предшколцима, основцима и њиховим породицама, одржаће се 30. августа од 11 сати у „МТС дворани". Деца ће кроз интерактивну представу упознати Финтинов чаробни свет и заплесати са вилом Шумилом и њеним пријатељима, уз Калета, чаробњака плеса и искусног мађионичара.После забаве на сцени, у холу се организује дружење, а најмлађи ће моћи да виде праве животиње из зоо-врта, упознају предатора из доба јуре, истраже „Хотел за инсекте"... Међу гостима биће и запослени у Бео зоо-врту и Природњачком центру Свилајнац, као и планинари из Друштва Словенаца „Сава", и они ће покушати да из новог и занимљивог угла малишанима приближе природу и науку. Догађај је замишљен као узбудљива породична авантура пред крај распуста, а карте су у продаји на благајни и сајту „МТС дворане". **М. М.**

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Beograd
Autori: A. K.
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 314

Naslov: Sportsko-obrazovni besplatni kamp za čukaričke đake

Strana: 14

Фото ГО Чукарица

Учеснике је посетио председник ГО Чукарица Никола Аритоновић

ДЕЧЈЕ АКТИВНОСТИ НА АДИ ЦИГАНЛИЈИ

Спортско-образовни бесплатни камп за чукаричке ђаке

Летњи спортско-образовни камп „Чукарица 2025" одржава се на Ади Циганлији. Бесплатан програм шесту годину заредом организује Градска општина Чукарица за ђаке од 10 до 12 година који имају пребивалиште на овој територији. У току целодневног боравка у природи девојчице и дечаци имају могућност да се опробају у спортским и едукативним вештинама као што су веслање, одбојка, кошарка, фудбал, игре на разним спортским полигонима, трчање, вожња бицикла, учење језика, фризби, бадминтон, стони тенис, али и да учествују у квизу знања о Србији, као и да се лепо забаве, друже и стекну нова пријатељства. Учеснике једне од четири групе обишао је Никола Аритоновић, председник општине Чукарица. Он је разговарао са малишанима и њиховим менторима и тренерима пратећи активности на води и спортским теренима, а упознао се и са садржајима које имају на радионицама.

– Презадовољан сам што видим да су деца и родитељи одушевљени овим кампом, који постаје традиција и један од најлепших програма наше општине. Камп није само прилика да се деца рекреирају, већ и да уче, друже се и развијају важне животне вештине. Општина ће и у наредним годинама наставити да подржава овакве програме јер они, осим што су прилика да деца квалитетно проведу летњи распуст, пружају могућност да ученици усвоје здраве животне навике, развију тимски дух и осећај заједништва – поручио је Аритоновић.

Малишанима су обезбеђени здрави оброци и све што је неопходно за безбедан и квалитетан боравак у овој оази надомак града, уз пуну логистичку подршку и стални надзор аниматора и стручних тренера.

А. К.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Beograd
Autori: A. K.
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 50

Naslov: Besplatna radionica modnog dizajna

Strana: 14

Бесплатна радионица модног дизајна

Дизајн је важан у многим областима, а дар за ову уметност може се препознати у детињству. Радионица модног дизајна намењена чукаричким ђацима од шест до 12 година почиње сутра у атељеу Културног центра „Чукарица" у Тургењевљевој улици. Часови трају од 11 до 12.30 часова. Пријављивање се може обавити позивом на број телефона 011/3552-678. Основне теоријске и практичне лекције полазници ће учити од дизајнерке Неле Гојак Исаковић. Током лета деца која живе на територији општине Чукарица имала су прилику да корисно проведу летњи распуст учећи плетење, ткање, декупаж, мозаик...

А. К.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Beograd
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 63

Naslov: Festival vina na Zemunskom keju

Strana: 14

Фестивал вина на Земунском кеју

У организацији Туристичке организације општине Земун и Савеза винара и виноградара Србије, 30. и 31. августа, од 17 часова, на Земунском кеју биће приређен традиционални „Вајн фест". Организатори ће се и овога пута потрудити да фестивал буде својеврсна туристичка атракција уз звуке боса нове, избор музичких летњих хитова врхунских дијејева и дегустацију најквалитетнијих вина из више од 30 винарија.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Beograd
Autori: J. c. t.
Teme: ostalo
Naslov: Letnji susret „Savski šampioni”

Napomena:
Površina: 276

Strana: 14

Летњи сусрет „Савски шампиони”

Фото ГО Савски венац

Такмичења у Пионирском граду

У Пионирском граду јуче је почео пети Спортско-едукативни камп за децу под називом „Савски шампиони” и трајаће до 29. августа у организацији Градске општине Савски венац уз техничку подршку општинског Савеза спортова. Окупио је око 250 школараца од првог до четвртог разреда из основних школа са територије општине.

– Ово је прилика да деца кроз игру, спорт и дружење открију своје таленте и тимски дух. Савски венац је поносан што омогућава да свако дете добије једнаку шансу да учи, расте и ужива у природи. Желим да овај бесплатни дечји камп памтимо по осмесима, новим пријатељствима и снажној енергији – поручио је Урош Трипковић, заменик председника општине Савски венац.

Петодневна манифестација је тематски подељена према областима, а најмлађима се пружа могућност да учествују у данима тимског духа, игре, екологије, културе, креативности, животних вредности, спорта, изазова, изненађења и дружења. Ученици ће бити у прилици да се опробају у великом броју спортова као што су фудбал, гимнастика, рвање, игре са лоптом, кошарка, карате, рагби и спортски плес, али и да узму учешће у такмичењима у спринту, креативном полигону и дечјем маратону.

Петодневна манифестација окупила је око 250 школараца од првог до четвртог разреда из основних школа са Савског венца

J. C. T.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Beograd
Autori: B.H.
Teme: ostalo
Naslov: „Krtice" za metro stižu iz Kine

Napomena:
Površina: 157

Strana: 14

„Кртице" за метро стижу из Кине

Две ТБМ машине, такозване кртице, које ће бити достављене у Србију у другој половини 2026. године, израђене су специјално за услове тла у Београду и у првој првој фази метроа копаће 11 километара подземних тунела од укупно 15 километара трасе са 15 станица. То је јуче казао Андреја Младеновић, директор ЈКП „Београдски метро и воз", који је обишао фабрику ЦРЦХИ (China Railway Construction Heavy Industry Corporation Limited) у кинеском граду Чангша где се праве те „кртице". Он је подсетио на то да је уговор за производњу два ТБМ-а потписан у мају и да ће машине бити завршене у наредној години.

– Данас можемо да видимо делове машина у производњи, а наши стручни тимови ће у јануару присуствовати завршним тестирањима, што је кључна фаза пре испоруке – рекао је Младеновић за Танјуг и додао да је ЦРЦХИ до сада произвео више од 1.700 ТБМ-ова којима је ископано више од 6.000 километара тунела широм света, што, како је казао, улива поверење у квалитет и поузданост опреме намењене Београду.

Израђене су специјално за услове тла у Београду и у првој фази метроа копаће 11 километара подземних тунела од укупно 15 километара трасе

– Веома смо задовољни што имамо оваквог партнера, а сарадња Србије и Кине у овом пројекту представља велики подстицај за развој Београда и српске привреде – нагласио је Младеновић док је генерални директор компаније ЦРЦХИ Хе Јонгђунг истакао да се

ТБМ-ови (Tunnel Boring Machine) њихове компаније користе у више 35 земаља у свету и да су искуства задовољавајућа и на нивоу.

Б. Х.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Pogledi
Autori: Redakcija
Teme: ostalo
Naslov: Nastava je rudarski posao

Napomena:
Površina: 197

Strana: 17

Настава је рударски посао

Само због превелике жеље да се стање у нашем школству нормализује од 1. септембра, понекад се узнемирим и осетим страх. Шта ако... „Не баксузирај", кажу ми два сина и снајка, занети писањем планова за наредну школску годину. Од три унука школарца кријем своју зебњу. Јер, студенти блокадери су већ објавили да су разговарали с новоуписанима и договорили се да им ови буду нови ветар у леђа од 1. октобра. Бруцоши су, иначе, школску годину као матуранти средњих школа провели на улицама. Неће им бити ништа ново, сем амбијента. Уз сазнање да у Краљеву, а вероватно и у другим местима, средњошколски наставници који ове школске године нису радили оснивају свој синдикат. Зна се због чега. Осладио им се велики новац, накнадно добијен за вишемесечни нерад, за ниједан надокнађен час. Добра нека држава, јединствена на свету. Факултети у блокади, а добили дозволу за упис нових студената. Где ће их, кад једна блокадерка не да ни старом студенту са просеком оцена 9,8 да уђе на факултет?

Занемарујући поделу на физички и интелектуални рад, настава је рударски посао, и за ученике и наставнике. Ископине у учионицама – знање, вредније су од ископина у руднику – злата. Само, јесу ли тога свесни рудари у школама, као што су свесни рудари у рудницима? Нису мене црне слутње обузеле зато што сам песимиста по природи него због страха да су моја схватања наставе (час је светиња, школа је због ученика, а не наставника, наставник је старији од ученика, оцена је плод знања, рада и напредовања ученика, у настави раде само истински заљубљеници у свој позив) поништена. Нису превазиђена, јер ништа боље и корисније за наставу није у међувремену достигнуто, него једноставно поништено. Уништено деценијским немарним односом друштва према образовању (уџбеници су само један пример) које је довело до немарног односа учесника у образовном процесу према својим обавезама и себи. Па се сад питамо: шта нас снађе?

Ипак, нисам толики песимиста да не осећам могућност промене набоље тренутног стања. Не преко ноћи и не само по себи, већ упорним радом на отклањању уочених слабости. Ваљда смо схватили где смо грешили. Нека нова школска година буде нови почетак. Чека нас (не изузимам ни себе) рударски посао. У то име, рударски поздрав: Срећно!

Радомир Јовановић,
Жича

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Pogledi
Autori: Siniša Korica
Teme: ostalo
Naslov: Onda je došla tranzicija

Napomena:
Površina: 743

Strana: 17

Онда је дошла транзиција

*Синиша Корица**

Умногим својим записима, књигама и колумнама бавио сам се економском димензијом одумирања друштвене својине, а на тој подлози и социјализма. Кад је елан и ентузијазам широко успевао, резултата је било. После рата релативно брзо смо, седамдесетих година прошлог века, достигли ниво развијености већине европских земаља. А онда најпре стали, потом и заостали. Зашто? Једноставно друштвена својина није положила испит на неколико важних економских функција. Једна од њих, можда и пресудна, била је прикупљање слободних средстава у инвестиције и развој. Познавала је само два облика улагања у инвестиције: акумулација створена у друштвеним предузећима и кредити. Трећа димензија, прикупљање слободних средстава, емисија акција, није постојала као економски инструмент подстицања развоја. Тако смо постали хендикепирани у трци са развијеним делом света. Неконкурентни. Већина наших инвестиција била је ослоњена, дакле, на кредите, а то кошта.

Потом су кредити оптеретили привреду, она почела да вене, нестаје. Траје то деценијама. Да бисмо сачували Југославију, морали смо је мењати, друштвену својину замењивати ефикаснијим облицима својине. То се није разумело, ту смо пали. Наступило је најпре „отрежњење" од југословенства, разградње „титоизма", а потом је дошло до националне хомогенизације и чувених „Година расплета" Слободана Милошевића које су нас толико заплеле да их ни данас не можемо распетљати. Свако од нас може лично подвући црту, салдирати свој животни конто „добити и трошкова" деонице пута једне деценије, тих несрећних деведесетих. Дилеме нема, небројено је више губиташа од појединачних добитника у тим тешким временима.

Затим је дошла транзиција, некако на брзину, изнуђена, анархична. Она се свела у претакање „ничег ни у шта" (проф. др Ј. Комшић, „Суноврат") кад се из суве дреновине ништа исцедити није могло. Смањивана је вредност друштвених предузећа и продавана у бесцење. Само су се архитекте „наше" транзиције обогатиле, сви остали заједно са остацима друштвене својине поотпадали са својих дојучерашњих радних места. Технолошки вишкови, бирои, стечајеви, раслојавања уз ненормална богаћења појединаца. Такорећи преко ноћи друштвена својина постала је жртва десно оријентисане друштвене мапе Србије. Нагла се наша земља толико да је и из ње све исцурило на влаховићевско-динкићевски начин. Платили смо велику цену, толику да су нам први пут у историји ових простора номинално смањене плате и пензије 2014. Шок. Плате и пензије се реално смањују у трци са инфлацијом, али никада номинално, као тада.

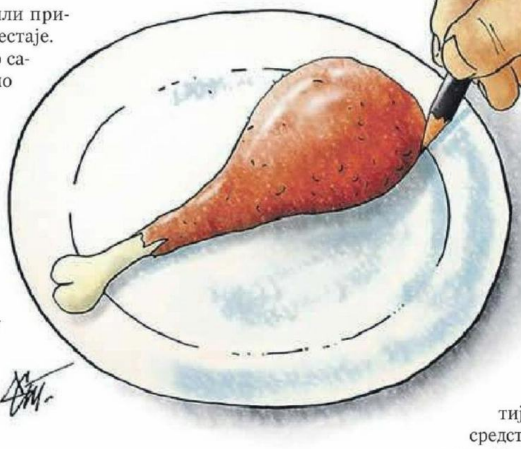
Прошао сам у свом животу све ове наше фазе. Прва фаза, био сам занесен социјализмом и брзим напретком Југославије, пресвлачењем дубоко сиромашне аграрне земље пре Другог светског рата у индустријску земљу, седамдесетих година прошлог века, налик средњој Европи. Радио у привреди, посматрао реалне учинке у производњи. Радило се на норму, у фабрици обуће у Руми, у „Митросу", мом првом радном месту. Веровао сам у моћ система. Било је резултата. У оно моје социјалистичко време за директоре предузећа бирани су најспособнији кадрови тог доба. Факултетски образовани, по карактеру и лику морални, по много чему изнад просека. Као „социјалистички менаџери" имали су и највеће плате. С тим високим платама у њиховим новчаницама скупљао се „вишак вредности", стечен из расподела у предузећима. Сад настаје питање, где тај вишак новца пласирати. Извучена супстанца из друштвене својине, нажалост, најчешће нерационално трошена у градњу викендица. Ницале су викендице широм Југославије баш тих седамдесетих година прошлог века. Ломила се кичма систему, а да тога нисмо били свесни.

Поред тога, додељивани су бесплатни друштвени станови и тринаеста плата самоуправљача.

Уместо да је вишак личних средстава враћан у привреду и хартије од вредности, у акције, он је из ње извлачен, трошен у непродуктивне сврхе, да би се све исушење очеру-

Д. Стојановић

паној друштвеној својини давала нова инфузија путем кредита и задужења. Прескупо. Тако је гушена и дављена друштвена својина. Замислимо наше предузеће које у пасиви (изворима средстава) има велику ставку кредита, а исто такво предузеће на Западу у својој пасиви има хартије од вредности, акције, дакле, средства без камата и трошкова, без дуга. Ми смо финансирали машине из кредита, они из слободно прикупљених средстава, очекујући да тако „подмазане" јефтино набављене машине одбаце већи принос (профит) убудуће, па да из њега исплате дивиденде онима који су у то све уложили свој лични „вишак вредности". Потом дошло је отрежњење – криза. Посматрао сам и ту другу фазу нашег развоја – транзицију, у њој тражио скривено невидљиве унутрашње клице растакања сада више не само економије већ и друштва у целини.

Нажалост, споро се опорављамо. Ми и даље немамо развијено тржиште хартија од вредности, акција. Наша конфигурација је сувише рапава. Лако и преко ноћи стичу се огромна богатства, добрим делом корупцијом, па ко ће онда улагати своја слободна новчана средства у такву структуру, наслеђено загађену? Како улагати у нешто ново када то сутра могу са тржишта да одувају они који су корупцијом дошли до својих „првих милион долара"? Последица тога је да се код нас данас „вишак вредности" улаже претежно у стамбене некретнине, више не у викендице, већ у станове. Власници станова очекују закупнину, ренту, или капитализацију. Закупнина „капље" сваког месеца, а капитализација је разлика између уложеног у станове и нове вредности стечене при њиховој продаји. Капитализација се не види, али делује, подиже вредност некретнина више од било које камате или дивиденде.

О трећој фази, о овоме данас, писаћу други пут. Све три фазе, скоро као три различите епохе, прошао сам у једном животу. Емоције умакао у раствор друштвених процеса. Поменућу тек толико да смо данас с адресом у Европи, али ми не станујемо у њој. Са ЕУ играмо се скривалица, ми са њом, она с нама. Игра позајмљених илузија. ¶

**Публицисша, бивши члан савезне владе у СФРЈ*

> Наступило је најпре 'отрежњење' од југословенства, разградње 'титоизма', а потом је дошло до националне хомогенизације и чувених 'Година расплета' Слободана Милошевића које су нас толико заплеле да их ни данас не можемо распетљати. Свако од нас може лично подвући црту, салдирати свој животни конто 'добити и трошкова' деонице пута једне деценије, тих несрећних деведесетих. Дилеме нема, небројено је више губиташа од појединачних добитника у тим тешким временима

▶ Прилози објављени у рубрици „Погледи" одражавају ставове аутора, не увек и уређивачку политику листа

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Pogledi
Autori: Redakcija
Teme: ostalo
Naslov: Ulepšajmo Beograd

Napomena:
Površina: 310

Strana: 17

Фото лична архива

Околину тржног центра „Пирамида" требало би што пре уредити

Улепшајмо Београд

Србија је водила велику и неравноправну борбу против великих и богатих држава за добијање организације светске изложбе Експо 2027. На изненађење многих у свету, наша земља је убедљиво победила, изабрала терен и до данашњег дана пуно тога већ урадила. Велики је то велики залогај за нашу релативно малу земљу, све то пуно кошта, а и изузетан је подвиг изградити толико објеката за кратко време. Треба имати у виду да се очекује учествовање више од 120 земаља, а број посетилаца за око три месеца трајања изложбе Експо 2027. требало би да достигне око четири милиона. Огромна је одговорност за све нас да Експо 2027. протекне на задовољство гостију, јер ће наша земља тих дана бити у жижи интересовања и на хиљаде репортера из целог света слаће репортаже одавде. Морамо сами по Београду наћи „црне тачке" и санирати их како не би оставиле ружан утисак на посетиоце и медије. Немамо још много времена – мање од годину и по – и сви уочени проблеми морају се брзо санирати.

На непуна два километра од локације на којој ће бити одржан Експо 2027, у Блоку 44, испред улаза у главну зграду тржног центра „Пирамида", налази се велики плато поплочан танким плочицама, које су одавно уништене, па затим делимично крпљене, а делом је остао бетон. На том платоу налазе се и две клупе, које годинама стоје поломљене, а тим путем свакодневно пролазе хиљаде људи.

У Блоку 70, с једне и друге стране насипа, налазе се руинирани остаци бетонских жардињера, саграђених пре 50 година, док су степенице поломљене и опасно је користити их. Слична је, можда чак и гора, ситуација у Блоку 45. А сећам се, некада давно у тим жардињерама било је цвећа и било је милина прошетати тим крајем.

Драгутин Драгојевић,
Нови Београд

Приредила
Данијела Драгићевић Јанковић

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Srbija
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 511

Naslov: Živanović: Dva tehničara Hitne odbili da pruže pomoć pristalicama SNS-a

Strana: 17

Принтскрин: Танјуг

Живановић: Два техничара Хитне одбили да пруже помоћ присталицама СНС-а

Након што је одлучено да се против њих покрене дисциплински поступак, Завод за ургентну медицину је изложен нападима на друштвеним мрежама, рекао је директор

Нови Сад – Директор Завода за ургентну медицину Нови Сад Богдан Живановић изјавио је јуче да су два техничара Хитне помоћи у Новом Саду одбила да пруже помоћ присталицама СНС-а 13. августа и да се против њих води дисциплински поступак, а да је Завод за ургентну медицину због тога последњих дана на удару на друштвеним мрежама.

Живановић је на конференцији за медије рекао да се испред просторија СНС-а 13. августа догодило непружање хитне медицинске помоћи по питању политичке дискриминације и истакао да се то никад нигде на свету није десило.

Он је додао да нема ништа против било чијег политичког става, али да није у реду да здравствени радник некоме не укаже помоћ, пренео је Танјуг. „Екипе су нападане и нападају се по Новом Саду, сусрећу се са лажима на терену, возила нам гађају каменицама и то је све почело после покретања дисциплинског поступка против два техничара који нису указали помоћ некоме само зато што је из СНС-а", указао је Живановић.

Додао је да су студенти Медицинског факултета у блокади на својој инстаграм страници прозивали медицинске раднике по имену и презимену, чиме су угрозили њихове породице. „Ја сам лекар, али и Србин и патриота. Није ми важно само да заштитим права пацијената, већ је моја обавеза да заштитим и уставни поредак Србије. Када неко почне да губи поверење у Хитну помоћ јер мисли да смо батинаши, том човеку се може озбиљно погоршати стање", рекао је директор.

Он је додао да је 13. августа, када је дошло до напада учесника протеста на просторије СНС у Новом Саду, био на годишњем одмору, али да је добио информацију да су три екипе Хитне помоћи интервенисале у Стражиловској. „Недуго после тога, добијам позив из СНС-а на Булевару да се унутра налази десетак повређених и да им треба екипа", испричао је Живановић и указао да је принцип рада да најближе екипе изађу на терен, те да је најближа екипа била на два минута од Булевара ослобођења и просторија СНС. „Имена двојице радника који су одбили да пруже помоћ припадницима СНС-а биће објављена, објављују они то сами на мрежама. У моменту кад су они одбили, ја нисам размишљао како да их казним него да нађем екипу која ће помоћи", нагласио је он. Према његовим речима, људи који су били унутар просторија нису знали да ли је Хитна стигла јер је помоћ пружана и онима испред који су повређени, којих је у првом моменту било 30.

Навео је да је, кад су стигле екипе Хитне са Клисе и из Каћа, тада почео напад и на припаднике Кобри и потврдио је да је пуцање у ваздух једног од припадника Кобри спасило и екипе Хитне помоћи.

Живановић је истакао да, када су екипе Хитне помоћи остале без заштите полиције, он им је наредио да се привремено повуку. „На срећу, то је трајало неких десетак минута и одмах смо вратили три екипе које су наставиле да збрињавају полицајце и повређене испред странке. Затим добијам информацију да један од техничара одбија да уђе у просторије странке да помогне повређенима", испричао је директор Завода за ургентну медицину.

Истакао је да је у три наврата на Булевар ослобођења донет санитетски материјали и да је 65 људи превезено колима Хитне, а више од 300 прегледано на терену. „Четврту доставу су нам блокирали јер су схватили куда се крећу наша возила. За оне који су одбили да раде, рекао сам да се склоне са лица места", рекао је Живановић и додао да су, упркос свим проблемима, сви грађани 13. августа збринути и да су лекари Хитне помоћи последњи отишли са терена.

> Богдан Живановић
>
> Ја сам лекар, али и Србин и патриота. Није ми важно само да заштитим права пацијената, већ је моја обавеза да заштитим и уставни поредак Србије

„Следећег дана сам се вратио са годишњег и узео изјаве од свих запослених да утврдимо да ли је тачно да ли су колеге одбиле да раде свој посао", истакао је он и навео да су сви написали идентичну изјаву у којој је наведено да су двојица одбила излазак и то јер је реч о повређеним припадницима СНС-а. „То су два млада техничара, која су под утицајем докторки које су блокадерке", додао је Живановић. Како је навео, на вибер групи доктора постојала је захвалница техничарима који су одбили да пруже помоћ симпатизерима СНС-а, а дан након тога поједини медији објавили су вест да је он својим радницима давао мотке да носе присталицама СНС. „Где су те мотке? Је ли неко снимио то? Та прича је смешна", закључио је Живановић.

Б. Р.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Dodatak
Autori: J.A.
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 71

Naslov: Zabranjeno držanje životinja sa fizičkim nedostacima

Strana: 15

Забрањено држање животиња са физичким недостацима

Холандски парламент увео је забрану држања кућних љубимаца који имају здравствене недостатке, као што су мачке и пси без длаке, или пасмина мопс, пренели су њихови медији. Парламент је још крајем прошле године великом већином подржао и усвојио предлог Партије за слободу (ПВВ) и Странке за животиње о забрани трговине и држања оваквих љубимаца, преноси сајт Б92. Како наводи холандски „НЛ тајмс", пси расе мопс, на пример, имају тешкоће при дисању, а мачке са савијеним ушима имају поремећај хрскавице и пате од болова у зглобовима, док оне без длаке често болују од инфекције коже и очију. Портпарол Министарства пољопривреде навео је да се забрана држања оваквих љубимаца може односити само у случају да код сваке појединачне животиње одређене карактеристике узрокују озбиљне физичке проблеме. **Ј. А.**

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Pogledi
Autori: Saša Dr. Đurović
Teme: ostalo
Naslov: Đurišiću, mlad majore!

Napomena:
Površina: 178

Strana: 17

Ђуришићу, млад мајоре!

*Саша Др. Ђуровић**

Споменикчетничком команданту Павлу Ђуришићу откривен је у беранском селу Горње Заостро. Споменик је открио митрополит будимљанско-никшићки Српске православне цркве Методије.

„Ми ћемо овај споменик ставити у цркву, а даће Бог да се постави и у сред Берана. Њему је Беране све дало, он се ту и формирао, и зато га је првог и ослободио. Најважније од свега је да смо саборно и заједно сви", поручио је Методије.

Противници овог акта дошли су у два ујутро са задњим намерама, мислећи да нико не чува споменик, али су се преварили.

„Било их је преко стотину, а и нас је било толико. Рекли су нам да има времена до 15 часова да се уклони споменик Ђуришићу који је све дао за српство и српски народ. Потомци комуниста и пионири Титови и они стари припадници СУБНОР-а би да сруше споменик", саопштили су Ђуришићеви поборници. А суштина је, у ствари, следећа. Чињеница да суверенисти не знају елементарне ствари. Павле Ђуришић је био управо са Цетиња, а не из Берана. Чињеница је да на Цетињу има немало Срба, то што не барјаче и не шенлуче је већ ствар васпитања које искључује насртљивост и наметање своје воље. У прилог томе и мало личног, једна чињеница, која гласи да је чувени интернационални боксерски судија, који је судио на две олимпијаде, Сретен Јабучанин, кога сам, стицајем околности, познавао, био управо Србин са Цетиња, који не само да је био Србин него је и говорио екавски.

Дакле битно је и мора да се зна, поготово у редовима суверениста, да историја не почиње од неуког Ђукановића и његових следбеника и паљења гума и балвана са Белведера. Историја почиње много раније. Много раније, да не помињемо „преплитање" краљевских породица. Факти су факти. Па је факат и да је Црна Гора дубоко поларизовано друштво, али то није главни проблем, проблем је што је једна половина, евидентно, изван елементарног образовања. ¶

**Писац*

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Kultura
Autori: Redakcija
Teme: ostalo
Naslov: Od tradicionalnog do digitalnog

Napomena:
Površina: 992

Strana: 19

ИЗЛОЖБА ДЕЈВИДА ХОКНИЈА У ПАРИЗУ

Од традиционалног до дигиталног

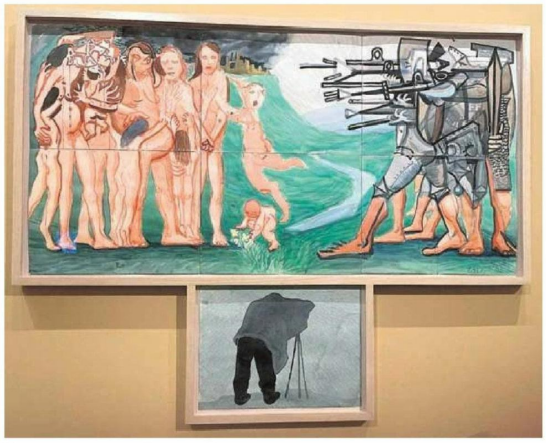
Поставка уједињује више од 400 слика које су настале у периоду од 1955. до 2025. године, а изложена су и дела из приватних колекција која никада нису била виђена на изложбама

Специјално за „Политику"
Јармила Вешовић

Париз – Један од најбоље котираних живих уметника нашег столећа Дејвид Хокни излаже у 11 раскошних галерија Фондације „Луј Витон" од априла месеца ове године.

Поставка уједињује више од 400 слика које су настале у периоду од 1955. до 2025. године, а изложена су и дела из приватних колекција која никада нису била виђена на изложбама.

Читавом поставком изложбе бавио се лично Дејвид Хокни уз помоћ свог асистента Џонатана Вилкисона, јер је ово први пут да се његова дела покажу у таквом обиму и у таквом простору, са великом помпом какву може да изведе Фондација „Луј Витон".

Слика инспирисана „Герником"

Разноврсност његовог опуса, студиозна преданост с којом реализује сваки од својих циклуса слика и периода су врхунски представљене, посебно осмишљене у свакој од галерија.

Дела Дејвида Хокнија су реализована у традиционалним техникама од уља, акрилика, цртежа, акварела. Посебно црта угљеном, оловком, али се сасвим професионално служи новом дигиталном технологијом и чак има два велика импозантна дела у техници дигиталне фотографије. Хокни следи технологије овог времена, влада и служи се њима са великим умећем и иако је ове године у јулу напунио 88 година, следи нове токове и припада им.

Пресудни за његово стваралаштво су ипак традиција и ремек-дела из прошлости која га инспиришу. Посебно место на изложби заузима цртеж димензија 70 и 80 центиметара, који је Хокни урадио инспирисан великом таписеријом из периода Гијома Освајача (Guillaume I Conquérant), нормандијског владара 1330. Дејвид Хокни је нацртао свој врт, своју кућу, пејзаж, свој аутомобил на стази поред куће, башту, танка стабла у цвату, на папиру тих димензија.

Три сале велике галерије су биле потребне да би се изложила дела, која је Хокни реализовао инспирисан великим уметницима. Посебно место заузима слика инсталација инспирисана сликом Антоана Ватоа „Искрцавање на острво Китера". Слика инспирисана „Герником" је чудесна. Ван Гог, Ватo, Фра Анђелико су необичне комбинације различитих материјала.

Налазим да је Дејвид Хокни инспирисан Ван Гогом у интимној атмосфери која влада на сликама „Прозор са књигом" и „Пејзаж у магли" из 2019.

Својом продуховљеном сензибилношћу (циклус „Базени" 1963–1974), својим поимањем природе и лепоте („Пејзажи Нормандије") Хокни гради материју, структуру својих слика и цртежа врло рационално.

Његово херметично светло је просуто у свим његовим пејзажима, то дубоко лично светло, јаче од сваког природног. Засенила нас је јачина спектакуларних експлозија боја поетичног пејзажа, усамљеног као што само може бити уметник.

> **Дејвид Хокни**
>
> Не гледамо више годишња доба, јер је живот испуњен ђубретом, уморан мозак не може да прими, да сагледа чистоту природе

Пејзажи из Нормандије су постали део његовог живота и његове уметности од 2019. године, када је ту купио имање.

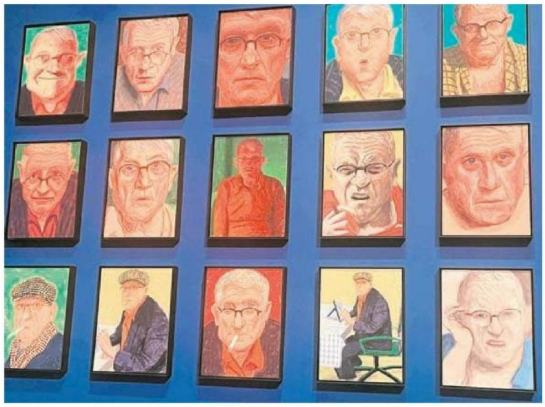
Ослобођен страха, предрасуда, гради свој лични нови рукопис, у дијалогу са самим собом, пред хармонијом вечите природе. Усамљена стабла у пољу, кућице у једном геометријском реду у пољу немају сенке. Композиција и структура слике одају светлост која зрачи интензивно, али не греје. Посебно у „Месечевој соби" светлост је хладнија од смрти: „Ни сунце, ни смрт не гледамо дуго." Зато слике Дејвида Хокнија гледамо дуго, питајући се како сијасет линија чини кишу на слици тако реалном. Истражује, не понавља своја искуства, како каже Пикасо, „не слика, већ трага", открива.

Открива промене упорним студиозним радом, пролазећи својом баштом да сачека годишње доба. Помиње обичај кинеских сликара да не стављају сенке на своје слике, да се не би знало које је доба дана – тако и велико цветно стабло Дејвида Хокнија, љубичасти пут вијуга поред дрвореда без сенки.

Фотографије Ј. Вешовић

„Нормандијске кише"

Аутопортрети

Дејвид Хокни је живео у Паризу 1973. У младости је живео у Лос Анђелесу и враћао се у Лондон сваки пут, као и после боравка у Нормандији (од 2019. до 2023. године), када је вративши се у Лондон почео да црта своје портрете.

Слике његових аутопортрета представљају херметичну менталну конструкцију, у огледалу без огледала. Последње слике које је насликао, пре изложбе, јесу како слика свој портрет. Ти последњи аутопортрети су изложени у 11. галерији за завршетак изложбе.

Концепција читаве изложбе је почети са портретима и завршити са њима. На самом почетку изложбе је галерија портрета. Збуњујуће велики број слика, један непрегледни низ лица од пода до плафона галерије. Портретисао је своје рођаке, познанике. Портрети не исказују присност, остављају утисак једног момента егзистенције без радости и блискости. Систематична поставка у простору слике говори о томе да је лице модела главни догађај на слици. Толики број портета разбија пажњу и тешко је наћи једно лице и задржати се кад их је ту више од 60.

У продужетку галерије портрета изложене су четири веома велике слике, дигиталне фотографије формата преко десет са пет метара. Слика групе људи који у ноншалантном распореду седе, окренути ка слици, али тако да посматрач слике не може да им види лица. Двосмислена ситуација – да гледалац слике Дејвида Хокнија у галерији посматра гледаоце слике, на слици. Остаје нам да размишљамо – шта гледамо?

Друга велика слика потпуно истих димензија приказује ту исту групу људи како се посматра у огледалу, али лица се не виде добро. Питање је шта смо у стању да видимо, посматрајући једно уметничко дело, једну слику?

Слика са „портретима цвећа" и портретима Дејвида Хокнија, који се понављају, дуплирају, више није питање естетског вредновања слике, већ питање: шта посматрамо кад гледамо једно уметничко дело? ¶

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Kultura
Autori: B. G. T.
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 117

Naslov: „Centrala za humor" gostuje na „Purgatorijama"

Strana: 18

„Централа за хумор" гостује на „Пургаторијама"

Драма „Централа за хумор" Ђорђа Косића у режији Оливере Оље Ђорђевић ансамбла Драме Народног позоришта у Београду биће изведена вечерас од 21 сат на Летњој сцени у Тивту као део такмичарске селекције медитеранског позоришног фестивала „Пургаторије", чији селектор је редитељ Борис Лијешевић.

Дело је настало на основу документарне грађе и бави се стварним догађајима и личностима у окупираном Београду током Другог светског рата. Јунаци ове трагикомедије су популарни глумци Народног позоришта у Београду тога времена Александар Цветковић, Јован Танић, Љубинка Бобић, Жанка Стокић, Никола Поповић и Мирко Милисављевић. Неки од њих, паралелно су играли и у „Централи за хумор", позоришној трупи која је изводила водвиље, скечеве, хумористичке и вокалне нумере за пуку забаву публике у периоду пред и током окупације Београда у Другом светском рату, а због тих ангажмана суђено им је у новембру 1944. године.

У представи „Централа за хумор" игра бројна глумачка екипа. Улоге су додељене Радовану Вујовићу (Александар Цветковић), Милошу Ђорђевићу (Јован Танић), Јовану Јовановићу (Никола Поповић), Вањи Милачић (Жанка Стокић), Павлу Јеринићу (Мирко Милисављевић) и Сузани Лукић (Љубинка Бобић).

Б. Г. Т.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Kultura
Autori: B.G.T.
Teme: ostalo
Naslov: Počinje festival „Ćirilicom”

Napomena:
Površina: 225

Strana: 18

Почиње фестивал „Ћирилицом”

Овогодишње, девето по реду издање фестивала „Ћирилицом” биће отворено вечерас и траје до 17. септембра на Тргу између цркава у Старом граду у Будви. Под слоганом „Ћирилица памти, Будва чува” поклоници уметности имаће прилику да испрате бројне драмске, музичке, књижевне сусрете... Уметничка светковина „Ћирилицом” започела је 2017. године као књижевни фестивал, током протеклих сезона развила се у креативну мултидисциплинарну манифестацију која садржајима обогаћује културни живот древне Будве.

Актуелно издање фестивала доноси 13 програма који се односе на културну баштину Будве, десет је позоришних представа, два музичка програма... У среду увече биће представљен вредан издавачки пројекат „Дневник дон Антуна Којовића”, за који је избор направила Злата Бојовић, а који се односи на период од 1806. до 1819. године. Током фестивалских дана биће представљено и седам изабраних дела архимандрита Дионисија Миковића, округли сто под називом „Књижевност између аутофикције и друштва”, као и дечја представа „Кањош Мацедоновић”. У оквиру овогодишњег издања фестивала „Ћирилицом” премијерно ће бити изведена представа „Површко”.

– Врло мало људи зна да је Површко био владар Будве и нико са сигурношћу не може да тврди да ли је он купио град или га је добио на поклон од Балшића пошто им је чинио извесне услуге. У периоду од 1362. до 1363. године Површко је господарио Будвом признајући врховну власт Балшића. У неком тренутку он се замерио Пераштанима. Погинуо је приликом опсаде Будве коју су извели Которани 1364. године. На основу ове приче је направљена дечја представа са елементима мјузикла да би деци била што пријемчивија и занимљивија. Кроз представе које наша установа ради са копродуцентима, ми покушавамо да едукујемо децу, јер и старији Будвани не знају ко је био Површко, каже Мила Бањевић, директорка Библиотеке „Мирослав Лукетић”.

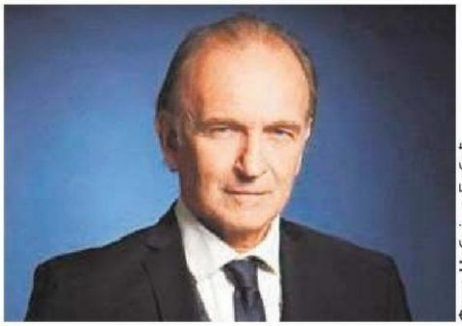

Фото Небојша Бабић

Светозар Цветковић, један од актера представе „Богојављење”

У недељу увече, 7. септембра, гост фестивала биће Жан Пјер Симеон, француски песник овенчан бројним наградама, а 10. септембар биће посвећен Иви Андрићу. Премијера представе „Богојављење” биће изведена 13. септембра. Текст је инспирисан и ослоњен највећим делом на стихове истоимене поеме Матије Бећковића, на његове поеме „Нож” и „Ово и оно”, као и есеј „О будалама”. Текст је написала и режирала Ана Ђорђевић, а у глумачкој екипи су: Светозар Цветковић, Небојша Миловановић и Милован Филиповић.

Б. Г. Т.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Kultura
Autori: O. Janković
Teme: ostalo
Naslov: Dani umetničke slobode u Pančevu

Napomena:
Površina: 310

Strana: 19

Дани уметничке слободе у Панчеву

Фестивал окренут публици млађе генерације и ове године окупиће музичаре, писце, ауторе стрипа и младе креативце кроз разноврсне и бесплатне садржаје

Панчево – „Freedom Art Festival", манифестација утемељена на идеји да промовише културу слободе, као универзалне људске вредности одржава се до 31. августа у организацији Дома омладине Панчево.

Фестивал је почео изложбом радова Летње школе у галерији Дома омладине и наступом пијанисткиње, певачице и композиторке Невене Рацић. Данас у Малом клубу Дома омладине најпре ће бити одржана радионица „Мапа: Мени је важно!", где ће кроз цртање менталне мапе Панчева млади истраживати своје омиљене градске локације. Читавог дана, резервисаног за креативност, радиће и „Отворени атеље". Још једна радионица, али она намењена тумачењу стихова, биће одржана сутра уз заједничко читање и анализу омиљених музичких стихова, дискусију и слушање музике, док је за вечерњи термин у Летњој башти Дома омладине заказана пројекција култног филма Франца Ланга „Метрополис", из 1927. године, у дигитално рестаурисаној и колоризованој верзији.

Игра за најмлађе „Потрага за благом" ове године под називом „Потрага за уметничком слободом" у панчевачком Градском парку заказана је за 28. август, док ће у вечерњем термину бити одржана креативна радионица „Изрази се кроз накит!", а дан заокружити књижевно вече Стефана Станојевића – „Првих 10 година", којим се обележава и деценија поезије на улицама Панчева. Уз читање, музику и разговор који ће модерирати књижевница Јасмина Топић вече ће бити заокружено концертом музичара Константина Марчетића.

Петак, 29. август, биће непланирано слободан дан, према најавама организатора, јер је отказан концерт на којем је требало да

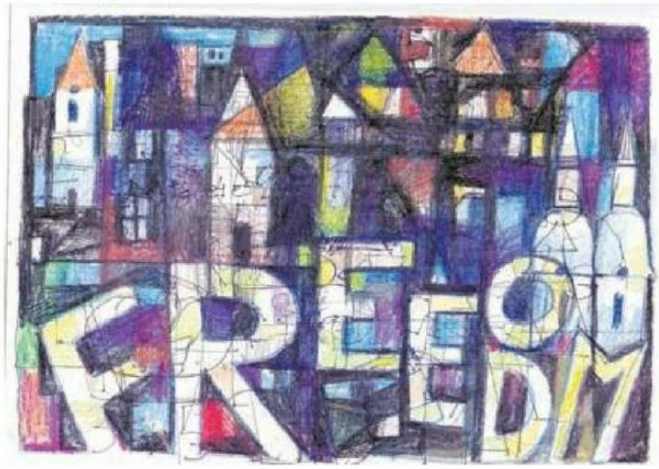

Фото Дом омладине Панчево

се представе панчевачки омладински бендови. Наредног дана фестивал се наставља „Панчевачком књижевном туром", обиласком значајних књижевних локација – од прве штампарије до куће некада велике добротворке и мецене локалне уметности – Олге Смедеревац. Као уметнички траг овогодишњег фестивала, у дворани „Аполо" касније ће бити откривен мурал уметника Ђурђа Стевановића, а од 21 сат одржан концерт бенда „Бас и Стега", који комбинује различите музичке стилове.

Последњи дан манифестације „Freedom Art Festival", недеља 31. август, почеће бициклистичком туром до археолошког локалитета Старчево, колевке неолита и културе старе више од 8.000 година, а наставиће га изложба „Корто Малтезе", ревија радова домаћих стрип-аутора у част 30 година од смрти стрип-великана Хуга Прата. Отварање поставке биће настављено стрип-радионицом школе цртања, на којој ће предавач бити Владимир Весовић, стрип-аутор и предавач у Школи стрипа „Ђорђе Лобачев".

О. Јанковић

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Kultura
Autori: O. Milošević
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 369

Naslov: „Dunavska lađa" mađarskom filmu „Drugi januar"

Strana: 18

Са завршнице фестивала

Фото град Смедерево

„Дунавска лађа" мађарском филму „Други јануар"

Смедерево – У Малом граду Смедеревске тврђаве у недељу увече приређена је завршница осмог „Дунав филм феста", на којем се традиционално представљају најзначајнија савремена остварења подунавских земаља. Главна награда фестивала, „Дунавска лађа" за најбољи филм, коју је израдио истакнути вајар мр Власта Филиповић, припала је мађарском остварењу „Други јануар" редитељке Жофије Силађи. Овај филм који говори о потешкоћама након развода са којима се јунакиња суочава током селидбе из стана у којем је живела са мужем понео је и награду за најбољи сценарио. Жири је оценио да је реч о једноставном, искреном и сировом филму.

Минималистичан, али потпуно вас обузима. У средишту филма је прича о раскиду испричана тако да свако од нас у њој може наћи нешто познато, пре свега захваљујући визији Жофије Силађи и фантастичној глумачкој екипи, поручила је глумица Илинка Манолаке, која је била у овогодишњем жирију, заједно са редитељима Балинтом Симлером и Зораном Лисинцем. Публици је прочитано писмо редитељке Силађи, којим је захвалила на награди.

Награду за најбољу режију добио је Сергеј Лозница за филм „Два тужиоца". Лозница нас води режијом која је истовремено ригорозна и поетична, прецизна, али и дубоко емотивна. Успео је да једну судску причу претвори у снажну медитацију о правди и човеку, о савести и систему, рекао је члан жирија Зоран Лисинац.

Филм „Два тужиоца" има и најбољег глумца фестивала. Та награда припала је Александру Филипенку. Зоран Лисинац је рекао да његова улога сведочи о неуништивости људског достојанства. Најбољом глумицом фестивала проглашена је Леана Гајзелер за улогу у немачком филму „Шта Маријеле зна".

Упркос младости и невеликом искуству, показала је велико самопоуздање и снагу док је заузимала своје место уз искусне професионалце, објаснила је Илинка Манолаке у име жирија. Леана Гајзелер се у видео-поруци захвалила на награди. Специјално признање осмог „Дунав филм феста" припало је остварењу „Под срећном звездом" редитеља Петра Керекеса.

Овај филм који говори о потешкоћама након развода са којима се јунакиња суочава понео је и награду за најбољи сценарио

Овај филм оригиналним изразом истражује људску потребу за припадањем, за једном породицом под овим једним небом, казао је Зоран Лисинац.

Фестивал је затворен пројекцијом филма „Континентал '25" редитеља Радуа Жудеа. У конкуренцији за „Дунавску лађу" било је осам филмова из земаља подунавског слива.

Током шест дана фестивала приказано је око 40 остварења на четири локације. Осим у тврђави, „Дунав филм фест" се паралелно одвијао на платоу код Карађорђевог дуда, у Дунавском парку и у Центру за културу. Прво вече фестивала било је посвећено недавно преминулом редитељу Милораду Милинковићу, чији је последњи филм „ Седеф магла" отворио овогодишњи програм у присуству дела глумачке екипе и Драгољуба Стојковића, аутора романа по којем је снимљен филм.

О. Милошевић

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Kultura
Autori: B. Pejović
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 202

Naslov: Filmu o Dejanu Milojeviću gran-pri zlatiborskog festivala

Strana: 19

Филму о Дејану Милојевићу гран-при златиборског фестивала

Златибор – Четвородневни 14. Међународни фестивал спортског филма „Златибор", током којег је приказано 26 спортских филмова из Србије, држава региона, Русије, Азербејџана и Турске, завршен је прексиноћ доделом награда.

„Гран-при Голд гондола" овогодишњег фестивала припао је овде премијерно приказаном дугометражном документарном филму „Брате" о кошаркашком тренеру Дејану Милојевићу. По изјави чланице међународног фестивалског жирија Маријане Терзин Стојичић, вредној стваралачкој и продукцијској екипи „Видеостроја" пошло је за руком да у филму „Брате" уверљиво, суптилним филмским средствима представи и сачува од заборава величанствени Милојевићев пут од поштованог вође клинаца из радничке Падинске скеле, преко врућих кошаркашких терена Србије, Црне Горе, Шпаније и остатка Европе до стратега у америчком НБА тиму Голден Стејт.

Фото С. Јовичић

Са уручења гран-прија

Посебна признања за допринос филмској уметности, телевизији и спорту добили су документарци „Змај из Косезеа", „Кад сан постане јава", „Бијело-плави" и „КК Работнички". Награда публике додељена је филму „Прва класа пун гас", док је награда за најбољи филм о високим моралним вредностима у спорту припала остварењу „Први шампионски балкон".

Као најбољи филм о личности у спорту награђен је „Булевар Ивице Осима" из БиХ, а за најбољу фотографију, дизајн и иновативност словеначки „Рунда 13". Признање „Динко Туцаковић" за најбољу режију документарца додељено је филму „Чувари традиције" (о полувековном трајању златиборског кошаркашког кампа „Александар Николић") редитеља Ивице Виденовића. Као најбољи играни филм награђен је руски „Фења, народни фудбалер", најбољи дугометражни „Моца, једна од најлепших фудбалских прича", средњеметражни „Ево гола", а кратки документарни филм „Галип" из Турске.

Б. Пејовић

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Kultura
Autori: Dubravka Lakić
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 765

Naslov: Uvertira sa Štrohajmovom „Kraljicom Keli”

Strana: 18

Увертира са Штрохајмовом „Краљицом Кели”

Пронађеним материјалима допуњено и реставрирано ремек-дело у продукцији легендарне холивудске диве Глорије Свансон вечерас премијерно на Лиду уз живо извођење оркестра

82. ВЕНЕЦИЈА

Дубравка Лакић

Венеција, Лидо – Филм „Краљица Кели” (1929), легендарно недовршено, а сада реставрирано ремек-дело великог редитеља и глумца Ериха фон Штрохајма (1885–1957), са најгламурознијом филмском звездом свога доба Глоријом Свансон у насловној улози, изабран је да буде увертира 82. Венецијанског фестивала, који свечано почиње сутра.

У сали „Дарсена” на Лиду вечерас ће светску премијеру нове, реставриране и новооткривеним, а сада дигитализованим нитратним материјалима употпуњене верзије „Краљице Кели” пратити музика коју ће уживо изводити ансамбл „Синтакс” и биће то прилика за поновно преиспитивање филмског ремек-дела које се сматрало изгубљеним и заборављеним. А прича о његовом настанку је и те како занимљива. Тих касних двадесетих година двадесетог века гламурозна и светски позната филмска звезда Глорија Свансон је заједно са својим љубавником и финансијером Џозефом П. Кенедијем пожелела да ангажује тада најславнијег америчког редитеља Фон Штрохајма за рад на независном филму у њеној продукцији. Све после тога постала је велика и незаборавна холивудска легенда. Филм је због честих продукционих отказивања био сниман у секвенцама, догађале су се скандалозне сцене током снимања у Африци и на крају га је Свансонова потпуно обуставила због сукоба у вези са садржајем и визијом, чиме је ефикасно окончана Штрохајмова холивудска редитељска каријера. На срећу, од овог пројекта остало је толико драгоцених материјала да је сада било могуће на основу оригиналног Штохајмовог сценарија поново створити расплет филма и урадити потпуну реконструкцију.

Иначе, радња филма „Краљица Кели” почиње у измишљеној европској земљи негде пред почетак Првог светског рата, где сујетна и окрутна краљица Рејина В (Сина Овен) треба да се венча са неодговорним вереником, принцем „Дивљег” Волфрама (Волтер Бајрон). Када раскалашни принц наиђе на невину, али кокетну девојку из манастира Патришу Кели, чији лик тумачи Глорија Свонсон, заљубљује се потом и киднапује пре предстојећег венчања са краљицом која их ускоро открива, бичује Келијеву и у спаваћици је избацује у ноћ. Након неуспешног покушаја самоубиства Кели се враћа у манастир, где добија телеграм који је позива да дође и буде поред кревета умируће тетке (Флоренс Гибсон) у Дар ес Саламу, у источној Африци. Млада девојка нађи ће се шокирана у забаченом борделу, где је тетка из непознатих разлога на самрти моли да се уда за сифилитичног власника Јана (Тали Маршал) и то су управо сцене због којих се Глорија Свансон згрозила и одлучила да прекине сарадњу са Штрохајмом.

Остало је негде забележено да је Ерих фон Штрохајм, једна од најконтроверзнијих личности у кинематографији, слављен због своје смелости, перфекционизма и ексцеса, изјавио: „Никада се нисам ценкао и никада нисам скидао капу конвенцијама нити моди и нудио им је за ситнице. Увек сам им говорио истину како сам је видео. Свиђала им се или не, али то је ипак била истина како сам је видео. И та чиста савест је моја награда.” Да ли се односило и на рад са Свансоновом, за коју је увек тврдио да су велики пријатељи и да нису имали нити један сукоб или свађу, остаје неразјашњено али је истина да је Ерих Освалд Штрохајм (рођен у Бечу, емигрирао у САД око 1909. године), што је тврдећи своје аустријско аристократско порекло додао свом презимену и звучно „фон”, био и остао једна од најзначајнијих фигура Холивуда – и као глумац, а нарочито као визионарски редитељ са педантним оком за детаље.

Његов дебитантски филм „Слепи мужеви” (1919) обележио је почетак и његових стално понављајућих тема: похота, окрутност, опсесија, лицемерје и декаденција више класе. Његов најамбициознији пројекат „Похлепа” (1924) остаје камен темељац филмског реализма и моралног интензитета. Био је у честим сукобима са руководиоцима студија, захтевао је аутентичне сценографије, костиме тачне за тај период, сложене, често прљаве, приказе ликова и вишеструко понављање сцена. Његови следећи филмови, укључујући „Веселу удовицу” (1925) и „Свадбени марш” (1928), наставили су његов образац уметничке бриљантности који је поткопаван прекорачењем буџета и мешањем студија. Током тридесетих и четрдесетих година Фон Штрохајм се поново појављивао на платну као карактерни глумац у Америци и Европи, често играјући аристократе и зликовце. Био је величанствен као капетан Фон Рауфенштајн у филму Жана Реноара „Велика илузија” (1937), а најзапаженија улога био је батлер Макс фон Мајерлинг у филму Билија Вајлдера „Булевар сунца” (1950), језива саморефлексија о избледелој слави која му је донела номинацију за Оскара за најбољег споредног глумца.

Ерих фон Штрохајм је умро од рака 1957. године у Француској. Иако је његов редитељски рад био ограничен, његов утицај на филмски реализам, наративну структуру и ауторску теорију остаје дубок. Памти се његова изјава: „Ако живите у Француској и режирали сте један изванредан филм пре 50 година и ништа од тада, и даље сте признати као уметник и поштовани у складу с тим. У Холивуду сте добри као и ваш последњи филм. Ако нисте имали ниједан у продукцији у последња три месеца, заборављени сте, без обзира на то шта сте постигли пре овога. То је тај страшан егоизам у саставу људи који у Холивуду праве филмове, та континуирана борба за опстанак и превласт међу новопридошлима, која старије баца у канту за пепео.”

Реставрирана и реконструисана верзија Штрохајмове „Краљица Кели” сада је доступна за приказивање у биоскопима и кинотекама широм света, баш као и сви остали филмови из венецијанског пратећег програма „Класици”, међу којима су између осталих и Карнеов „Лука сенки” (1938), Манкијевичев „Кућа странаца” (1949), Дејвисов „У 3:10 за Јуму”, Кјубрикова „Лолита” (1962), Пјетранђелијев „Величанствени рогоња” (1964) и Алмодоваров „Матадор” (1986)... ¶

Фото 82. Biennale Cinema 2025

Из филма „Краљица Кели”

kliping centar Srbije
www.ninamedia.rs

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Feljton
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 159

Strana: 20

Naslov: LISTAJUĆI POLITIKU

ЛИСТАЈУЋИ ПОЛИТИКУ

26. август

1975.

ЈУГОСЛАВИЈА ИМА ЗНАЧАЈНУ УЛОГУ У НОВОМ ЕКОНОМСКОМ ПОРЕТКУ – Холандија са великим интересовањем ишчекује резултате министрске конференције несврстаних земаља која је почела у Лими и која ће представљати велики допринос у раду предстојећег заседања Генералне скупштине ОУН – изјавио је холандски министар за развој Јан Пронк. Осврћући се на разговоре које је водио у Београду, он је изразио задовољство због пуног обостраног разумевања, нагласивши да је заједнички истакнут значај решавања проблема енергетских извора. Министар Пронк је посебно нагласио да Југославија, као несврстана и социјалистичка земља, игра веома значајну улогу у напорима за остваривање новог економског поретка у свету.

„Ни смо се у Београду сложили да садашња економска ситуација захтева преговоре између развијених индустријских земаља и оних у развоју", додао је министар Пронк, изразивши мишљење да решење у области коришћења енергетских извора треба остварити кроз хармонизацију ставова, а не путем поларизације. Говорећи о различитости позиција Југославије као несврстане земље изван постојећих економских интеграција у Европи и Холандије као чланице Европске заједнице, министар Пронк је истакао да то ни у ком случају не би требало да буде сметња за развој билатералне сарадње са Југославијом, као ни сарадње Холандије са осталим земљама у развоју, посебно несврстаним.

Холандски министар за развој сматра да на предстојећем специјалном заседању Генералне скупштине Уједињених нација не треба очекивати нека велика решења – битно је да се уложе даљи напори у објединавању свих позитивних препорука са прошлог заседања, као и са других међународних скупова.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Oglasi
Autori: naručena objava
Teme: ostalo
Naslov: „Srbijaput" AD Beograd

Napomena:
Površina: 363

„Србијапут" АД Београд

у циљу извршења уговорених обавеза на одржавању путева I и II реда у Републици Србији у 2025/2026. години, **у име и за рачун Предузећа за путеве** – непосредних извођача радова

о г л а ш а в а

П О З И В
ЗА ПРИКУПЉАЊЕ ПОНУДА ЗА НАБАВКУ ОКО 30.000 ТОНА СОЛИ ЗА ПОСИПАЊЕ ПУТЕВА

Заинтересовани понуђачи своје понуде треба да доставе у писаној форми, са **обавезним** следећим садржајем и документима:

1) **Јединствена просечна цена** соли за посипање путева, изражена **искључиво динарски** по јединици мере (тона), **франко пунктови предузећа за путеве** на територији Републике Србије, према **диспозицији** купца. Цена мора бити **фиксна, важећа за све пунктове**.
2) **Услови плаћања** – с тим што напомињемо да је **авансно плаћање** у било ком проценту **искључено.**
3) **Оригинални атест** о квалитету и карактеристикама понуђене соли за посипање путева, с тим што квалитет и карактеристике морају одговарати **минималним техничким условима** који су прописани и са којима се понуђачи могу упознати у „**Документацији**" коју откупљују уколико желе да учествују на конкурсу по овом позиву.
4) **Доставити узорак** уредно упакован и обезбеђен у паковању од 3 до 5 kg максимум, који ће својим карактеристикама одговарати приложеном атесту и који купцу служи **за анализу и упоређење са приложеним атестом из тачке 3. овог позива, као и еталон** у случају рекламације на квалитет испоручене соли.
5) **Оригиналну потврду** овлашћене институције да понуђена со **није шкодљива за здравље људи и животиња**. Посебно приложити оригинални **Атест о радиолошкој исправности.** Тражени документи морају бити издати од стране институције регистроване на територији Републике Србије.
6) **Доказ** да понуђач на лагеру има **најмање 10%** количина прописаних овим позивом, а у моменту отварања понуда, с тим што лагер мора бити на територији Републике Србије.
7) **Оригинал или оверена копија Уговора са произвођачем соли** (понуђач има право да затамњивањем или на други начин онемогући увид у комерцијалне аспекте уговора или оне који представљају пословну тајну произвођача и понуђача), односно оригинал или оверену потврду произвођача да понуђач има важећи уговор за испоруку соли за територију Републике Србије за 2025. годину, а за количине које се нуде. (Овај услов се не односи за случај да је понуђач уједно и произвођач соли).
8) **Оригинал потврду о бонитету** понуђача, издату од стране АПР – регистар финансијских извештаја **(БОН 3)**.
9) **Референц листу** за претходне две године о испорученим количинама соли за посипање путева на територији Републике Србије, с тим што укупно испоручена количина у том периоду мора бити минимално у висини количина тражених овим позивом. Са обрасцем и упутством за попуњавање референц листе понуђачи се могу упознати у „Документацији" коју откупљују уколико желе да учествују на конкурсу по овом позиву.
10) Банкарску гаранцију за озбиљност понуде, безусловну и плативу на први позив у висини од 5% укупне вредности понуде без ПДВ-а, са роком важности 30 дана дужим од дана назначеног за отварање понуда.
11) **Потврде** надлежних пореских органа (републичког и локалне самоуправе) да је понуђач измирио доспеле пореске обавезе и друге јавне дажбине у складу са прописима, закључно са јулом 2025. године.

Услови позива :

- Рок испоруке је сукцесивно 15. 10. 2025–31. 12. 2025. године, према приоритетима и динамици коју одреди купац.
- У случају прихватања понуде и закључења уговора, понуђач је дужан да достави банкарску гаранцију за добро извршење посла, безусловну и плативу на први позив, у висини од 5% од укупне вредности уговора без ПДВ-а, са роком важности 30 дана дужим од рока предвиђеног за реализацију уговора.
- Купац задржава право да количине соли предвиђене овим позивом и диспозицијом из тачке 1. овог позива повећа/умањи у складу са потребама, уз благовремено обавештење о насталим променама изабраном понуђачу.
- Купац „СРБИЈАПУТ" АД **задржава право** да изабере **економски најповољнију понуду**, имајући у виду све аспекте понуде, а посебно мерило ефективности куповине, и сигурност комплетне реализације набавке.
- Купац задржава право да се у току вредновања понуда, **непосредно, а без посебне претходне најаве и у редовно радно време, увери у постојање лагера** (тачка 6. обавезних услова), узме узорак са лагера и упореди га са званично атестираним (тачка 3), као један од елемената утврђивања валидности, озбиљности и квалитета понуде, а приликом избора најповољније понуде.
- **У колико понуђач не испуни све услове по овом позиву од тачке 1. до тачке 11. понуда ће бити одбачена и неће бити узета у разматрање.**
- **Некомплетне и неодређене понуде, у смислу захтева овог позива и одредби ЗОО, неће бити разматране.**
- Сва остала питања биће регулисана уговором са понуђачем који ће бити одабран .
- Заинтересовани понуђачи могу преузети **Документацију за со за посипање путева за сезону 2025/2026** (тачке 1. и 3. обавезних услова) на архиви „СРБИЈАПУТ" АД на првом спрату, сваког радног дана од **9 до 15 сати почев од 27. 8. 2025. године,** уз **претходну уплату** износа од **5.000,00 динара ради покрића основних трошкова**, на текући рачун „СРБИЈАПУТ" АД Београд: **325-9500500121187-94**.
- Купац напомиње да НЕ СПАДА у круг лица нити организација из члана 3. и 4. Закона о јавним набавкама („Службени гласник" Републике Србије бр. 91/2019 и 92/2023) и Правилника о Списку корисника јавних средстава Републике Србије („Службени гласник" Републике Србије бр. 103/2024 од 24. 12. 2024. године).

Понуде доставити искључиво у **затвореним обезбеђеним ковертама** са посебном назнаком:

„ПОНУДА ЗА СО ЗА ПУТЕВЕ – НЕ ОТВАРАТИ"

на адресу:

„СРБИЈАПУТ" АД
Београд, Булевар краља Александра бр. 282

до 10. 9. 2025. године до 12 сати – закључно. Отварање понуда ће бити **јавно**, истог дана (10. 9. 2025. године) с почетком у 12.05 сати.

12503935-1

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Svet
Autori: Redakcija
Teme: ostalo
Napomena:
Površina: 365
Naslov: U Gazi juče poginulo još četvoro novinara
Strana: 2

У Гази јуче погинуло још четворо новинара

Четири новинара убијена су јуче у нападу израелске војске на болницу у јужном делу појаса Газе, саопштили су здравствени званичници те територије, јавља АП.

Међу убијенима су репортери телевизијске мреже Ал Џазира и агенција Ројтерс и Асошиејтед прес. АП је саопштио да је у новом нападу погинула фоторепортерка те агенције Маријам Дага. У нападу на болницу Насер у граду Кан Јунис, на чије су се податке често ослањали погинули новинари, настрадало је укупно 19 људи, према подацима тамошњег Министарства здравља, преноси Бета.

Ал Џазира је потврдила да је репортер те куће Мухамед Салам међу погинулима у новом нападу, а Ројтерс је јавио да је сниматељ те агенције Хусам ел

санкције против Израела због рата у Гази, изјавио је јуче да политика израелског премијера Бењамина Нетањахуа штети безбедности те земље.

„Као пријатељ Израела, верујем да су војна операција у граду Гази и тренутне акције кабинета премијера Нетањахуа штетне по безбедност Израела – и на крају по израелски идентитет", рекао је Велдкамп за израелски Канал 12.

Он је упозорио да рат мора да буде окончан „што је пре могуће", јер, како је навео, више није „одбрамбени и оправдани" као после напада Хамаса 7. октобра 2023. године. Велдкамп, који је био амбасадор Холандије у Израелу од 2011. до 2015, оценио је да је Нетањахуова влада „дефинитивно изгубила легитимитет у очима света".

Фото EPA/Haitham Imad

Јучерашњи призори страдања код болнице Насер у Кан Јунису

Масри такође страдао, док је фотограф Хатем Налед рањен.

Израел је забранио страним медијима приступ погођеним подручјима, чиме се новинске агенције ослањају на палестинске новинаре у Гази. Начелник Генералштаба израелске војске (ИДФ) Ејал Замир наложио је хитну истрагу о израелском нападу на болницу Насер у Кан Јунису, у јужном делу појаса Газе, саопштила је израелска војска.

Израелске одбрамбене снаге раде на „минимизирању штете по (цивиле), уз очување безбедности домаћих снага". Бивши холандски министар спољних послова Каспар Велдкамп, који је поднео оставку током викенда након неуспелог покушаја да обезбеди нове

Премијер Израела Бењамин Нетањаху јуче је изјавио да би израелска војска могла да почне да се повлачи са територије коју држи на југу Либана након одлуке власти у Бејруту да разоружа милитантну групу Хезболах до краја године. Израел и Либан су постигли примирје, уз посредство САД у новембру прошле године, након чега су званичници Хезболаха саопштили да неће разговарати о разоружању те милитантне групе док се Јерусалим не повуче са пет брда које контролише у тој земљи и заустави нападе. Бејрут је под притиском Вашингтона да разоружа Хезболах, који ратује са Израелом од октобра 2023. године, са ескалацијом тензија у септембру 2024. године.

М. Г.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Svet
Autori: Redakcija
Teme: ostalo
Napomena:
Površina: 504
Naslov: Šta je Emina Erdogan napisala Melaniji Tramp
Strana: 2

Шта је Емина Ердоган написала Меланији Трамп

Прва дама Турске позвала супругу председника Сједињених Америчких Држава да у писму Нетанјахуу дигне глас за заштиту палестинске деце у текућем рату, као што је урадила за децу у Украјини у поруци Путину

Прва дама Турске Емина Ердоган у писму супрузи америчког председника позвала Меланију Трамп да покаже саосећање и према хуманитарној драми деце у Гази као што је то недавно учинила према деци која страдају у Украјини. „Свако дете на свету, без обзира на етничку припадност, религију или регион у којем живи, има право да одраста у нормалним условима, у окружењу пуном безбедности и љубави", поручила је она супрузи америчког председника, који откако је у јануару ушао у Белу кућу покушава да закопа ратне секире у Украјини.

Фото EPA/Sascha Steinbach

Емина Ердоган и Меланија Трамп приликом једног од сусрета

Емина Ердоган је поздравила потез Меланије Трамп која је недавно упутила писмо председнику Русије Владимиру Путину и позвала га да заштити децу која су се нашла на удару током трогодишњег рата у Украјини. Супруга председника Турске Емина Ердоган је позвала прву даму Америке да упути сличан апел и израелском премијеру Бењамину Нетанјахуу како би показао милост према деци у Гази. Тамо је, како тврди прва дама Турске, страдало „више од 18 хиљада деце која су брутално убијена".

Како преносе медији, Емина је написала: „Да ли вам је икад пало на памет да ће се једног дана и за децу користити израз 'неидентификоване жртве', који је досад био резервисан само за гробове страдалих војника чији идентитет није могао да се утврди. Данас су речи 'непознате бебе' исписане на хумкама хиљада деце у Гази која међу живима немају никога свог ко би могао да помогне да се утврди њихов идентитет", написала је Емина Ердоган.

„То су дубоке ране у нашој савести", тврди Емина, која следи свог супруга Рецепа Тајипа који од првог дана безрезервно подржава Палестинце у Гази и покушава да уједини муслимански, а пре свега арапски свет да стану на пут „ратним злочинима Бењамина Нетанјахуа" који је за две године однео више од 62.000 живота. Он је покушао да посредује у том сукобу, али у Тел Авиву то нису прихватили пошто Ердоган безрезервно стоји иза Хамаса и, како тврде, не може да буде објективан медијатор. Он сада преко Организације за исламску сарадњу (ОИЦ), која окупља 57 земаља, покушава да уједини исламски свет како би изоловали израелског премијера кога оптужује за геноцид у Гази.

У писму Меланији Трамп, Емина указује на „геноцид у Гази". И објашњава: „Животи поједине деце (палестинске) сматрају се мање вредним од друге деце. Морамо заједно да се боримо за доследну примену међународног права", истакла је Емина у поруци првој дами Америке.

Емина, која је у браку са Рецепом Тајипом Ердоганом скоро пет деценија, званично је веома активна у еколошком покрету „Нула отпада", али у последње време она показује и политичке амбиције. То потврђује недавна посета Ватикану где ју је примио папа Лав Четрнаести. У центру пажње тог разговора, како су пренели истанбулски медији, била је такође тренутна хуманитарна трагедија Палестинаца у Гази.

Емина Ердоган, иначе, редовно прати супруга током посета другим земљама и упућени истанбулски новинари тврде да она има велики утицај на шефа државе који је на челу Турске, што као премијер, што као председник републике од почетка овог века.

Војислав Лалић

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Dodatak
Autori: J.A.
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 238

Naslov: „Lidl" donirao tonu hrane za napuštene životinje

„Лидл" донирао тону хране за напуштене животиње

Усусрет Међународном дану напуштених животиња, који се обележава сваке треће суботе у августу, компанија „Лидл" је донирала тону хране и грицкалица за мачке удружењу за спасавање животиња „Анимал рескју Србија" (Animal Rescue Serbia – ARC). Поред тога, с циљем подизања свести о удомљавању, заједно са ARC-ом, организовала је дружење јавних личности с мацама у прихватилишту кроз кампању „Пружам ти шапу", саопштили су из ове компаније.

Током посете центру, осим дружења, храњења и мажења са мацама, учесници и представници „Лидла" имали су прилику да направе хранилице и појилице за напуштене животиње уз помоћ искуснијих волонтера, али и да од њих сазнају с каквим се изазовима свакодневно сусрећу како напуштене животиње тако и они који им пружају помоћ. У Србији не постоји јединствени регистар, те није познат тачан број луталица, али се процењује да на улицама наше земље живи више од 800.000 напуштених животиња, од којих више од пола милиона чине мачке.

– Верујемо да одговорност према заједници укључује и оне који нас не могу замолити за помоћ, али је и те како заслужују. Ова кампања је наш начин да подржимо и четвороножне пријатеље, али и оне који им свакодневно пружају другу шансу – изјавила је Александра Мирић у име ове компаније.

Као центар за привремено збрињавање бројних животиња у близини Београда, непрофитна организација ARC протеклих девет година окупља добровољце са значајном мисијом – пружање помоћи животињама у невољи и њихово збрињавање до опоравка или трајног удомљавања. Са жељом да им обезбеде топло уточиште на дужи период, волонтери овог удружења настоје да, из године у годину, едукују што већи број грађана о важности удомљавања животиња, као и о правилном опхођењу према њима, и то кроз различите кампање, пројекте и сарадње. Од почетка свог рада до данас, организација ARC била је ослонац за више од 5.000 животиња, док се данас у прихватилишту налази око 150 њих које се опорављају и чекају нови дом – тренутно имају 91 мацу, 60 птица и два кунића.

– Удомљавање и брига о напуштеним животињама одговорност су целе заједнице. Било да је реч о удомљавању, волонтирању или неком другом виду подршке, свака акција доприноси стварању бољих услова за живот ових животиња. Овакви догађаји пружају могућност да заједнички остваримо видљив и значајан утицај – изјавила је Сања Радосављевић као представница организације ARC.

J. A.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Svet
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 350

Naslov: Izraelski napad na bolnicu, poginulo 20 civila, među njima pet novinara

Strana: 2

Израелски напад на болницу, погинуло 20 цивила, међу њима пет новинара

Пет новинара убијена су јуче у нападу израелске војске на болницу у јужном делу појаса Газе, саопштили су здравствени званичници те територије, јавља АП.

Међу убијенима су репортери телевизијске мреже Ал Џазира и агенција Ројтерс и Асошиејтед прес. АП је саопштио да је у новом нападу погинула фоторепортерка те агенције Маријам Дага. У нападу на болницу Насер у граду Кан Јунис, на чије су се податке често ослањали погинули новинари, настрадало је укупно 20 људи, према подацима тамошњег Министарства здравља, преноси Бета.

Ал Џазира је потврдила да је репортер те куће Мухамед Салам међу погинулима у новом нападу, а Ројтерс је јавио да је снимателј те агенције Хусам ел Масри такође страдао, док је фотограф Хатем Налед рањен.

Израел је забранио страним медијима приступ погођеним подручјима, чиме се новинске агенције ослањају на палестинске новинаре у Гази. Начелник Генералштаба израелске војске (ИДФ) Ејал Замир наложио је хитну истрагу о израелском нападу на болницу Насер у Кан Јунису, у јужном делу појаса Газе, саопштила је израелска војска.

Канцеларија израелског премијера Бењамина Нетањахуа је јуче саопштила да Израел дубоко жали због напада на болницу. „Израел цени рад новинара, медицинског особља и свих цивила. Војне власти спроводе темељну истрагу", наводи се у саопштењу.

Председник САД Доналд Трамп рекао је да „није срећан" због израелског напада на болницу у Гази у којем је, према извештајима, погинуло 20 људи, укључујући спасиоце који су покушавали да евакуишу рањене и петорицу извештача. На питање новинара у Овалном кабинету како реагује на израелски напад, Трамп је рекао да није знао да ће се то догодити, пренео је „Тајмс оф Израел".

Немачко Министарство спољних послова саопштило је да је шокирано убиством неколико новинара, припадника хитне помоћи и цивила у израелском ваздушном нападу на болницу Насер у Кан Јунису, на југу Појаса Газе. „Напад мора бити истражен", саопштило је министарство у објави на платформи „Икс".

Француски председник Емануел Макрон изјавио је да су недопустиви израелски напади на болницу у Гази који су изазвали смрт цивила и новинара. Макрон је написао на платформи „Икс" да цивили и новинари морају да буду заштићени у свим околностима. Истакао је да је циљ постизање трајног прекида ватре у Појасу Газе, ослобађање свих преосталих талаца које држи Хамас и разоружање те палестинске милитантне групе, као и испорука хуманитарне помоћи Гази.

Н. Д.-М. Г.

Фото EPA/Haitham Imad

Јучерашњи призори страдања код болнице Насер у Кан Јунису

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Feljton
Autori: Ljubinka Škodrić
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 1306

Naslov: Ljubavne veze u makazama opšte osude

Strana: 20

Ljubinka Škodrić

Љубавне везе у маказама опште осуде

Сексуална колаборација у Србији није имала размере као у поробљеним земљама Западне Европе, али није била ни занемарљива. О значају који је придаван овој појави сведочи и то да су и равногорски и народноослободилачки покрет кажњавали жене због интимних веза са припадницима окупаторских снага

Ратне околности, нарочито одсуство мушкараца који су били у оружаним одредима, заробљеништву или су страдали, утицале су да су се многе жене упуштале у ванбрачне љубавне везе и постајале слободније у полном животу. Осетивши надмоћ над околином ступањем у везе са представницима окупационих снага, поједине жене су се понашале провокативно и арогантно. Везе су биле и производ лакомислености и вид бекства до тмурне свакодневице. Окупација је донела и осећај да су нестале раније норме понашања и владања, па су поједине жене ступале у интимне везе са окупаторским војницима наочиглед супруга и осталих укућана. Понекад је ступање у љубавну везу са представницима окупаторских власти вршено уз прећутну сагласност и одобравање чланова породице, чак и на њихов подстицај. Често су мужеви толерисали овакво понашање, а неки су га и подстицали пошто су на тај начин стицали заштиту окупатора и могли да се слободно баве шверцом и црном берзом. Многе жене су контакте са немачким војницима користиле да би преко њих набављале намирнице. Представници НДХ у Београду пажљиво су пратили путовања из Београда у Земун, посебно трагајући за крijумчарским и курирским каналима. Један од начина да се добије пропусница за прелазак био је ступање у односе са немачким војницима.

Директнији и интимнији контакт са женским становништвом немачке снаге су могле да остваре у градовима. У томе је лежао један од узрока осуде градских жена за неморално понашање. До приснијег контакта са женама из града долазило је усељавањем немачких снага у куће у којима им је додељиван простор за становање. То је често доводило до незадовољства станара, посебно услед изложености жена непристојном понашању немачких војника. Ова појава била је карактеристична за више грађанске слојеве који су располагали већим стамбеним простором, па су поједини свој политички утицај покушавали да искористе за исељење непожељних станара.

Многе угледне жене из грађанских породица дружиле су се са руководиоцима окупационе службе, чак су и приређивале забаве на којима су они присуствовали, а понекада били и главни гости. Окупациони војници и њихове пратиље нису се устручавали од појављивања у јавности и учешћа у друштвеном животу. У том смислу су чак доживљавани као будућа елита.

Дискретне љубавне везе биле су евидентиране и праћене и током окупације, нарочито уколико је полиција сумњала у њихову политичку позадину. Услед неодобравања родитеља дешавала су се и бекства девојака са немачким изабраницима. Тако су родитељи 17годишње ученице из Пожаревца молили у јуну 1943. Крајскомандатуру да је пронађе и врати кући пошто је са једним Немцем побегла у Београд. Везе нису биле искључиво сексуалног карактера, већ је долазило до љубавних романси, планирани су чак и разводи брака, али о нестабилности ратних љубави сведочи и то да су оне углавном трајале до прве прекоманде,

До приснијег контакта са женама из града долазило је усељавањем немачких снага у куће у којима им је додељиван простор за становање. Ова појава била је карактеристична за више грађанске слојеве који су располагали већим стамбеним простором

а контакти су се и поред успостављања преписке убрзо губили. Везе су ипак остављале трагове. Осим осуде средине, из веза са немачким војницима рађала су се и деца, мада је о томе остало мало писаних података. У Пожаревцу је забележено да су две жене родиле ванбрачну децу из веза са немачким војницима, а један случај десио се и у Смедеревској Паланци.

Јавност је пратила и оштро осуђивала везе жена са окупатором, очекујући њихово кажњавање по завршетку рата. И током рата су жене које су живеле у отвореним везама са немачким службеницима упозоравane на такво понашање, али се дешавало да појединци који су им на то скретали пажњу буду због тога пријављивани немачким органима и чак физички кажњавани. У мањим срединама жене су осуђиване и за безначајне контакте, па је једној сеоској учитељици замерано да је на некој прослави играла са немачким војницима.

Фото Архив Југославије

Припадници Југословенске равногорске омладине у ужичком крају извештавали су јануара 1943. да су саставили списак жена које су у интимним везама са немачким окупатором и да је реч о 33 особе, углавном омладинке. Тим поводом су израдили летак у коме су навели имена оптужених жена и подметали га грађанству, што је према њиховим тврдњама имало дејства на држање појединих особа наведених у списку. Јавно истицање имена жена које су се везама са окупатором огрешиле о националну част примењивано је и у Краљеву од стране равногораца. За ово место наведено је преко 40 жена које су у љубавним везама са припадницима немачких, бугарских и албанских снага, али и са љотићевцима. Карактеристично је да су жене на списку груписане, па су заједно навођене мајке и кћери, сестре, другарице или станодавка и подстанарка које су заједно спроводиле неморал. Оне су оптуживане да праве седељке и играпке са „највећим непријатељима Српства" и да их чекају вешала која су и сликовно била представљена на прогласу.

Кажњавање жена шишањем примењивано је од равногорског покрета у Србији још на почетку окупације у случајевима жена и девојака које су имале било какве везе са окупаторским војницима. Према тврђењу мајора Велимира Пилетића, равногорског команданта Крајинског корпуса, у подунавској области биле су ошишане две младе жене, што је имало велики одјек и услед чега су жене избегавале и случајне сусрете са окупаторским војницима. У крају под Пилетићевом командом шишање и ударање батина било је примењено и у случају две сељанке које су извршиле побачај са смртним исходом.

Највећи број присилних шишања жена извршен је током 1943. и 1944. године, када се приближио крај окупације. Иако је чин шишања најчешће примењиван као казна за жене које су ступале у љубавне везе са окупатором, постоји више случајева другачијих разлога за овај вид кажњавања, на пример уколико је муж побегао из четничких редова. У неколико случајева је шишање и ударање батина женама било је последица њихове припадности или припадности најближих сродника народноослободилачком покрету. У смедеревском крају су, осим шишања, жене од стране равногорског покрета чак кажњаване и смртном казном под образложењем да су немачке проститутке.

Жене које су одржавале љубавне везе са окупатором често су оптуживане за обавештајну сарадњу и зато су биле изложене нападима. Од стране равногорског Тимочког корпуса извршено је почетком 1944. у срезу неготинском убиство једне жене због одржавања веза са Немцима, неморалног живота, али и потказивања људи и изручивања намирница. Након ослобођења, разбијене четничке снаге су вршиле нападе на партизанске породице, а у случајевима жена примењивале и шишање.

* * *

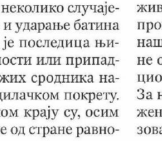
Жене које су биле на гласу као „љубавнице немачких официра" олако су након ослобођења постале жртве послератне репресије и због моралних сагрешења изгубиле и животе. Насупрот томе, мушкарци који су у заробљеништву или на принудном раду успоставили сексуалне везе са Немицама нису били третирани као прекршиоци ни националних ни моралних норми. Поједини су се, као у Нишу, вратили у земљу са супругама Немицама. Мушкарци су и у окупираној Србији успостављали контакте и везе са Немицама у помоћним војним одредима, али због тога нису били осуђивани, нити гледани са неодобравањем. После рата, жене су чешће кажњаване пред судовима на ционалне части него пред војним судовима, а многе оптужене су одговарале по питању интимног живота. Број оптужених жена знатно је проширен и тиме што су се пред судом нашле и жене које су одржавале интимне односе са припадницима колаборационистичких или равногорских снага. За неморално држање под окупацијом женама је после рата често било организовано групно суђење.

Док су припадници равногорског покрета прибегавали присилном шишању жена које су осумњичене да су имале интимне везе са окупатором, нова власт је такве случајеве санкционисала судским путем. Насупрот томе, мушкарци коју су у заробљеништву или на принудном раду успоставили сексуалне везе са Немицама нису били третирани као прекршиоци ни националних ни моралних норми. Поједини су се, као у Нишу, вратили у земљу са супругама Немицама. Мушкарци су и у окупираној Србији успостављали контакте и везе са Немицама у помоћним војним одредима, али због тога нису били осуђивани, нити гледани са неодобравањем

Безбедносне службе нове власти надзирале су жене које су током рата биле у интимним везама са немачким војницима. Поједине, из среза жичког, због тога су хапшене и 1948. године. Уз то, биле су одбациване од средине, тешко су долазиле до посла и живеле су повучено, а ако су биле студенткиње, искључене су са факултета.

Иако је тешко извршити квантификацију, сексуална колаборација у Србији, условљена тежим режимом окупације, није имала размере сличних појава у поробљеним земљама Западне Европе, али није била ни занемарљива. Није био занемарљив ни утицај који је такво понашање остављало на јавно мњење које је будно пратило владање жена. О значају који је придаван овој појави сведочи и то да је кажњавање жена за интимне везе са окупатором вршено и од стране равногорског и народноослободилачког покрета. Док је равногорски покрет у случајевима таквих жена прибегавао присилном шишању, народноослободилачки покрет их је након ослобођења санкционисао судским путем. Међу оптуженим од стране оба покрета нашле су се и жене које су сматране идеолошким противницама. У кажњавању примењиваном од стране оба покрета сексуалне оптужбе су често прикривале идеолошко размимоилажење које је пребацивано на поље сексуалности.

Наставиће се

Књигу Љубинке Шкодрић „Жена у окупираној Србији 1941–1944" издали су Институт за савремену историју и „Архипелаг"

Фото „Википедија"

Пракса жигосања шишањем до главе после Другог светског рата била је присутна и у Француској

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Oglasi
Autori: naručena objava
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 33

Naslov: Izdavačka kuća Chibi doo

Strana: 23

Издавачка кућа Chibi doo

из Београда, Отона Жупанчича 20, позива носиоца, односно носиоце ауторских права (аутори или друга лица која су у складу са законом стекла ауторска права) на превод књиге „Газдарица" аутора Фјодора Достојевског да се јаве нашој издавачкој кући у циљу договора у вези са регулисањем свих ауторских права и обавеза.

Можете нас контактирати путем мејла chibidoo.office@yahoo.com.

12503936-1

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Oglasi
Autori: naručena objava
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 111

Naslov: MINISTARSTVO ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Strana: 23

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Београд

На основу чл. 25, 39. став 1. и члана 43. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС", бр. 94/24), чланова 3, 4. и 5. Правилника о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о Студији о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС" 69/05), као и на основу члана 109. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС" 18/16), Министарство заштите животне средине даје следеће

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

Обавештавамо вас да је носилац пројекта, предузеће „САВРЕМЕНА ГРАДЊА" д.о.о., из Мишара код Шапца, Улица маршала Тита 29, поднео Министарству заштите животне средине захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта експлоатације кречњака као карбонатне сировине на површинском копу „Заблаће", на територији КО Синошевић, на подручју града Шапца, дана 4. 8. 2025. године, заведен под бројем 003383658 2025.

Увид у Студију о процени утицаја на животну средину може се извршити у просторијама Министарства заштите животне средине, у Новом Београду, Омладинских бригада 1, соба 428, на интернет веб презентацији Министарства https://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/zahtevi, и у просторијама Градске управе Шабац, Ул. Јанка Веселиновића бр. 20, у Шапцу, сваког радног дана 11-13 часова. Јавност, заинтересовани органи и организације могу у року од 40 дана од дана обавештавања да доставе своје мишљење Министарству на предметну студију.

Дана 30. 9. 2025. године са почетком у 10 часова, у просторијама Градске управе Шабац, Ул. Господар Јевремова бр. 6, биће одржана јавна расправа и презентација предметне Студије.

12503945-1

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Oglasi
Autori: naručena objava
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 115

Naslov: MINISTARSTVO ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Београд

На основу члана 14. ст. 1. и 2. и члана 39. ст. 1. и 3. Закона о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС", број 94/24) даје следеће

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

Обавештавају се јавност, заинтересовани органи и организације да је носилац пројекта ЈП „Путеви Србије", Булевар краља Александра бр. 282, Београд, поднео Министарству заштите животне средине Захтев за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину пројекта изградње трајне девијације државног пута IIA реда број 191, од km 1+623.17 до km 4+000, деоница 19101: Бистрица – Прибојска Бања на к.п. бр. 1129/1, 438/1, 445/1, 445/2, 446/2, 446/1, 415, 416, 417, 418, 419, 420/5, 421/3, 430/9, 430/8, 430/10, 430/4, 431, 333/1, 332/1, 331 КО Челице, општина Нова Варош и к.п. бр. 1145/4, 1145/1, 1145/2, 1145/3, 1146, 1093/2, 1155, 1194/1, 1203 КО Прибојске Челице, општина Прибој, који је заведен под бројем 002982173 2025 14850 003 002 501 060.

Заинтересовани органи, организације и јавност могу извршити увид у садржину захтева сваког радног дана од 11 до 13 часова, у просторијама Министарства заштите животне средине у Београду, Омладинских бригада 1, канцеларија 426, као и на интернет веб презентацији Министарства https://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnusredinu/zahtevi/zahtevi-za-odlucivanje-o-potrebi/. Мишљења на поднети захтев се могу доставити Министарству у року од 15 дана од дана оглашавања.

Министарство ће донети одлуку у складу са чланом 14. Закона о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС", број 94/24) узимајући у обзир податке, документацију и обавештења из захтева, као и достављена мишљења заинтересованих органа, организација и јавности.

12503932-1

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Oglasi
Autori: naručena objava
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 147

Naslov: REQUEST FOR EXPRESSIONS OF INTEREST (CONSULTING SERVICES- FIRMS SELECTION)

12503927-1

REQUEST FOR EXPRESSIONS OF INTEREST (CONSULTING SERVICES – FIRMS SELECTION)

This is a re-publication of the REoI published on Thursday August 07, 2025. Those who submitted expression of interest during the first round do not need to re-submit as their expression of interest will be considered in the evaluation.

Republic of Serbia
Serbia Agriculture Competitive Project (SCAP)
Project ID No.: P167634

The Republic of Serbia has received financing from the World Bank toward the cost of the Serbia Agriculture Competitive Project (SCAP) and intends to apply part of the proceeds for consulting services:

Assignment Title:
SCAP model of financing as a national measure for investments by MAFWM
No.: SER-SCAP-CQS-CS-24-124

The detailed Terms of Reference for the above referenced assignment are posted on the website of the Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management (MAFWM): http://www.minpolj.gov.rs/categori/javni-pozivi-u-2025-godini/
The Consultant will be selected in accordance with Consultant`s Qualifications Based Selection (CQS) as set out in the **World Bank's Procurement Regulations for IPF Borrowers – Procurement in Investment Project Financing Goods, World, Non-Consulting and Consulting Services, July 2016, revised November 2017, August 2018** ("the Regulations").

The attention of interested Consultants is drawn to paragraphs 3.14, 3.16 and 3.17 of the Regulations setting forth the World Bank's policy on conflict of interest.

The Central Fiduciary Unit of the Ministry of Finance now invites eligible Consultants-firms to indicate their interest in providing the Services. Interested Consultants should provide information demonstrating that they have the required qualifications and relevant experience to perform the Services.

Expressions of interest in English language must be delivered in a written form to the **e-mail** below by **September 04, 2025, 12:00 hrs, noon,** local time.

Contact:	E–mail:	Address:
To:	djordje.perisic@mfin.gov.rs Mr. Đorđe Perišić Procurement Specialist	Ministry of Finance Central Fiduciary Unit 53 Balkanska St 11000 Belgrade, Serbia Tel: +381 11 765-25-65
Cc:	ljiljana.dzuver@mfin.gov.rs milan.stevanovic@scap.rs	

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Mozaik
Autori: D.I.
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 651

Naslov: Tajne kosmosa otkrivaju se uz pomoć moćnih uređaja

Тајне космоса откривају се уз помоћ моћних уређаја

Маглина Лагуна (фотографија горе), облак гасова и прашине у дубоком свемиру, „ухваћена" је уз помоћ моћних свемирских телескопа и модерне технологије у опсерваторији у Кантабрији. Удаљен стотинама хиљада светлосних година, овај феномен даје могућност научницима да открију бројне занимљивости. Тајне васионе откривене су и недавно, када је такође уз помоћ снажних уређаја откривена Омега маглина (фотографија доле) у сазвежђу Стрелац, око 5.000 светлосних година удаљена од Земље.

Д. И.

Фотографије EPA/Pedro Puente Hoyos

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Bez naslova
Autori: naručena objava
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 136

Naslov: GRADSKA UPRAVA GRADA BEOGRADA

Strana: 23

Београд
www.beograd.rs

На основу члана 63. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – исп., 64/10 одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13, одлука УС и 50/13, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19, 9/20, 52/21 и 62/23),

ГРАДСКА УПРАВА ГРАДА БЕОГРАДА
Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове

оглашава

ЈАВНУ ПРЕЗЕНТАЦИЈУ

Урбанистичког пројекта са идејним решењем за изградњу стамбено-пословног објекта, спратности 2По+П+5+Пс КП 2043/1 КО Палилула, у Улици кнеза Данила бр. 60, ГО Палилула у Београду

1. ЈАВНА ПРЕЗЕНТАЦИЈА обавиће се у згради Градске управе града Београда, у Улици 27. марта бр. 43-45 (сала 2 у сутерену) од 2. до 10. септембра 2025. године, сваког радног дана од 9 до 15 часова.
2. Носилац израде предметног Урбанистичког пројекта је „URBANISTIQ” д.о.о. Београд, Улица Пере Велимировића бр. 50, Београд – Раковица.
3. Захтев за потврђивање Урбанистичког пројекта је поднело предузеће „URBANISTIQ” д.о.о. Београд, Улица Пере Велимировића бр. 50, Београд – Раковица, у име инвеститора „NET BUILD” д.о.о. Улица Јурија Гагарина бр. 32а, Београд – Нови Београд.
4. У току јавног увида, елаборат за јавни увид за потребе израде Урбанистичког пројекта биће изложен и на сајту Града Београда www.beograd.rs у рубрици „Градски огласи”.
5. Носилац израде предметног урбанистичког пројекта у току одржавања јавне презентације даваће обавештења о урбанистичко-архитектонском решењу Урбанистичког пројекта, сваког радног дана од 9 до 15 часова, у згради Градске управе града Београда, Улица 27. марта бр. 43-45 (у сутерену).
6. За давање обавештења о садржају јавне презентације овлашћена је Бојана Стевановић, маст. инж. арх.; Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове, Улица краљице Марије бр. 1.
7. Заинтересована лица могу током јавне презентације да изврше увид у Урбанистички пројекат, као и да своје примедбе и сугестије на планирана решења у писаној форми доставе на писарницу Секретаријата за урбанизам и грађевинске послове, Улица краљице Марије бр. 1, најкасније до 10. септембра 2025. године.

12503944-1 Б

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Svet
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 73

Naslov: Izvinjenje policije i tužilaštva na grobu pogrešno optuženog

Strana: 3

Извињење полиције и тужилаштва на гробу погрешно оптуженог

Токио – Полиција и тужилаштво у Токију извинили су се на гробу Шизуа Аишиме, бившег саветника јапанског произвођача машина, који је преминуо док је био у притвору, након што је погрешно оптужен за неовлашћени извоз осетљиве опреме.

Надлежни су се извинили у присуству чланова породице преминулог, јавља Кјодо.

Полиција је почетком месеца објавила извештај којим је утврђено да је до погрешног хапшења Аишиме, као и двојице других осумњичених, дошло због лошег функционисања у ланцу команде током истраге. „Жао нам је због незаконите истраге и хапшења", рекао је Тецуро Камата, заменик генералног начелника Метрополитанске полицијске управе Токија. Аишима је преминуо у фебруару 2021. године у 72. години након борбе са раком желуца, који је откривен док је био у притвору.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Svet
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 447

Naslov: Zelenski: Rat Rusije i Ukrajine je sukob pogleda na svet

Strana: 3

Фото EPA/Stringer

Председник Зеленски и немачки вицеканцелар Ларс Клингбајл

Зеленски: Рат Русије и Украјине је сукоб погледа на свет

Украјински председник Володимир Зеленски оценио је јуче да рат Русије и Украјине није само оружани сукоб, већ битка различитих погледа на свет, додавши да се сви Украјинци моле за трајни мир.

„Ово је дефинитивно више од оружаног сукоба, више од агресије једне државе против друге, то је рат погледа на свет, рат фундаменталних феномена. Управо на нашој земљи данас се одвија битка добра и зла, светлости и таме. Украјинци то знају", рекао је Зеленски на Националном молитвеном доручку, годишњем догађају који окупља политичаре из различитих странака, бизнисмене, дипломате и свештенство, јавља Укринформ.

Путин на међународним састанцима само купује време, сматра немачки шеф дипломатије Јохан Вадефул

Зеленски је истакао да речи подршке међународних партнера значе да та земља није сама „у борби против зла". Зеленски је рекао да „битка између добра и зла" и даље траје, а да руски напади морају да буду заустављени.

„Верујем да сви заједно можемо ово постићи. Постићи ћемо мир који ће бити стабилан, трајан. За то се сви молимо данас. И оне ће сигурно бити услишене! Чују се данас на стотинама различитих језика и од наших пријатеља из различитих духовних заједница, са различитих континената", истакао је Зеленски, преноси Танјуг.

Специјални представник САД Кит Келог који је у посети Кијеву истакао је да је Трампова администрација посвећена окончању рата у Украјини и да се нада да ће идуће године на данашњи дан Украјина бити земља у којој неће бити рата.

Истовремено, како је рекао, Трампова администрација признаје да је окончање рата тежи задатак него његово започињање и вођење, рекао је Келог на маргинама Националног молитвеног доручка у Кијеву.

„Људи заборављају колико дуго траје овај рат. То је највећи рат у Европи од Другог светског рата. Увек размишљам о америчким напорима у Другом светском рату – не о 7. децембру 1941. (јапански напад на Перл Харбор). Прави рат за САД почео је искрцавањем на Сицилији, у Северној Африци и Нормандији. Украјинци су у рату дуже него што смо ми били у Другом светском рату", рекао је.

Келог је рекао да је велики број жртава у руско-украјинском рату, процењујући да је комбиновани број украјинских и руских жртава већи од америчког у Другом светском рату.

Немачки вицеканцелар Ларс Клингбајл заложио се јуче у Кијеву за „поуздане гаранције безбедности" за Украјину, јавља АФП.

„У тесној сарадњи са савезним канцеларом, желим да утврдим како Немачка може најбоље да подржи Украјину у могућем мировном процесу", рекао је Клингбајл чим је стигао у Украјину, преноси Бета. Хрватски и немачки министри спољних послова, Гордан Грлић Радман и Јохан Вадефул током сусрета у Загребу нагласили су важност заједничке европске подршке Украјини. Вадефул је рекао да руски председник Владимир Путин учешћем на међународним састанцима вероватно само купује време, али је нагласио да му је то погрешна рачуница јер европска помоћ Украјини неће стати.

Украјински министар одбране Денис Шмихаљ изјавио је да је са литванском колегиницом Довиле Шакалијене потписао документ о намери за заједничку производњу одбрамбених средстава, чији је циљ да се појача безбедност обе земље.

„Заједно се фокусирамо на покретање заједничке производње, посебно на стварање дронова великог домета", истакао је Шмихаљ. **М. Галовић**

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Svet
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 178

Naslov: U Vijetnamu evakuacije zbog tajfuna

Strana: 3

Људи и догађаји

Фото EPA/Luong Thai Linh

У Вијетнаму евакуације због тајфуна

Вијетнамске власти затвориле су аеродроме, обуставиле наставу и евакуисале око 30.000 људи због доласка тајфуна Кајики, јавља Ројтерс. Тајфун има ударе ветра до 166 километара на час и очекује се да погоди копно, саопштила је вијетнамска метеоролошка агенција, преноси Танјуг. Аеродроми у провинцијама Тан Хоа и Кванг Бин су затворени, отказане су на десетине летова.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Svet
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 90

Naslov: Nuklearka počela da radi posle dvonedeljne pauze zbog invazije meduza

Strana: 3

Нуклеарка почела да ради после двонедељне паузе због инвазије медуза

Париз – Сви реактори нуклеарне електране „Гравлин" на северу Француске су пуштени у погон након двонедељног прекида због инвазије медуза које су запушиле системе за филтрирање морске воде, саопштила је електроенергетска компанија „ЕДФ". Последњи који је био ван погона, реактор број 3, поново је пуштен у рад у суботу, док су реактори 2, 4 и 6 већ раније били у функцији, преноси „Фигаро".

Инцидент није угрозио безбедност постројења, особља ни ти животну средину, јер је хлађење опреме која гарантује сигурност реактора несметано функционисало, навео је француски регулатор. Појава великих јата медуза у летњем периоду на северној обали Француске постаје све чешћа, што стручњаци објашњавају глобалним загревањем океана и смањењем броја природних предатора медуза због прекомерног риболова, преноси Танјуг.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Svet
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 86

Naslov: Tajland kupuje švedske borbene avione „gripen”

Strana: 3

Тајланд купује шведске борбене авионе „грипен”

Стокхолм – Тајланд ће купити четири борбена авиона „грипен” од шведске компаније „Сааб” за 480 милиона евра, саопштио је тај произвођач. Тајландско ратно ваздухопловство је у јуну објавило намеру да купи „сааб ЈАС 39 грипен Е/Ф” како би заменили америчке „Ф-16 А/Б” купљене 80-их година прошлог века, јавља АФП. Уговор је потписан током посете Шведској начелника Генералштаба Ратног ваздухопловства Тајланда Пунпакдија Патанакула. Овај уговор покрива четири авиона која ће бити испоручена између 2025. и 2030. године. „Сааб” је такође потписао споразум са тајландском војском, којим се предвиђа „велики трансфер одбрамбених технологија и индустријска сарадња”.

Шведски парламент је овластио владу да закључи споразуме са Тајландом о продаји до 12 „грипена Е/Ф”, навела је влада у посебном саопштењу. Тајланд тренутно користи 11 старијих „грипена”, као и десетине „Ф-16”. Поред Шведске и Тајланда, „грипен” је продат Чешкој, Мађарској, Јужној Африци и Бразилу, преноси Бета.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Region
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 223

Naslov: Počinju konsultacije o novoj Vladi Republike Srpske

Strana: 4

Почињу консултације о новој Влади Републике Српске

Мандатар за састав Владе Републике Српске Саво Минић изјавио је јуче да ће одређени број актуелних министара бити и у новом сазиву, имајући у виду да су већ укључени у реализацију важних пројеката које је неопходно завршити, преноси РТРС.

„Морамо бити свесни да се ова влада формира на период од годину дана, да улазимо у задњи квартал године и неопходно је да се, због неких елементарних ствари, задржи континуитет. Због тога ни експозе неће садржавати све оне ствари које су уобичајене на мандатни период од четири године, него ће то бити управо завршетак одређених ствари", рекао је Минић.

Он је додао да ће значајнији сегмент бити питања привреде и демографије, али и започињање пројеката које јавност очекује.

„Зато је важно да остану сви они министри који су били укључени, а, на крају крајева, и који имају одговорност да се то покрене", истакао је Минић за Срну.

Саво Минић

Одређени број актуелних министара биће и у новом сазиву

Он је навео да данас почињу консултације са парламентарним политичким партијама, а потом и социјалним партнерима и невладиним сектором, те да би експозе и седница Народне скупштине Републике Српске могли бити одржани током следеће недеље.

„Не желимо да на било какав начин, без обзира на специфичност ситуације, импровизујемо или журимо. Желимо да испоштујемо све партнере и прихватљиве идеје уврстимо у експозе", рекао је Минић.

С. Р.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Region
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 149

Naslov: CIK BiH bi da raspiše izbore za predsednika RS

Strana: 4

ЦИК БиХ би да распише изборе за председника РС

Бањалука – Централна изборна комисија Босне и Херцеговине (ЦИК БиХ) интензивно ради на припремама за расписивање превремених избора за председника Републике Српске (РС), а планирано је да избори буду расписани већ ове седмице, пренели су јуче медији у БиХ. Уколико одлука о расписивању ових избора не буде донета до краја ове седмице, наводи се, то ће бити искључиво због огромног обима посла с којим је ЦИК тренутно суочена и расписивање избора може бити пролонгирано најдаље за још једну седмицу.

Пре самог расписивања избора, ЦИК мора ускладити велики број подзаконских аката, с обзиром на то да су сви акти који су вредели за опште изборе, укључујући и оне за избор председника РС, стављени ван снаге уочи прошлогодишњих локалних избора. У буџету БиХ за одржавање ових избора предвиђено је пет милиона конвертибилних марака (више од 2,5 милиона евра), али државни буџет, који је усвојило Председништво БиХ, треба да потврди Парламентарна скупштина БиХ.

ЦИК БиХ одузела је Додику мандат председника РС после изрицања правоснажне пресуде Суда БиХ, којом је осуђен на годину дана затвора и шест година забране обављања јавне функције због неизвршавања одлука високог међународног представника у БиХ. ЦИК има обавезу да у року од 90 дана од дана изрицања те пресуде распише превремене изборе за председника РС. Владајућа коалиција у РС не признаје ни судску пресуду ни одлуку ЦИК-а, а у Народној скупштини РС донели су закључке којима се свим органима власти у том ентитету БиХ забрањује учешће у било каквим активностима организације и спровођења избора, а кривичним пријавама сваком ко изађе на те изборе, преноси Бета.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Region
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 156

Naslov: Milošević: Ni posle 30 godina nema pravde za stradale Gruborane

Strana: 4

Милошевић: Ни после 30 година нема правде за страдале Груборане

Загреб – У селу Плавно и засеоку Грубори одржана је комеморација страдалима у војно-полицијској акцији „Олуја", августа 1995. године, на којој је председник Српског националног већа Борис Милошевић приметио да је данас другачије окружење и атмосфера него пре пет година када се догодило прво окупљање на овом месту и када су, како је казао, отворени процеси за будућност. Милошевић је поручио да то не треба да обесхрабрује да нам, како је навео, „провала црнила на улици убије наду у разговор, помирење и заједнички живот који је постојао пре и постојаће док год је добрих људи. Комеморација је уприличена у част цивилним жртвама током и након акције „Олуја" на овом подручју, а реч је о шест шест жртва, махом старије животне доби: Марији Грубор (90), Милошу Грубору (80), Јовану Грубору (73), Јови Грубору (65), Милици Грубор (51) и Ђури Карановић (45). „Неко ко је пре 30 година ушао у село и сматрао да може да убије шест цивила Срба, јер има моћ одузимања живота и да му се ништа неће догодити. И био је у праву... Тридесет година после, још нема правде", констатовао је Милошевић, преноси Танјуг.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Region
Autori: Redakcija
Teme: ostalo
Naslov: Planinar poginuo u Sloveniji

Napomena:
Površina: 64

Strana: 4

Планинар погинуо у Словенији

Крањска Гора – Педесетчетворогодишњи хрватски планинар погинуо је у недељу по подне на Шклатици (2.740 м), другом највишем врху Словеније. Планинар се оклизнуо и упао у провалију, преминувши на лицу места, саопштила је јуче крањска полиција, јавља агенција СТА. Тело жртве је хеликоптером превезено у долину. Ово је била друга смртоносна несрећа у словеначким планинама током викенда, пошто је 47-годишњи чешки планинар погинуо у суботу у планинском венцу Кошута на северу Словеније. Његово тело је пронашла потрага након што је група чешких планинара пријавила његов нестанак, преноси Танјуг.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Region
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 649

Naslov: Turiste i privredu pogađa štrajk železničara

Strana: 4

Туристе и привреду погађа штрајк железничара

Роба из Србије или за нашу земљу чека транспорт, складишта у Луци „Бар" пуна, бродови чекају истоваривање, невоље путника из ауто-воза

Подгорица – Представници радника Железничке инфраструктуре Црне Горе који штрајкују и представника менаџмента, Министарства саобраћаја и синдиката јуче су започели разговоре, али до закључења овог издања „Политике" није саопштено да ли је било договора. Од петка ујутро локомотиве мирују јер близу 90 запослених у Железничкој инфраструктури Црне Горе штрајкује. Штрајкачи захтевају веће зараде, док руководство ЖИЦГ сматра да су протести незаконити, те да нису оправдани, поручујући да свако увећање зарада треба да буде у законским оквирима, кроз преговоре са репрезентативним синдикатима, у циљу израде и закључивања колективног уговора.

Не само да путници и црногорска привреда трпе последице блокаде црногорског железничког превоза већ су последице видљиве и код неких компанија из окружења. Због штрајка и блокаде црногорског железничког превоза од петка неће само путници тражити надокнаду трошкова, већ ће штету због губитака које имају захтевати „Монтекарго", Лука „Бар", „Унипром", „Стелантис", ТЦЛ и ХБИС... Штрајк железничара озбиљно угрожава привредни систем и у Црној Гори и у региону.

Принтскрин

У Подгорици изведена сложена акција искрцавања аутомобила из воза

Блокада железничког саобраћаја у Црној Гори прерасла је у најтежу кризу транспортног система у последњих неколико деценија. Почетна пажња јавности усмерена је на заробљене путнике и њихова возила у ауто-возу на линији Београд–Бар, али се убрзо испоставило да последице блокаде досежу много даље.

Након три дана чекања, уз присуство радника Железничког превоза Црне Горе и „Монтекарга", возила која су била заробљена у ауто-вагону коначно су искрцана у Подгорици. Сам процес био је сложен: власници су, уз помоћ шлеп-возила и паука, извлачили аутомобиле преко шина. У вагонима је остало 18 аутомобила и један мотоцикл, а власници тврде да су због блокаде претрпели знатне трошкове. Београђанин Владимир Ђорић поручује: „Куповином карте закључили смо уговор, а тај уговор није испоштован. Поред тога, три дана нисам могао да користим своје возило у којем су биле личне ствари. То се мора обештетити, па макар и путем суда."

Адвокати наглашавају да возна карта заиста има статус уговора, па се тиме отвара пут ка масовним одштетним захтевима. Неки су се нашли у готово драматичним околностима. Суботичанин, који се представио као Драган, изјавио је да су му у аутомобилу остали храна за бебу и лекови. Новосађанин Борко Кучевић испричао је да је са супругом и дететом прву ноћ блокаде преспавао на клупи у станици.

„Схватам борбу радника, али није коректно свалити терет на туристе. Дошао сам да проведем одмор у Црној Гори, а изгубио сам дане, смештај и новац. Трошкови су ми већ сада преко 400 евра." Револтиран, он је додао да, иако је порекломиз Црне Горе, након овог искуства више не планира да долази.

„Монтекарго" и Лука „Бар" истичу да је ситуација алармантна. У њиховим складиштима и станицама стоји роба од стратешког значаја: аутомобили из Крагујевца, боксит из Никшића, цемент за извоз у Србију, па чак и угаљ намењен „Електропривреди Србије" и ХБИС-у из Смедерева. Због застоја, бродови у Луци „Бар" касне са утоваром и истоваром, а клијенти већ разматрају преусмеравање својих послова на конкурентске луке у Хрватској или Албанији. Ако се блокада продужи, кашњења у ланцима снабдевања могла би довести до раскида уговора и дугорочног губитка поверења.

ЖИЦГ, као правно лице, мораће да одговара за штету коју су запослени проузроковали трећим странама. То значи да би компанија могла да се суочи са стотинама појединачних и колективних тужби, али и регресним захтевима других привредних субјеката. Отежавајућа околност је што ЖИЦГ већ годинама послује са финансијским губицима, па се поставља питање да ли уопште може да поднесе толики терет.

Политичка димензија ове кризе је неизбежна. Председник посланичког клуба ДПС-а Данијел Живковић још у јулу је предвидио да ће септембар бити месец протеста и друштвеног притиска. Његове речи да ће „грађани тражити правду на улици" сада се тумаче и као, могуће, „уплетена рука" у штрајк. Најављени су и протести просветних радника, контролора летења, па и пензионера.

Новица Ђурић

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Dodatak
Autori: Jelica Antelj
Teme: ostalo
Naslov: Vežite se, polećemo, moj ljubimac i ja

Napomena:
Površina: 543

Strana: 4

Вежите се, полећемо, мој љубимац и ја

Не примају све авио-компаније животиње на летове, а оне које имају „пет услуге" подразумевају општа и строга правила за превоз животиња као равноправних сапутника

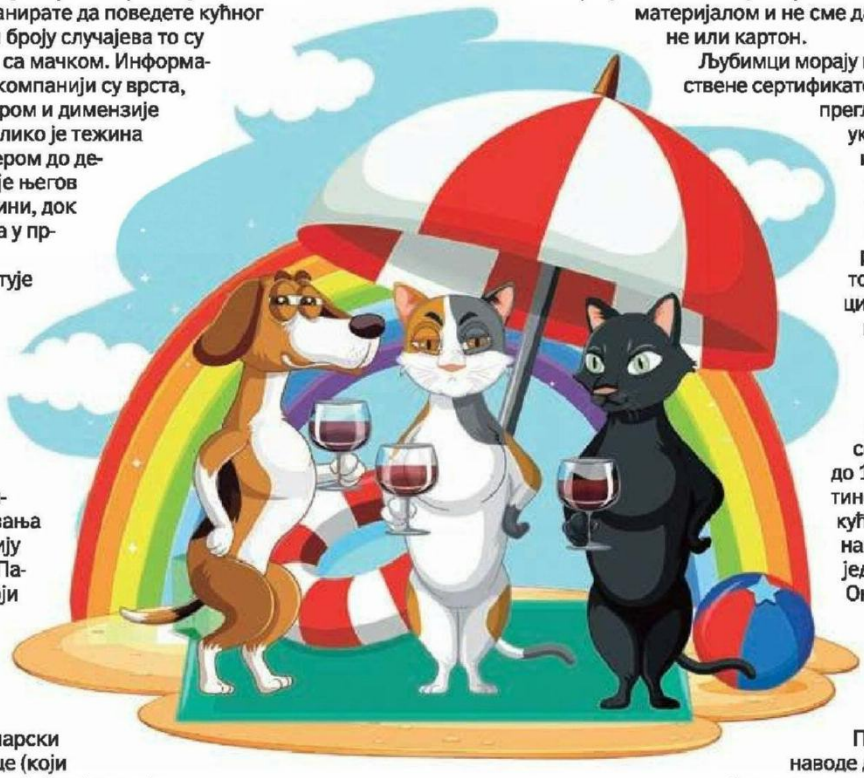
ад крене сезона путовања власнике највише брине како ће збринути љубимце. Уколико не могу да их воде или животињама не прија путовање, најчешће их остављају код пријатеља и породице, а све више и у пансионима. Они срећнији љубимци иду с власницима на одмор, а ако би требало да се путује авионом, то захтева озбиљне припреме. Не примају све авио-компаније животиње на летове, а оне које имају „пет услуге" подразумевају општа и строга правила за превоз животиња као равноправних сапутника. Све компаније које нуде ове услуге углавном имају општа правила, али се она могу разликовати у неким сегментима, па би се пре поласка на пут и током резервације карата требало детаљно распитати о свему.

Приликом резервације карте потребно је нагласити авио-компанији да планирате да поведете кућног љубимца, а у највећем броју случајева то су путовања са псом или са мачком. Информације које су потребне компанији су врста, тежина са транспортером и димензије кућних љубимаца. Уколико је тежина љубимца с транспортером до десет килограма, могућ је његов превоз авионом у кабини, док се у супротном смешта у пртљажник авиона.

Како би могао да путује авионом, љубимац мора бити стар најмање осам недеља и независан од мајчиног млека. Осим резервације авионских карата, припреме пртљага за авион и путовање, списак за припрему путовања садржи и документацију за путовање са псом. Пасош или документ у који су уписане све вакцинације, подаци о власнику и особине животиње, као и да ли има неку заразну болест. Ту је и ветеринарски сертификат за љубимце (који траже поједине компаније), који издаје ветеринарски инспектор и којим се потврђује да је пас спреман за путовање. Овим сертификатом потврђује се да су обављени вакцинација против беснила – уколико је претходно није примио, потребно је да се то обави минимум две недеље пред путовање, титар тест – лабораторијски тест којим се утврђује концентрација антитела на беснило. Ради се највише шест, а најмање месец дана након вакцинације, док од тестирања мора да прође најмање три месеца, како би пас могао с вама у авион. Неке авио-компаније траже и потврду о здравственом стању која се вади два дана пред пут.

Изабрали смо правила једне авио-компаније за путовање с љубимцима да бисте стекли слику о томе шта вам је све неопходно уколико први пут идете у авион са својим другаром. Најважније је, кажу, да се осигура безбедно и удобно путовање кућних љубимаца који путују са својим власницима. Кад је реч о резервацији, регистрацију и потврду путовања завршите најмање 24 сата пре поласка (по могућности 72 сата). Следите исту политику отказивања.

Кућни љубимци морају имати најмање 16 недеља за путовање уколико се иде у САД или 12 недеља у друге земље. У кабини су дозвољени само мали пси и мачке. Максимална тежина, укључујући кућног љубимца, не сме да прелази осам килограма. Корпа за кућне љубимце мора стати испод седишта испред вас и испуњавати IATA стандарде. За путовање у кабини, корпа за кућне љубимце не сме имати димензије веће од 55x40x23 центиметра (22x16x9 инча). Мора бити обложена упијајућим материјалом и не сме да садржи сламу, новине или картон.

Љубимци морају имати потребне здравствене сертификате за ветеринарске прегледе и третмане, укључујући вакцинацију и микрочип. Службене и ветеринарске документе, попут пасоша за кућне љубимце, морате носити са собом током путовања. Путници морају да попуне и потпишу два обрасца о превозу животиња у путничкој кабини. Цене путовања за кућне љубимце крећу се од 72 евра у Европи до 120 евра на међуконтиненталним рутама за кућне љубимце у кабини, наводи се у обавештењу једне авио-компаније. Они подсећају власнике да морају носити поводац и огрлицу за свог кућног љубимца са собом у ручном пртљагу. Поједине компаније наводе да сваки путник са собом може имати максимално једну носиљку, која мора имати мрежасто платну за вентилацију, довољно простора за удобно смештање љубимца и бити потпуно заштићена од цурења течности и отпада. У носиљку могу бити смештена највише два љубимца исте врсте. Иначе, поједине авио-компаније које имају ниже цене карата не дозвољавају превоз кућних љубимаца, осим паса водича за слепе. Без обзира на јасно наведена правила у авио-компанијама о томе шта је све неопходно, савет путницима који воде своје животиње са собом на лет би био да прочитају форуме на интернету, провере искуства других путника, јер често се деси да и најмања неправилност може да поквари утисак, а боравак на аеродрому да потраје више од очекиваног.

Јелица Антељ

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Region
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 63

Naslov: Veterani i navijači „otkazali" festival „Nosi se" u Benkovcu

Strana: 4

Ветерани и навијачи „отказали" фестивал „Носи се" у Бенковцу

Загреб – Фестивал у Бенковцу под називом „Носи се", ипак је отказан након низа инцидената које су у петак изазвали хрватски ветерани и навијачи. Отварање се није догодило због протеста ветерана и навијача, који су певали и узвикивали усташки поклич „За дом спремни". Уметнички директор фестивала Јурај Арас је рекао да најављена подршка од великог броја грађана из разних крајева Хрватске, који су били спремни да је покажу доласком на ову манифестацију, потенцијално претвара Бенковац у бојно поље, што је у контрадикцији са, како каже, њиховом мисијом миротворства и дијалога. Фестивал се бави темама деконструкције рата и насиља те промовисањем ненасиља, солидарности и плурализма, а ове године у Бенковцу је требало да га отвори сатирична комедија, преноси Танјуг.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Region
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 88

Naslov: U Pivi medvedi raskopali grobove

Strana: 4

У Пиви медведи раскопали гробове

Подгорица – Све чешћи силасци медведа са планина до насељених места уносе страх међу становнике Пиве. Након што су правили штету на пчелињацима, убијали стоку, а забележено је чак и да је ова дивља животињом каменом гађала аутомобил, ново узнемирујуће дешавање потресло је село Доњи Унач – медвед је раскопао гроб на сеоском гробљу.

„Пре неколико дана имали смо несвакидашњи, али, нажалост, истинит догађај, прескочио је ограду гробља и покушао да откопа два гроба. Са једног је одгрнуо комплетну земљу, а вероватно га је нешто уплашило па није стигао да подигне бетонске плоче", испричао је Иван Крунић, мештанин Доњег Унча.

Он признаје да ће призор који је затекао памтити целог живота. „Мало је застрашујуће када се гроб нађе у таквом стању, поготово јер је сахрана била тек пре седам–осам дана", каже Крунић.

Као дугогодишњи ренџер у Парку природе Пива, Крунић потврђује да се број медведа осетно повећао, а са њима и инциденти. **Н. Ђ.**

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Region/ Događaji dana
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 537

Naslov: Moja ponuda za dijalog i dalje stoji

Strana: 4

ПРЕДСЕДНИК СРБИЈЕ ЗА ЈУРОЊУЗ

Моја понуда за дијалог и даље стоји

Председник Србије Александар Вучић је синоћ поновио свој позив на дијалог са демонстрантима, након девет месеци протеста широм земље, истичући да Србија и њена влада остају посвећени дијалогу упркос одбијању демонстраната да прихвате његове понуде за јавну дебату или превремене изборе.

У том циљу, поновио је своју понуду демонстрантима да седну на јавну дебату у отвореном разговору, који је, како је рекао, много пута раније износио, рекао је у интервјуу за Јуроњуз.

„Ово није био мој први позив. Заправо, био је то мој пети или шести позив на дијалог, на отворени разговор. Понудио сам им чак и отворену ТВ дебату. Могу да изаберу простор, могу да изаберу студио и био сам спреман да о томе јавно разговарам јер верујем да разговор, дијалог нема никакву алтернативу", рекао је председник Србије у делу интервјуа који је објављен синоћ. Целокупан интервју биће емитован данас.

Упркос чињеници да је његова последња понуда за јавни дијалог одбијена, рекао је да његова понуда и даље важи. „Моја понуда ће остати на снази док је страни – наравно да корупције има много и морамо се много јаче борити против ње. И ја сам веома посвећен да водим ту борбу", казао је Вучић.

Јуроњуз је подсетио да је један од захтева демонстраната укључивао ванредне изборе за које је Вучић рекао да их је понудио најмање три пута у последњих шест месеци, заједно са референдумом у јануару о свом председништву, када је изјавио да ће поднети оставку ако не буде имао подршку народа.

Па ипак, како је подсетио, све његове понуде су на крају одбијене. „Хтели смо да испунимо све њихове захтеве, све њихове молбе, прохтеве... А они су говорили : не, то је издаја, то је велеиздаја. Имамо много посла, много ствари да радимо. Знате, с времена на време мора и да се ради. Не може стално избори и избори. А сада кажу да је једино што нам треба – то су избори", казао је Вучић.

Јуроњуз је на своме сајту у оквиру интервјуа написао да су се појавиле оптужбе да Вучић, чији други председнички мандат истиче у мају 2027, жели да промени Устав како би му било омогућена да остане на тој функцији и трећи пут, што

Фото „Инстаграм"/будућностсрбијеаа

Вучић и Ли Минг о приоритетној агенди сусрета са Си Ђинпингом

Председник Србије Александар Вучић састао се јуче са амбасадором НР Кине Ли Мингом, са којим је разговарао о, како је навео, детаљима и приоритетима агенде свог предстојећег сусрета са председником Си Ђинпингом, као и другим темама од узајамног интереса. Вучић је на „Инстаграму" навео: „Одличан састанак са амбасадором Народне Републике Кине. У срдачном и пријатељском разговору размотрили смо детаље и приоритете агенде мог предстојећег сусрета са председником Си Ђинпингом, као и друге теме од узајамног интереса. Нагласио сам да Србија и Кина настављају да развијају сарадњу у области инфраструктуре, енергетике и трговине, али и да се снажно ослањају једна на другу када је реч о очувању мира, стабилности и међусобне подршке на међународном плану."
Председник је написао: „Поновио сам захвалност на доследној подршци Кине и истакао да су односи двеју држава пример искреног пријатељства и поверења, на којима ће се и убудуће градити заједнички пројекти од користи за оба народа." **М. Ч.**

не прихвате јер ће једног дана морати да разговарају са неким", истакао је Вучић и додао да било какво насиље на улицама није добро за ову земљу.

„Ако видите некога како пали или баца камење на просторије владајуће странке или напада људе који су седели унутра и разговарали о својим проблемима, то није добра слика", рекао је председник.

Нагласио је да ово није добра ситуација за Србију ако желимо да привучемо нове инвестиције, нове туристе и да кажемо: „Хајде, дођите, ми смо једна од најбезбеднијих земаља у Европи, дођите код нас".

Вучић је истакао и да су припадници полиције остали мирни упркос директним претњама насиљем од стране демонстраната. „Реакција српске полиције у односу на реакцију других великих полицијских снага ЕУ је готово неупоредива. Веома сам поносан на понашање и ставове које је заузела наша полиција и њихово стрпљење, и мислим да је чудо што смо – имајући у виду ниво агресивности демонстраната – одржали ситуацију на начин да није било жртава, да нема мртвих људи за девет месеци. И надамо се да ћемо бити пример демократског и мирног решавања свих ових питања", истакао је председник Србије у интервјуу.

Председник је рекао да је након несреће на железничкој станици у Новом Саду корупција постала главни аргумент демонстраната и лак начин да се изнесу жалбе, чак и ако нису повезане.

„Нема сумње, корупције има свуда, широм света, у свакој земљи. И то је најлакша тема коју неко може да изабере и каже: 'У реду, има корупције'. Али, оставимо то по страни. Ја сам веома посвећен да водим ту борбу", казао је Вучић.

Јуроњуз је подсетио да је један од захтева демонстраната укључивао ванредне изборе за које је Вучић рекао да их је понудио најмање три пута у последњих шест месеци, заједно са референдумом у јануару о свом председништву, када је изјавио да ће поднети оставку ако не буде имао подршку народа.

Па ипак, како је подсетио, све његове понуде су на крају одбијене. „Хтели смо да испунимо све њихове захтеве, све њихове молбе, прохтеве... А они су говорили : не, то је издаја, то је велеиздаја. Имамо много посла, много ствари да радимо. Знате, с времена на време мора и да се ради. Не може стално избори и избори. А сада кажу да је једино што нам треба – то су избори", казао је Вучић.

Јуроњуз је на своме сајту у оквиру интервјуа написао да су се појавиле оптужбе да Вучић, чији други председнички мандат истиче у мају 2027, жели да промени Устав како би му било омогућена да остане на тој функцији и трећи пут, што би био преседан. Председник Србије је, међутим, ту могућност категорично одбацио. „Биће председник годину, годину и по дана, не више од тога. Биће нови председник и ново руководство. Неће мењати Устав да бих играо такве игре. Србија ће остати веома чврсто на путу ка ЕУ", нагласио је.

Вучић је поновио да пут Србије ка пуноправном чланству у ЕУ остаје његов главни приоритет, јер је то место где његова земља припада, навео је портал.

„Док не напустим ово место, Србија ће остати веома чврсто на путу ка ЕУ, посвећена и предана том путу, спроводећи и примењујући неопходне реформе. Знам хиљаде ствари које ћемо добити уласком у ЕУ. И то није само економија... то је и дугорочна стабилност и безбедност", додао је.

Упитан о односима са руским председником Владимиром Путином, Вучић је рекао да остају срдачни и да је, према његовом мишљењу, руски лидер отворен за окончање рата у Украјини мировним споразумом. Вучић је, како додаје портал, нагласио да би поздравио и Путина и свог украјинског колегу Володимира Зеленског на мировним преговорима у главном граду Србије, ако њих двојица то желе.

„Знам да постоје хиљаде људи и најмање десетине земаља које нуде свој простор за тај састанак. Не могу да се такмичим са већим и паметнијим, али су они увек добродошли... Србија може да пружи добро гостопримство и веома сигурно место за обојицу", закључио је Вучић. **Б. Р.**

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Region
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 163

Naslov: Najveća plantaža marihuane u Crnoj Gori

Strana: 4

Фото Управа полиције Црне Горе

Највећа плантажа марихуане у Црној Гори

Црногорска полиција открила је у месту Трново, на подручју општине Бар, највећу плантажу марихуане до сада пронађену у земљи. На осам повезаних парцела налазило се више од 13.000 садница канабиса у пуном расту, а на лицу места ухапшени су З. М. (40) из Зете и Д. П. (65) из Бара. Плантажа је била опремљена системима за наводњавање и физичко-техничким обезбеђењем, а осумњичени су, према тврдњама полиције, користили и мере контранадзора како би прикрили своје активности. **Н. Ђ.**

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Događaji dana
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 742

Naslov: Blokaderi spremni samo na razgovor sa strancima

Strana: 5

АНА БРНАБИЋ О ОДБИЈАЊУ ПРЕДСЕДНИКОВОГ ПОЗИВА НА ДИЈАЛОГ

Блокадери спремни само на разговор са странцима

Председница Скупштине Србије Ана Брнабић изјавила је јуче да блокадери не само да одбијају отворени дијалог на који је позвао председник Србије Александар Вучић, већ то раде уз салву увреда и истакла да је већинска Србија на окупљањима грађана против блокада показала да жели мир и сигурност. Брнабићева је, коментаришући увреде у одговору блокадера на Вучићев позив на јавну дебату, рекла да они ни тада не могу да задрже мржњу него крећу са увредама, понижавањем председника Вучића који је добио 2,3 милиона гласова од овог народа и институцију председника своје земље вређају, понижавају, пљују, додајући да они не умеју другачије.

Она је за ТВ Пинк рекла да је председник позвао на отворен разговор пред камерама и да за тај разговор блокадери кандидују кога год желе. „То могу да буду представници бивше власти, искусни политичари, професори, декани, ректор, тзв. стручњаци, аналитичари или сви они који свакодневно марширају тајкунским групама за притисак и сваки дан нам соле памет како треба, како не треба. Дакле, троје или четворо на њега самог. И шта су рекли? Они реално нису рекли 'нећемо' већ 'не смемо'", навела је Брнабићева, пренео је Танјуг.

Не пристају на јавну дебату зато што желе да остану људи без лица, немају план и програм и шта да „ставе на сто", нити визију за будућност Србије, осим насиља, рекла је председница парламента

Према њеним речима, три су разлога због којих блокадери нису пристали на јавну дебату, а први је тај што, како је рекла, желе да остану људи без лица и упитала како људи без лица могу да донесу сигурност и стабилност у Србији. Додала је да је други разлог то што немају план и програм и шта да „ставе на сто", а трећи то што немају никакву визију за будућност Србије, осим насиља.

Рекла је да су, док одбијају дијалог на који је позвао председник Вучић, блокадери истовремено спремни искључиво за разговоре са странцима и да се виђају са сваким европским комесаром и са сваким страним амбасадором када их позову. Истакла је: „Бициклају до Стразбура, трче до Брисела, виђају се са сваким појединачно од 720 европарламентараца, са (Стивеном) Бартулицом, (Тонином) Пицулом, (Иреном) Јовевом, са људима који у својој земљи ништа не представљају, али сваки блокадер ничице пада кад се види са њима."

Казала је да је у суботу већинска Србија поново изашла на улице и да је око 73.000 људи у више од 75 градова, општина и места у Србији без изједног инцидента, ружне речи и подругљивог транспарента показало да жели мир, да раде, да се слободно креће и да „хоће

Фото М. Спасојевић

свој Србију назад", док су блокадери, с друге стране, поново организовали скупове мржње и насиља под називом „Јесен стиже, хуљо моја". Навела је да то показује две слике Србије – блокадерску, која, како је истакла, нема ништа друго да понуди осим мржње и насиља и Србију дијалога и рада коју представља председник Вучић и која увек блокадерима пружа руку.

Осврћући се на претње убиством председнику Србије које се чују у делу опозиционе јавности, Брнабићева је рекла да Вучић неће бежати и да нема од чега и зашто да бежи. „Због чега да бежи? Зато што је Србија изградила у последњих десет година више ауто-путева и брзих саобраћајница него икада пре у својој историји, скоро 610 километара? Зато што је просечна плата у Србији, откад је он одговоран, трипликрана и дуплиране пензије? И зато што се и дан-данас бори, сваки дан прича свима нама, својим сарадницима, да то није довољно добро", рекла је председница Скупштине Србије. **Р. П.**

Све што уради председник за њих је лоше, чак и када брине о најугроженијима

Говорећи о новим економским мерама које је предложио председник Александар Вучић, Брнабићева је рекла да они који их критикују поново показују да немају никакав план, програм и визију, као и да немају боље решење од оног што Вучић нуди грађанима. Рекла је да је напад због нових мера још један од доказа да је опозиционим медијима лоше апсолутно све што уради председник Србије. „Видела сам да су говорили да су мере обичан маркетинг, да је мешање државе у слободно тржиште. Све што уради председник Вучић за њих је лоше, и сада када поново пази на најрањивију групу грађана", истакла је. Коментаришући наводе да нове мере подржавају само „ћаци", Брнабићева је рекла да су „ћаци" они који се боре знањем, идејама и желе да уче. „Ћаци су они који мисле својом главом, који не скачу када им неко каже 'скочи'", нагласила је и додала да је нови сет мера намењен обичним људима који су највише претрпели између 2000. и 2012 године.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Događaji dana
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 165

Naslov: Đurđević Stamenkovski: Moramo da konkurišemo jedni drugima programima, a ne nasiljem

Strana: 5

Ђурђевић Стаменковски: Морамо да конкуришемо једни другима програмима, а не насиљем

Министарка за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Милица Ђурђевић Стаменковски рекла је јуче да страна која одбија политички дијалог на који је позвао председник државе Александар Вучић показује слабост, док страна која позива на њега показује снагу аргумената, наводећи да не постоји ништа лековитије од дијалога за једну земљу у било ком тренутку. Она је за К1 рекла да су сви представници студената у блокади у пет минута објавили саопштења, истичући да је то навело на помисао да је то била нека директива која им је стигла и која им је наложила да дијалог одбију, пренео је Танјуг. Истакла је да би дијалог био јако користан јер би народ могао да разреши одређене дилеме.

Рекла је да су током блокада и протеста претходних девет месеци највећу штету поднели грађани Србије и додала: „Данас се налазимо надомак циља, а то је излазак из лавиринта у који су покушали да нас увуку. Све оно што се одвијало на нашим улицама, на нашим трговима, нажалост, политика се није водила у институцијама, јесте нанело велики ударац нашој економији, политичкој стабилности и уопште угледу земље". Казала је да су дубоке поделе вештачки потхрањиване и да су оне последице са којима тек треба да се суочавамо у времену пред нама. „Зато је дијалог једини пут да те баријере превазиђемо. Јер морамо да конкуришемо једним другим програмима, идејама и политичком понудом. Не можемо конкурисати насиљем, увредама, политичком бруталношћу, пропагандом, уопште неким наративом који има за циљ да се противничка страна у потпуности елиминише, ликвидира, а не да се њене тезе уваже, побију аргументацијом и уопште другачијом визијом земље у којој треба да живимо", оценила је министарка.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Događaji dana
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 241

Naslov: Vučić i Li Ming o prioritetnoj agendi susreta sa Si đinpingom

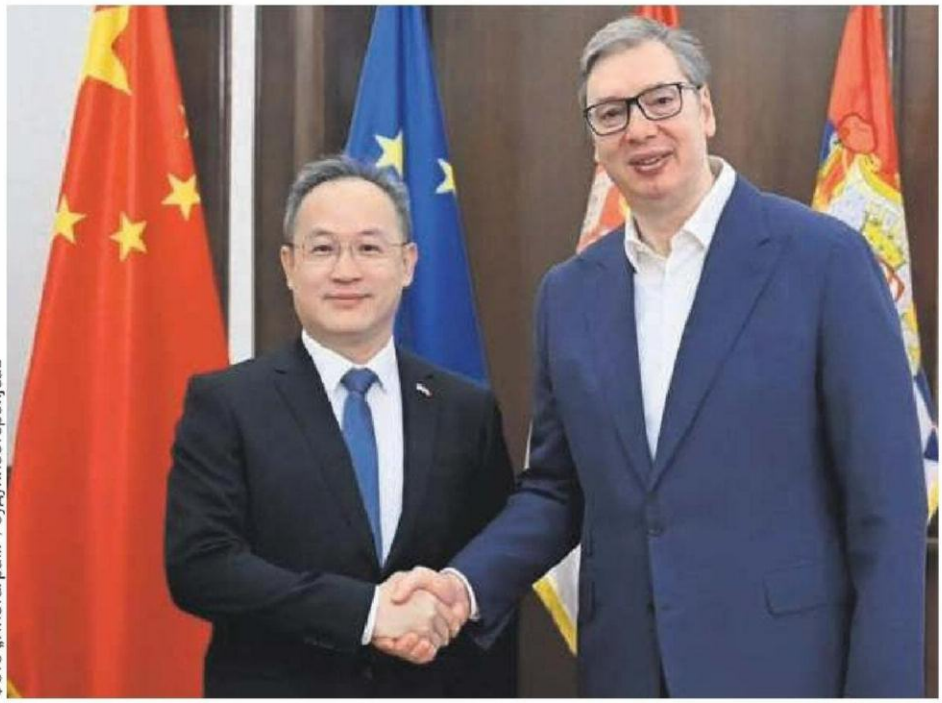

Фото „Инстаграм"/будућностсрбијеав

Вучић и Ли Минг о приоритетној агенди сусрета са Си Ђинпингом

Председник Србије Александар Вучић састао се јуче са амбасадором НР Кине Ли Мингом, са којим је разговарао о, како је навео, детаљима и приоритетима агенде свог предстојећег сусрета са председником Си Ђинпингом, као и другим темама од узајамног интереса. Вучић је на „Инстаграму" навео: „Одличан састанак са амбасадором Народне Републике Кине. У срдачном и пријатељском разговору размотрили смо детаље и приоритете агенде мог предстојећег сусрета са председником Си Ђинпингом, као и друге теме од узајамног интереса. Нагласио сам да Србија и Кина настављају да развијају сарадњу у области инфраструктуре, енергетике и трговине, али и да се снажно ослањају једна на другу када је реч о очувању мира, стабилности и међусобне подршке на међународном плану."

Председник је написао: „Поновио сам захвалност на доследној подршци Кине и истакао да су односи двеју држава пример искреног пријатељства и поверења, на којима ће се и убудуће градити заједнички пројекти од користи за оба народа."

М. Ч.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Region/ Događaji dana
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 231

Naslov: Ministri i poslanici ispred Skupštine sa pristalicama i građanima

Strana: 5

Фото Танјуг/М. Миливојевић

Министри и посланици испред Скупштине са присталицама и грађанима

Министри у Влади Србије и посланици СНС и СПС окупили су се синоћ, седми дан за редом, испред Народне скупштине, како би разговарали са присталицама и грађанима.

Међу присутнима су били потпредседница Владе и министарка привреде Адријана Месаровић, министри Марко Ђурић, Златибор Лончар, Александра Софронијевић, Ненад Вујић, Немања Старовић, Сара Павков, Дејан Вук Станковић, Милица Ђурђевић Стаменковски, Зоран Гајић.

Ту су били и функционери СНС Петар Петковић, Миленко Јованов, Михаило Јовановић, Милован Дрецун, Дејан Томашевић, Радослав Милојичић, Дарија Кисић, Нада Мацура и Александар Антић и Зоран Анђелковић из СПС и други. Испред Дома Народне скупштине окупили су се и студенти који желе да уче из Пионирског парка.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Politika
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 166

Naslov: Počela isplata novčane pomoći za roditelje niških osnovaca

Strana: 7

Почела исплата новчане помоћи за родитеље нишких основаца

По 20.000 динара до 1. септембра добиће око 18.000 породица које имају школарце у Нишу

Ниш – Јуче су на рачуне свих основних школа у Нишу уплаћена финансијска средства на име расподеле родитељима ученика на подручју града. Школе ће, објашњено је за наш лист у Градској кући, до наредног понедељка, односно почетка нове школске године, породицама за сваког ђака од првог до осмог разреда проследити по 20.000 динара. Ова акција реализује се након одлуке нишког Градског већа и Скупштине Ниша да се породицама школараца помогне, како би спремни дочекали почетак нове школске године и набавили за своје малишане књиге и другу опрему.

– Родитељи нишких основаца преко школа које похађају добиће једнократну помоћ за куповину уџбеника, школског прибора или других ствари. Намера нам је да се већ од данас, све до првог школског звона, 1. септембра родитељи растерете, реше проблеме набавке школског прибора и књига, али и да могу својим малишанима да купе нову гардеробу, обућу и све друго што је неопходно. Уз ову помоћ требало би да сви ђаци школа на подручју града и школских установа у селима пет градских општина потпуно спремно започну наставу – рекао је Драгослав Павловић, нишки градоначелник.

Он је за „Политику" посебно нагласио да је, после увођења бесплатног превоза у градском и приградском саобраћају на територији Ниша, акција помоћи родитељима ученика основних школа, за укупно око 18.000 ђака, једно од највећих издвајања из нишког градског буџета у овој години, пошто ће се финансирати набавка уџбеника, опреме и других неопходних потреба у износу од близу 360 милиона динара.

Т. Тодоровић

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Politika
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 113

Naslov: Petković: Osmanijeva svaku izjavu počinje lažima i napadom na Srbiju

Strana: 6

Петковић: Османијева сваку изјаву почиње лажима и нападом на Србију

Док се Приштина на почетку изборне кампање обрачунава са српским симболима на северу КиМ, тзв. косовска председница упутила је нову оптужбу на рачун Србије, утврдивши у интервјуу за ТВП Ворлд да Београд дестабилизује регион и да је Приштина, уз подршку НАТО-а, успешно одбила све покушаје дестабилизације. Реаговао је и директор Канцеларије за Косово и Метохију Петар Петковић који је рекао јуче да свака изјава председнице привремених приштинских институција Вјосе Османи почиње лажима и нападом на Београд.

Фото А. Васиљевић

Петар Петковић

Петковић је, реагујући на оптужбе које је Османи поновила на рачун Београда у интервјуу за пољску телевизију ТВП Ворлд, навео да је опсесија Османијеве Србијом и председником Александром Вучићем невероватна. Он је на „Иксу" написао: „Постоји ли иједна Вјосина изјава а да не почиње лажима и нападом на Београд. Толика опсесија председником Вучићем и Србијом је невероватна! За овај патолошки симптом Вјосе и Куртија, знају многи из међународне заједнице који кажу да је правило да се првих 15 минута разговора са њима баца у воду."

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Region/ Događaji dana
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 57

Naslov: Petrov: Treba da se zna s kim se priča

Strana: 5

Петров: Треба да се зна с ким се прича

Професор Уставног права на Правном факултету Универзитета у Београду Владан Петров изјавио је јуче, поводом дијалога и јавне дебате на коју је представнике студентско-блокадерског покрета позвао председник Србије Александар Вучић, да је потребно водити дијалог, али да треба да се зна са киме се тај дијалог води. „Ако желите да се бавите политиком, то је једна врло екстровертна активност, ви морате да кажете ко сте. Можда и немају програм, али прво морамо да знамо ко су", рекао је Петров за Танјуг и додао да упорно одбијање позива на дијалог, оне који га одбијају јако делегитимизује.

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Društvo
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 801

Naslov: Svaki treći kozmetički proizvod za dame potencijalno je štetan po zdravlje

Strana: 8

СТУДИЈА О ИЗЛОЖЕНОСТИ ЖЕНА И МУШКАРАЦА МИКРОПЛАСТИЦИ И НАНОМАТЕРИЈАЛИМА

Сваки трећи козметички производ за даме потенцијално је штетан по здравље

Иако је пластика присутна готово свуда на планети и представља здравствени ризик за све, синдром поликистичних јајника који погађа готово сваку десету жену на свету у директној је вези са изложеношћу пластичним материјалима

Жена која не користи шминку и козметику има превисоко мишљење о себи, тврдила је модна икона Коко Шанел, која је жене широм света убедила да су мала црна хаљина, облак парфема и црвени кармин дефиниција свевременог стила. Међутим, савремена истраживања о садржају најчешћих козметичких производа које користе жене широм света говоре да многи од њих имају састојке који озбиљно могу да нашкоде здрављу. Најновија студија Фонда Уједињених нација за развој (УНДП) и Министарства заштите животне средине о изложености жена и мушкараца микропластици и наноматеријалима у појединим козметичким производима и њиховом амбалажном отпаду упозорава да готово сваки трећи козметички производ за жене садржи састојке који имају потенцијално штетно дејство по здравље и животну средину. Одговор на питање зашто се микропластика налази у свакодневној козметици жена, почев од сенки, руменила и сјајева за усне, па све до пудера и бронзера, једноставан је и гласи – она је јефтина и даје производима сјај, шљокице, глаткоћу и боју текстуру.

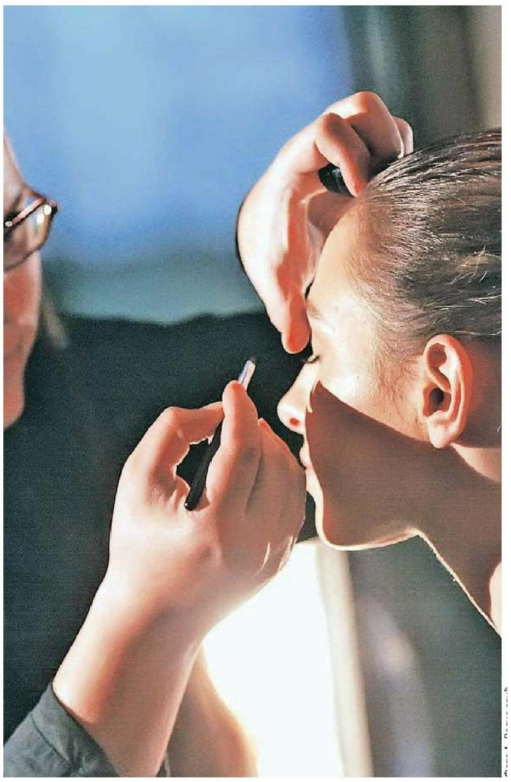
Међутим, микропластику садрже и производи за пилинг тела, лица и руку, производи за уклањање шминке, пасте за зубе и гелови за избељивање зуба, дезодоранси и антиперспиранти, као и производи за уклањање длака са тела као што су восак траке, креме, пене и лосиони. Готово сви производи за прање и чишћење косе, као што су шампони и лосиони, производи за бојење, учвршћивање и обликовање косе (коврџање, исправљање и фиксирање косе), производи за негу и улепшавање ноктију, маске за лице, декоративни (мејкап) пудери, као и производи за заштиту од сунца и они за самотамњење коже без излагања сунцу такође садрже велике количине микропластике.

Иако је пластика присутна готово свуда на планети и представља здравствени ризик за све, синдром поликистичних јајника који погађа готово сваку десету жену на свету у директној је вези са изложеношћу пластичним материјалима. Осим тога, многи родно условљени ставови о физичком изгледу, здрављу и подели послова у домаћинству доводе до тога да су жене много изложеније штетним састојцима који се налазе у козметици, производима за домаћинство, производима за личну негу и средствима за чишћење.

Контаминација пластиком откривена је у људској плаценти, феталној течности и меконијуму новорођенчади, што указује на присуство пластике од самог почетка живота

Разорне последице по здравље и животну средину

Процене говоре да се у отпадне воде и земљиште у Србији сваке године из козметичких производа и детерџената испушта око 80 тона полимера у облику чврстих микропластичних и скоро 50 пута више течних полимера, што може имати разорне последице по животну средину, дугорочно и по здравље људи, нарочито жена и трудница. „Додатни проблем представља чињеница што у срединама у којима постоје родне неравноправности жене често немају приступ безбеднијем и стабилнијем запослењу и приморане су да раде послове у неформалном сектору, у којима им нису обезбеђене одговарајуће мере безбедности. Младе девојке често помажу својим мајкама у сакупљању отпада и изложене су пластици од малих ногу. Због тога су чешће изложене токсичним хемикалијама, чија својства повећавају ризик од одређених болести, попут канцера дојке. Овим послом се у нашој земљи најчешће баве припадници ромске популације, а просечан животни век Ромкиња износи само 48 година. Само један од сто Рома у нашој земљи доживи шездесету годину", наведено је у студији Фонда Уједињених нација за развој (УНДП) и Министарства заштите животне средине.

Метаболизам жена је осетљивији због високог нивоа естрогена, што резултира већом количином масти у којој се складиште хемикалије са токсичним својствима. Већи нивои естрогена повећавају стопу хемикалија са токсичним својствима током пубертета, трудноће, лактације и менопаузе, истичу аутори истраживања

Већа је и вероватноћа да ће производи намењени женама, као што су козметика са шљокицама или хигијенски улошци за једнократну употребу, садржати или ослобађати већу количину микропластике од оних које користе мушкарци.

Аутори ове студије истичу да четвртина жена користи до 15 различитих козметичких производа сваког дана, а они су основни извор изложености микропластици и наночестицама. Осим тога, традиционалне родне улоге значајно утичу на изложеност овим честицама – жене су често изложене већој количини пластике у домаћинству, јер користе средства за чишћење и друге производе који садрже пластичне материјале. Томе треба додати и чињеницу да жене у просеку користе шест до осам хигијенских уложака по циклусу, а како је 90 одсто ових производа направљено од пластике, разградња сваког употребљеног и одложеног менструалног улошка може трајати између 500 и 800 година.

„Познато је да пластични материјали садрже многе опасне хемикалије које изазивају бројне здравствене компликације, а ове хемикалије утичу на женски организам другачије него на мушки организам. Метаболизам жена је осетљивији због високог нивоа естрогена, што резултира већом количином масти у којој се складиште хемикалије са токсичним својствима. Већи нивои естрогена повећавају стопу хемикалија са токсичним својствима током пубертета, трудноће, лактације и менопаузе. И будуће генерације могу бити угрожене јер опасне хемикалије могу ометати све фазе интраутериног развоја и на крају изазвати малформације новорођенчета. Контаминација пластиком откривена је у људској плаценти, феталној течности и меконијуму новорођенчади, што указује на присуство пластике од самог почетка живота", истичу аутори ове студије.

Катарина Ђорђевић

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Dodatak
Autori: Jelica Antelj
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 639

Naslov: Raste tržište premijum i funkcionalne hrane

Strana: 7

Раcте тржиште премијум и функционалне хране

Безбедни и квалитетни производи представљају приоритетни задатак европске индустрије хране за кућне љубимце

Причали смо у прошлом броју о томе колико је производња хране за животиње исплатив бизнис и изненадило нас је то колико је реч о брзорастућој грани. Питали смо нашу саговорницу Јасну Стевановић, доктора ветеринарске медицине и вишег саветника у Удружењу за сточарство и прераду сточарских производа ПКС, какав је квалитет ових производа на нашем тржишту и какви све стандарди морају да се испоштују.

– Храњење кућних љубимаца безбедном и квалитетном храном, у циљу очувања њиховог здравља и обезбеђивања дугог и квалитетног живота, представља приоритетни задатак европске индустрије хране за кућне љубимце (FEDIAF). Овај циљ обухвата све фазе производног процеса – од пажљивог избора сировина и адитива, па све до финалне обраде и пласмана готовог производа. Са претежно извозном оријентацијом, домаћи произвођачи хране за животиње (укључује и произвођаче хране за псе и мачке) послују у складу са светским трендовима. Квалитет сировина, без ГМО, примена најстрожих међународних стандарда у целом ланцу производње, као и примена најсавременијих научних сазнања у домену добробити животиња, у оквиру чијих принципа је и исхрана животиња, утиче на константан раст извоза ових производа, каже наша саговорница. Према њеним речима, сектор хране за животиње је међу захтевнијима у погледу међународних стандарда који се морају испунити ради ефикасног извоза на светско и тржиште ЕУ. Управа за ветерину Републике Србије поступа у складу с условима из система TRACES (од 2015. године). Увоз у ЕУ одобрава се из објеката који испуњавају прописане услове, који су регистровани у ЕУ и који су под контролом надлежног органа. Израда међународних ветеринарских потврда (сертификата) за извоз/увоз/транзит у земље чланице ЕУ и треће земље, обавља се у складу с изменама и допунама прописа ЕУ, у зависности од врсте пошиљке за промет.

– Извозне објекте за ЕУ контролише и званична ФВО инспекција Европске уније (FVO – food and veterinary office). На питање шта је наша предност у односу на конкуренцију и имамо ли и произвођаче сировина, она каже да је Србија према подацима Трејд мапа нето извозник сировина које се користе у производњи хране за животиње, без обзира на то да ли су биљног или животињског порекла.

– Србија располаже знатним ресурсима споредних производа животињског порекла (количина се процењује од говеда – 48 одсто, свиња – 38 одсто, живине – 25 одсто, овце, козе – 44 одсто), што захтева стратешко планирање и ревизију пропи-

Колико је перспективна ова индустрија

Индустрија производње хране за псе и мачке један је од најбрже растућих сегмената српске економије. Производња хране за животиње, која обухвата и производњу хране за псе и мачке, представља кључну везу између ратарске и сточарске производње, а сировински сектор има пресудну улогу у њеном развоју. Као део прехрамбене индустрије, овај сектор ослања се на споредне производе биљног и животињског порекла, чиме доприноси ефикаснијем искоришћавању домаћих ресурса и унапређењу одрживости прехрамбеног ланца.

са. Повећана потражња за квалитетним сировинама у индустрији хране за животиње уопште, пружа прилику домаћим произвођачима меса, житарица и осталих биљних протеина да развију специјализоване производне линије усмерене ка индустрији хране за животиње, посебно хране за псе и мачке, каже Стевановић. Глобални тренд раста тржишта премијум и функционалне хране за кућне љубимце отвара прилике за диверсификацију сировинског сектора, повећање инвестиција у прераду висококвалитетних сировина и развој специјализованих линија производа. Индустрија меса, уља и житарица у Србији, сматра она, може играти кључну улогу у снабдевању сировинског сектора, при чему би јачање домаће производње могло да смањи зависност од увоза и повећа конкурентност на глобалном тржишту.

– У 2024. години дошло је до раста извоза споредних производа животињског порекла од 9,5 одсто, што указује на потенцијал даљег развоја овог сектора. Протеинска хранива биљног порекла из Србије, попут уљаних погача од сунцокрета и соје, препозната су на иностраним тржиштима и извозе се без ГМО садржаја. Квалитет домаће хране за животиње, уопште, потврђује успех у извозу, захваљујући управо одсуству ГМО, каже наша саговорница.

Јелица Антељ

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Društvo
Autori: Redakcija
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 160

Naslov: U prvih sedam meseci rođeno 1.426 beba manje nego u istom periodu lane

Strana: 7

У првих седам месеци рођено 1.426 беба мање него у истом периоду лане

У првих седам месеци ове године рођено је свега 32.693 беба – чак 1.426 деце мање у односу на исти период прошле године, што представља статистички пад од 4,2 процента, говоре најновији подаци Републичког завода за статистику. У свим регионима Србије бележи се пад новорођених беба – иако у престоници живи скоро трећина наше земље, у Београду је у периоду од јануара до августа рођено 140 беба мање него у првих седам месеци 2024. године. У Војводини је рођена 361 беба мање него у истом периоду прошле године, док је у Шумадији и Западној Србији на свет дошло 650 беба мање него у истом периоду лане. И у региону Јужне и Источне Србије рођено је 275 деце мање него у првих седам месеци прошле године. Ако имамо на уму да је лане рођено 275 деце мање него 2023. године, а да је у првих седам месеци ове године на свет дошло скоро 1.500 беба мање него у истом периоду 2024. године, јасно је због чега демографи стрепе да ће се наставити пад наталитета у нашој земљи.

Иако статистика наталитета даје много разлога за песимизам, статистика морталитета ипак је повољнија него у првих седам месеци прошле године. Наиме, бројке Републичког завода за статистику сведоче да је у периоду од јануара до августа ове године преминуло 55.985 особа, односно 1.897 људи мање него у истом периоду лане, што представља статистички пад од 3,3 процента. Готово у свим регионима Србије евидентиран је мањи број преминулих него прошле године – у Београду је умрло 381 особа мање него у првих седам месеци 2024. године, у Војводини је преминуло 744 особа мање у односу на исти период лане, у Шумадији и Западној Србији у матичне књиге умрлих уписано је 497 особа мање него у периоду од јануара до августа прошле године, док је у региону Јужне и Источне Србије преминуло 279 особа мање него у истом периоду лане.

К. Ђорђевић

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Društvo
Autori: Redakcija
Teme: ostalo
Naslov: Crevne infekcije iscrpljuju organizam

Napomena:
Površina: 554

Strana: 8

КОНЗИЛИЈУМ

Цревне инфекције исцрпљују организам

Најчешћи симптоми су дијареја, мучнина и повраћање, болови и грчеви у стомаку, повишена телесна температура…

Данијела Давидов Кесар

Инфекције гастроинтестиналног тракта одувек представљају веома значајан медицински проблем. По учесталости јављања налазе се на другом месту, одмах иза акутних респираторних инфекција. Јављају се како у неразвијеним и слабо развијеним земљама света тако и у високо развијеним земљама. Најучесталије су током лета и рано јесени, али се јављају и у зимским месецима.

Узрочници цревних заразних болести су разноврсни, и то могу бити: бактерије, вируси и паразити. Лекари саветују да се у неким случајевима пошаље узорак столице на анализу, како би се утврдио узрок проблема код пацијената.

Како истиче др Данка Пуртић Кљајић, специјалиста микробиологије са паразитологијом и начелник Јединице за клиничко-дијагностичко тестирање Центра за микробиологију Градског завода за јавно здравље у Београду, лекар примарне здравствене заштите треба, према симптомима и клиничкој слици пацијента, да процени на коју врсту микробиолошког испитивања ће послати узорак столице.

Данка Пуртић Кљајић

Фото Лична архива

– Бактериолошки преглед столице се назива копрокултура. Копрокултура служи за постављање дијагнозе обољења и за доказивање клицоноштва. Лабораторија за копрокултуре ГЗЗЈЗ Београд изолује и идентификује цревне патогене бактерије као што су Salmonella spp., Shigella spp., Campylobacter spp. и Yersinia enterocolitica. Када се говори о цревним инфекцијама изазваним салмонелама, углавном се мисли на тзв. нетифусне салмонелозе, односно на клиничку манифестацију ентероколитиса (упала слузнице танког и дебелог црева). То је самоограничавајуће обољење које се типично манифестује као акутни дијарејални синдром. Извор инфекције могу бити контаминирана храна животињског порекла (најчешће месо живине, јаја, млечни производи), воће, поврће и вода контаминирани фецесом животиња, затим директан контакт са животињама и веома ретко пренос са особе на особу (оболела особа или клицоноша). Пут преноса инфекције је фекално-орални, а инкубација траје од шест сати до три дана.

Клиничку слику карактеришу нагли почетак болести, пролив, мучнина и повраћање, затим болови и грчеви у стомаку и повишена телесна температура. Симптоми болести пролазе спонтано након три до пет дана – каже др Пуртић Кљајић.

Лечење је углавном симптоматско и подразумева надокнаду течности и електролита. Антибиотике треба избегавати, с обзиром на то да не скраћују трајање болести, а носе ризик од настанка клицоноштва, нежељених дејстава самог лека и растуће резистенције на ове лекове. Ако је реч о животно угрожавајућим клиничким манифестацијама болести, о имунокомпромитованим пацијентима и пацијентима са факторима ризика, тада је важно увести антибиотску терапију према антимикробној осетљивости узрочника. Превенција подразумева правилну термичку обраду намирница, добро прање воћа и поврћа, редовно прање руку водом и сапуном, нарочито након рада са сировим намирницама, хигијену руку након контакта са кућним љубимцима и другим животињама, доступност чисте, пијаће воде, контролу исправности животних намирница, употребу пастеризованог млека и млечних производа, као и пријављивање оболелих и адекватно праћење контактних клицоноша.

– Може се јавити и кампилобактериоза. Стопа обољевања од кампилобактериоза је већа и од салмонелоза, али је број случајева потцењен, с обзиром на то да се лабораторијска дијагностика кампилобактера не ради рутински у свим лабораторијама. Кампилобактериоза је самоограничавајуће обољење које се манифестује као акутни дијарејални синдром. Извор инфекције могу бити контаминирана храна животињског порекла, воће, поврће и вода контаминирани фецесом животиња, затим директан контакт са животињама и са изметом птица у природи, као и купање у природним воденим површинама. Кампилобактер се обично не преноси са особе на особу. Инкубација траје од два до пет дана. Клиничку слику карактеришу пролив са присуством крви и слузи у столици, болови и грчеви у стомаку, мучнина и/или повраћање и повишена телесна температура. Симптоми болести пролазе спонтано након три до шест дана – појашњава наша саговорница.

Јерсиниоза је још једна дијагноза из ове групе болести. Инкубација траје од три до седам дана, а јављају се пролив, болови у стомаку и повишена температура. Симптоми болести пролазе спонтано након седам до четрнаест дана. С обзиром на то да је кључно место инфекције завршни део танког црева и цревњак, клиничка слика јерсиниозе може да личи на упалу слепог црева.

Важна особина ентеропатогених јерсинија је њихова способност размножавања на температури од четири степена Целзијусових, што значи да чување хране у фрижидеру не спречава настанак цревне инфекције узроковане овом бактеријом.

– Шигелоза, такође, може да буде једна од дијагноза. Извор инфекције је директан контакт са инфицираном особом, укључујући и сексуалан контакт међу мушкарцима који имају сексуалне односе са мушкарцима, затим храна, вода за пиће. Значајну улогу у преносу имају и инсекти, као механички вектори, с обзиром на малу инфективну дозу у ширењу шигелозе.

Пут преноса инфекције је фекално-орални. Инкубација траје од двадесет сати до четири дана. Клиничку слику карактеришу воденасти пролив (дијареја) са већим бројем течних столица (до 20 дневно) мале запремине која може прећи и у крвави дијареју, јаки болови и грчеви у стомаку са нагоном на дефекацију, као и повишена телесна температура. Симптоми болести пролазе спонтано након четири до осам дана. У тежим облицима, шигелоза може трајати неколико недеља уз појаву компликација. Према препорукама Светске здравствене организације (СЗО), све особе са симптомима крваве дијареје треба да примају антибиотску терапију према антимикробној осетљивости узрочника. Превенција подразумева редовно прање руку водом и сапуном, обавезно након дефекације, као и пре припреме и конзумирања хране, побољшање хигијенских услова, пријављивање оболелих и откривање клицоноша… – нагласила је др Пуртић Кљајић. ¶

ЧИТАЛАЦ ЗАКЉУЧУЈЕ!

Datum: 26.08.2025
Medij: Politika
Rubrika Bez naslova
Autori: naručena objava
Teme: ostalo

Napomena:
Površina: 1312

Naslov: mts

